

विधायक आदित्य गोलेद्वारा आगलागी पीडित सुकबहादुर सुब्बालाई सहयोग प्रदान

गान्तोक, २५ अक्टोबर: सोरेङ जिल्लाको सोरेङ-च्याखुङ निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत १९ बुदाङ ग्राम पञ्चायत एकाइको ८ माइल निवासी सुकबहादुर सुब्बाको घरमा भीषण आगलागी हुँदा उनको घर पूर्ण रूपमा नष्ट भएको छ। ग्राम जानकारी अनुसार, परिवारले घरका कुनै पनि सरसामान बचाउन सकेनन्, जसका कारण उनीहरूले ठूलो क्षति व्योहोर्नुपरेको छ। यस दुःखद घटनाबारे जानकारी पाउनासाथ सोरेङ-च्याखुङका विधायक आदित्य गोलेले सम्बन्धित प्रतिनिधिहरूलाई पीडित परिवारलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउन निर्देशन दिए। विधायकको निर्देशन बमोजिम, सीएलसी अध्यक्ष भानु सुब्बाको विशेष पहलमा स्थानीय प्रतिनिधि र राजनीतिक कार्यकर्ताहरूको एक टोलीले पीडित परिवारसँग भेटघाट गर्‍यो।

टोलीमा मलबाँसे-बुदाङ जिल्ला पञ्चायत क्षेत्रीय निर्वाचन क्षेत्रका जिल्ला पञ्चायत सदस्य टीकाराम छेत्री, सम्बन्धित वार्ड पञ्चायतका प्रतिनिधि, अन्य पञ्चायत सदस्य तथा मनोज थापालगायतको उपस्थिति थियो। साथै, विधायक आदित्य गोलेका

ओएसडी राजेन बस्नेत र आबकारी विभागका ओएसडी रेमन थापा पनि यस भ्रमणमा सहभागी थिए। टोलीले परिवारको अवस्थाबारे जानकारी लियो र यो कठिन घडीमा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने आश्वासन दियो।

भेटघाटको क्रममा भानु सुब्बाले विधायक आदित्य गोलेद्वारा पठाइएको राहत सामग्री आगलागी पीडित सुकबहादुर सुब्बालाई हस्तान्तरण गरे। विधायकको तदारुकता र तत्काल सहयोग

पुर्‍याउने पहललाई यस विनाशकारी घटनापछि पीडित परिवारलाई सघाउने एक महत्त्वपूर्ण कदमका रूपमा हेरिएको छ। यसबाहेक, विधायकको निर्देशन अनुसार, भूमि राजस्व तथा

आपदा प्रबन्धन विभागका अधिकारी, जिल्ला परियोजना अधिकारी (डीपीओ) र खण्ड विकास अधिकारी (बीडीओ) पारुहाङ सुब्बाले घटनास्थलको निरीक्षण गरी आगलागीबाट भएको क्षतिको विवरण लिए।

निरीक्षणपछि प्रचलित नियम र प्रावधानअनुसार क्षतिग्रस्त घरका लागि क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने प्रक्रिया अघि बढाइएको छ। प्राप्त जानकारी अनुसार, आवश्यक कानुनी तथा प्रशासनिक प्रक्रिया पूरा भएपछि सम्बन्धित निकायले भोलिसम्ममा क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ। यस घटनाका कारण सुब्बा परिवारले आफ्नो घर र घरायसी सरसामान गुमाउनुपर्दा ठूलो कठिनाईको सामना गर्नुपरेको छ। विधायक आदित्य गोलेको निर्देशनमा तत्काल उपलब्ध गराइएको राहत साथै सम्बन्धित सरकारी निकायहरूद्वारा गरिएको स्थलगत मुल्याङ्कन र क्षतिपूर्तिको लागि चालिएका कदमहरूले अकस्मात् आइपर्ने आपदाबाट प्रभावित परिवारहरूका लागि समयमै गरिने सहयोग र हस्तक्षेपको महत्त्वलाई उजागर गर्दछन्।

मङ्गूमा धारिलो हतियार प्रहारबाट एक व्यक्तिको मृत्यु, आरोपी पक्राउ

मङ्गू, २५ अक्टोबर: हुँदा राति करिब ९:३० बजी अरुण राईले अल्बर्ट तामाङमाथि धारिलो हतियार प्रहार गरेको आरोप छ। घटनापछि फरार रहेका आरोपीलाई मङ्गू आउटपोस्टका ओसी एनुल हकको नेतृत्वमा खटिएको पुलिस दलले मालागिरी पीडब्ल्यूडी फाटक क्षेत्रबाट पक्राउ गरेको बताइएको छ। घटनामा रङ्गली पुलिसका ओसी वसीम बारी तथा एसएसआई भीम

तामाङ लगायत पुलिस अधिकारीहरूको पनि सक्रिय भूमिका रहेको जनाइएको छ। पक्राउ परेका अरुण राईलाई आइतवार दिउँसो करिब १२ बजी रङ्गली पुलिस चौकीबाट दार्जीलिङ अदालतमा पेश गरिएको छ। पुलिसले घटनामा प्रयोग भएको भनिएको धारिलो हतियार, विवादको कारण तथा अन्य प्रमाणबारे थप अनुसन्धान गरिरहेको छ।

गोर्खाल्याण्ड नौलो सङ्घर्ष समितिको पदयात्रा, जीटीए होइन गोर्खाल्याण्ड चाहिने माग

दार्जीलिङ, २५ अक्टोबर (हि.स.): गोर्खाल्याण्ड नौलो सङ्घर्ष समितिको पदयात्रा आइतवार आलुबारीदेखि दार्जीलिङको चौरास्तासम्म सम्पन्न भएको छ। विक्रमादि राईको नेतृत्वमा खरसाङ, कालेबुङ तथा अन्य क्षेत्रका समर्थकहरूको सहभागितामा सम्पन्न उक्त पदयात्रा बिहान १०:३० देखि ११ बजीको बीचमा दार्जीलिङको चौरास्ता पुगेको थियो। आलुबारीबाट शुरु भएको पदयात्रामा विक्रमादि राईसँगै खरसाङ, कालेबुङ र अन्य क्षेत्रका समर्थकहरू सहभागी भएका थिए। गोर्खाल्याण्ड नौलो सङ्घर्ष समितिको नेतृत्वमा अघि बढेको पदयात्राले चौरास्तामा पुगेर आफ्नो यात्रा पूरा गरेको थियो। त्यसपछि पदयात्रा पथसभामा परिणत भयो। उक्त पथसभालाई गोर्खाल्याण्ड नौलो सङ्घर्ष समितिका मुख्य संयोजक विक्रमादि राईलगायत अन्य

वक्ताहरूले सम्बोधन गरेका थिए। यस विषयमा पत्रकारहरूसँग कुराकानी गर्दै कालेबुङका विक्री दर्नालले भने, “हामीलाई जीटीए होइन, गोर्खाल्याण्ड चाहिन्छ। नेताहरू चुनाउको समयमा मात्र बोल्न आउँछन्। अहिले सबै नेताहरू ३६० करोडमा मात्र ध्यान दिइरहेका छन्।” उनले अहिले पहाडमा क्षेत्रीयताको भावना समाप्त हुँदै गएको आरोप लगाउँदै क्षेत्रीय दलहरू नभई भाजपाका घटक दलहरू मात्र रहेको बताए। दर्नालले थप आरोप लगाउँदै भने, “महाकाल बाबाको काम खाएर पनि झूट बोल्ने काम मात्र गरेका छन्। चुनाउअघि जीटीए खारेज हुन्छ भनेका थिए, तर त्यस्तो केही भएन। हामी नेता होइनौं, केवल साधारण जनता हौं। हामी आफ्नो जाति, माटो र गोर्खाल्याण्डका लागि मर्न पनि तयार छौं।”

दार्जीलिङमा ट्राफिक जामले पर्यटक र स्थानीयवासी सकसमा

दार्जीलिङ, २५ अक्टोबर: दार्जीलिङमा दिन-प्रतिदिन जटिल बन्दै गइरहेको ट्राफिक जामको समस्याले निकास पाउन सकेको छैन। पर्यटक स्थल दार्जीलिङमा विशेष गरी पर्यटक मौसममा देखिने घण्टौं लामो ट्राफिक जामले पर्यटकसँगै स्थानीय बासिन्दाले महत्त्वपूर्ण मानिन्छ। तर, भ्रमणकै क्रममा घण्टौं सम्म सडकमा बिताउनुपर्ने बाध्यताले पर्यटकहरूको सन्तुष्टि र समग्र पर्यटन अनुभवमा नकारात्मक असर पार्न सक्ने चिन्ता व्यक्त भइरहेको छ। अर्कोतिर, ट्राफिक जामको

निर्धारित समयमा पर्यटक स्थलहरूको भ्रमण गर्न, मनोरञ्जन लिन तथा आफ्नो गन्तव्यमा फर्किन कठिनाई भोग्नुपरेको गुनासो सुनिँदै आएको छ। दार्जीलिङको पर्यटन व्यवसायका लागि पर्यटकहरूको अनुभव र उनीहरूले दिने प्रतिक्रिया महत्त्वपूर्ण मानिन्छ। तर, भ्रमणकै क्रममा घण्टौं सम्म सडकमा बिताउनुपर्ने बाध्यताले पर्यटकहरूको सन्तुष्टि र समग्र पर्यटन अनुभवमा नकारात्मक असर पार्न सक्ने चिन्ता व्यक्त भइरहेको छ। अर्कोतिर, ट्राफिक जामको

समस्या पर्यटकहरूमा मात्र सीमित छैन। दैनिक कामकाज, विद्यालय, कार्यालय तथा अन्य अत्यावश्यक सेवाका लागि आवतजावत गर्ने स्थानीय बासिन्दाहरू पनि यसबाट प्रभावित भइरहेका छन्। अझ गम्भीर पक्ष त के छ भने ट्राफिक जामका कारण इमर्जेन्सी बिरामीलाई समयमै अस्पताल पुर्‍याउन कठिनाई उत्पन्न हुन सक्ने अवस्था छ। यस्तो परिस्थितिमा प्रभावकारी ट्राफिक व्यवस्थापन र आपतकालीन वाहनका लागि सहज आवागमन सुनिश्चित गर्नु अत्यन्त आवश्यक देखिन्छ। दार्जीलिङको भौगोलिक बनावट, सीमित सडक सञ्जाल, बढ्दो आबादी, वाहनको चाप तथा पर्यटकीय सिजनमा हुने अत्यधिक आवागमनजस्ता पक्षले ट्राफिक व्यवस्थापनलाई थप चुनौतीपूर्ण बनाएको देखिन्छ। यस्तो अवस्थामा तत्कालीन व्यवस्थापनसँगै दीर्घकालीन योजनाको आवश्यकता पनि उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ। तर, प्रत्येक वर्ष पर्यटक मौसममा दोहोरिने यो समस्याको स्थायी समाधानका लागि सम्बन्धित प्रशासन, ट्राफिक विभाग, स्थानीय निकाय तथा राजनीतिक नेतृत्वबाट कस्तो ठोस पहल भइरहेको छ भन्ने प्रश्न आम नागरिकबाट उठिरहेका छन्। ट्राफिक जाम नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी योजना, सवारीसाधनको उचित व्यवस्थापन, पार्किङको समस्या समाधान, ट्राफिक नियमको कडाइका साथ कार्यान्वयन तथा

►रहल पृष्ठ ७ मा

पेदोडमा ड्युटीमै हवलदार झमक लिम्बूको मृत्यु
बागडोगरा, २५ अक्टोबर: नेपाली मूलका भारतीय सेनाका हवलदार झमक लिम्बूको ड्युटीमा रहेका बेला हृदयघातका कारण मृत्यु भएको छ। नेपालस्थित तरहराका निवासी लिम्बू २/११ गोर्खा राइफल्स (जीआर)-मा कार्यरत थिए। हृदयघात हुँदा उनी कालेबुङ जिल्लाको पेदोडमा तेनाथ थिए। हवलदार लिम्बूको पार्थिव शरीर आइतवार सडकमार्ग हुँदै बागडोगरा ल्याइएको थियो। त्यसपछि पार्थिव शरीरलाई बेङ्गलुरुस्थित १५८ बेस अस्पतालमा लगिएको थियो, जहाँ भारतीय सेनाका जवान तथा अधिकारीहरूले सैनिक सम्मानका साथ उनलाई अन्तिम श्रद्धाञ्जली अर्पण गरे। प्राप्त जानकारीअनुसार, पेदोडमा आधिकारिक जिम्मेवारी निर्वाह गरिरहेका बेला हृदयघात भएपछि उनको मृत्यु भएको हो। उनको पार्थिव शरीर नेपाल लैजान सम्भव नभएपछि अन्तिम संस्कार स्थानीय स्तरमै गरिएको बताइएको छ। बेङ्गलुरुस्थित १५८ बेस अस्पतालमा आयोजित श्रद्धाञ्जली कार्यक्रममा सेनाका जवानहरूले दिवङ्गत सहकर्मीप्रति सम्मान व्यक्त गरे।

गान्तोक, २५ अक्टोबर: सिक्किमले १ देखि ७ नोभेम्बरसम्म सिक्किम एडभेन्चर टुरिज्म फेस्ट आयोजन गर्ने तयारी गरिरहेको छ। यस महोत्सवको साहसिक खेलकुदको प्रवर्द्धन गर्ने, पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्ने र स्थानीय समुदायका लागि जीविकोपार्जनका अवसरहरू सिर्जना गर्ने उद्देश्य राखेको छ। महोत्सवअन्तर्गत राज्यका ६ वटै जिल्लामा २० भन्दा अधिक गतिविधि आयोजन हुनेछन्। महोत्सवको मुख्य केन्द्रबिन्दु नाम्ची जिल्लाको लिङ्खिम टार रहनेछ, जहाँबाट विभिन्न गतिविधि सञ्चालन गरिनेछन्। यहाँ आउने पर्यटकहरूले प्याराग्लाइडिङ, रिभर ज्याम्पिङ, जिपलाइनिङ, हट-एयर बलुनिङ, माउन्टेन बाइकिङ, ट्रेकिङ र चरा अवलोकन जस्ता गतिविधिहरूको आनन्द लिन सक्नेछन्, जसले सिक्किमको विविध भू-दृश्य र बाहिरी मनोरञ्जनका आकर्षणहरूलाई उजागर गर्नेछन्। यस महोत्सवको एउटा मुख्य

आकर्षण टुर डे सिक्किमको दोस्रो संस्करण हुनेछ। यो ऐतिहासिक सिल्क रुट हुँदै करिब २५३ किलोमिटरको दुरी तय गर्ने ६ दिन र पाँच रातको माउन्टेन बाइकिङ अभियान हो। यो मार्ग करिब ४,२७९ मिटरको उँचाइसम्म पुग्नेछ। जलुक-पाङगोलाखा क्षेत्र र पश्चिम सिक्किमको पेलिङ-खेचिपेरी-कञ्चनजङ्घा क्षेत्रको

भाडामा उपलब्ध गराइनेछ। ट्रेकिङका शौखिनहरूले हार्ट अफ सिक्किम ट्रेक र जोङ्ग्री-सिंहलीला राउण्ड ट्रेकको अनुभव लिन सक्नेछन्। चरा अवलोकन गतिविधिअन्तर्गत सहभागीहरूले पूर्व सिक्किमको रङ्गोली-लुङथु-जलुक-पाङगोलाखा क्षेत्र र पश्चिम सिक्किमको पेलिङ-खेचिपेरी-कञ्चनजङ्घा क्षेत्रको

भ्रमण गर्न पाउनेछन्। महोत्सवमा गान्तोक एडभेन्चर रिले पनि सामेल छ, जसमा प्रति व्यक्ति ७,५०० रुपियाँ सहभागिता शुल्क तोकिएको छ। आयोजकका अनुसार, सबै गतिविधिमा तोकिएका सुरक्षा मापदण्ड पालना गरिनेछन् र आवश्यक पर्ने स्थानहरूमा तालिमप्राप्त जनशक्ति

►रहल पृष्ठ ७ मा

ऊनको स्वेटर २: कलेजी-को छायाङ्कन आजबाट शुरु

गान्तोक, २५ अक्टोबर: फिल्म बोर्डका अध्यक्ष टाशी छिरिङ भोटिया, सिक्किम कला, संस्कृति तथा सम्पदा विकास बोर्डका अध्यक्ष सञ्जय दिलपाली राई, फिल्म बोर्डकी सदस्य रुष्मा राईलगायतले बलिवुडका प्रख्यात अभिनेता पीयूष मिश्र तथा ‘ऊनको स्वेटर २: कलेजी’ चलचित्रका लागि सिक्किम आइपुगेका

अन्य कलाकार र प्राविधिक टोलीलाई न्यायो स्वागत जनाएका छन्। चलचित्रको छायाङ्कन भोलि लाचुङबाट शुरु हुँदैछ, जसपछि सिक्किमका विभिन्न स्थानमा थप छायाङ्कन गरिनेछ। यस चलचित्र निर्माण प्रक्रियामा सिक्किमका स्थानीय कलाकार तथा हितधारकहरूलाई विभिन्न भूमिकामा समेटिने अपेक्षा गरिएको छ, जसले

राज्यको सिर्जनशील समुदायका लागि महत्त्वपूर्ण अवसर सिर्जना गर्नेछ। यस शृङ्खलाको पहिलो भाग, ऊनको स्वेटरले वैश्विक मान्यता पाएको थियो र यसको दोस्रो भाग (सिक्रेल) बन्ने घोषणाले दर्शकहरूमा निकै उत्साह जगाएको छ। यो चलचित्रले सिक्किमका मनमोहक प्राकृतिक दृश्य प्रदर्शन गर्ने, यहाँको सांस्कृतिक पहिचानलाई प्रवर्द्धन गर्ने र स्थानीय प्रतिभाहरूलाई अझ फराकिलो मञ्च प्रदान गर्ने एउटा महत्त्वपूर्ण अवसर जुटाएको छ। सिक्किमको प्राकृतिक सौन्दर्यलाई पृष्ठभूमिमा राखेर निर्माण हुन लागेको ‘ऊनको स्वेटर २: कलेजी’ ले चलचित्र निर्माणको उदीयमान गन्तव्यका रूपमा सिक्किमको स्थानलाई अझ सुदृढ बनाउने र यहाँको चलचित्र तथा हितधारकहरूलाई विभिन्न भूमिकामा योगदान पुर्‍याउने अपेक्षा गरिएको छ।

२०२६ को जिल्लास्तरीय एसएचजी प्रदर्शनीको तयारीमा कबि-लुङ्चोक सक्रिय

कबि, २५ अक्टोबर: हालै कबि-लुङ्चोक निर्वाचन क्षेत्रमा सामुदायिक सहभागिता र नागरिक गौरवको एक उदाहरणीय भावना देखियो, जहाँ व्यापक स्वच्छता अभियान र उच्चस्तरीय तयारी बैठक सफलतापूर्वक सम्पन्न भए। कबि-लुङ्चोकका क्षेत्र विधायक तथा सिक्किम सरकारका सल्लाहकार थिन्ले छिरिङ भोटियाको नेतृत्वमा सञ्चालित यो कार्यक्रम सामूहिक जिम्मेवारी र जमिनी स्तरको परिचालनको एक सशक्त प्रमाण बन्यो। लाबी फुटसल एरिनामा आयोजित यस कार्यक्रममा यस क्षेत्रको सर्वाङ्गीण विकासका लागि प्रतिबद्ध विभिन्न वर्गका उत्साही मानिसहरूको उपस्थिति थियो। यस कार्यक्रममा बागवानी विभागका अध्यक्षका साथै जिल्ला पञ्चायत सदस्य, ग्राम पञ्चायत सदस्य र बोजोगारीका

►रहल पृष्ठ ७ मा

प्रधानमन्त्री मोदीद्वारा वाराणसीमा अरविन्द लिमिटेडको पोसाक निर्माण एकाई उद्घाटन

वाराणसी, २५ अक्टोबर (हिस): प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले आइतवार आफ्नो संसदीय क्षेत्र वाराणसीको मिर्जापुरादस्थित खोचवाँमा अरविन्द लिमिटेडको नयाँ पोसाक निर्माण एकाईको उद्घाटन गरेका छन्। यस क्रममा उनले एकाइको निरीक्षण गर्नुका साथै तालिम प्राप्त गरिसकेका र त्यहाँ कार्यरत महिलाहरूसँग प्रत्यक्ष संवाद गरे। प्रधानमन्त्रीले महिलाहरूका अनुभव सुने र उनीहरूको काम तथा तालिमसम्बन्धी जानकारी लिए।

यसअघि प्रधानमन्त्रीको विशेष हेलिकप्टर खोचवाँ पुगेको थियो। त्यहाँ उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथ, अन्य विशिष्ट अतिथि तथा अरविन्द लिमिटेडका पदाधिकारीहरूले उनको स्वागत गरेका थिए। त्यसपछि प्रधानमन्त्रीले औद्योगिक एकाइको निरीक्षण गरी त्यहाँ उपलब्ध उत्पादन सुविधा र कार्यप्रणालीबारे जानकारी लिए।

अरविन्द लिमिटेडको यस औद्योगिक एकाइमा करिब १०० देखि १५० करोड रुपियाँ लगानी गरिएको छ। यहाँ खेलकुदका पोसाक, भित्री वस्त्र, सर्ट र टी-शर्ट सहित विभिन्न प्रकारका कपडाहरू उत्पादन गरिनेछ। एकाइमा उत्पादित वस्तुहरू निर्यात गर्ने योजना पनि रहेको छ। यस परियोजनाबाट एक हजारभन्दा बढी व्यक्तिले प्रत्यक्ष रोजगारी पाउने अपेक्षा गरिएको छ। यसमा ठूलो सङ्ख्यामा स्थानीय महिलाहरू सहभागी हुने सम्भावना छ।

महिलाहरूलाई रोजगारीका लागि तयार पार्ने उद्देश्यले उनीहरूलाई पहिलेदेखि नै तालिमसमेत प्रदान गरिँदै आएको छ। परियोजनाअन्तर्गत उत्पादन गतिविधि विस्तार गर्नाका साथै

• एक हजारभन्दा बढीलाई रोजगारी उपलब्ध हुने अपेक्षा
• खेलकुदका पोसाक, टी-शर्ट र भित्री वस्त्र उत्पादन गरिने

स्थानीय स्तरमा सीप विकास र महिला रोजगारीलाई विशेष प्राथमिकता दिइएको छ। यसलाई उत्तर प्रदेशमा औद्योगिक लगानी प्रोत्साहित गर्ने तथा उत्पादनमा आधारित आर्थिक गतिविधिलाई बढावा दिने दिशामा महत्त्वपूर्ण पहलका रूपमा हेरिएको छ।

उद्घाटनका क्रममा प्रधानमन्त्रीले औद्योगिक एकाइमा तालिम प्राप्त गरिसकेका तथा कार्यरत महिलाहरूसँग कुराकानी गरे। उनले महिलाहरूसँग तालिम, कामकाज र रोजगारीसँग सम्बन्धित उनीहरूका अनुभवबारे जानकारी लिए। यस एकाइमार्फत स्थानीय महिलाहरूलाई आफ्नै क्षेत्रमा रोजगारीका अवसर उपलब्ध गराउन जोड दिइएको छ। यसबाट महिलाहरूको आर्थिक आत्मनिर्भरता बढ्नुका साथै क्षेत्रमा वस्त्र उद्योगसँग सम्बन्धित

गतिविधिहरू विस्तार हुने अपेक्षा गरिएको छ। प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले आइतवार आफ्नो संसदीय क्षेत्र वाराणसीको मिर्जापुराद स्थित खोचवाँमा लगभग १५० करोड रुपियाँको लागतमा स्थापना गरिएको अरविन्द लिमिटेड (अरविन्द मिल्स) को उत्पादन कारखानाको उद्घाटन गरे। लगभग सातदेखि आठ एकड़ क्षेत्रफलमा विकसित यस औद्योगिक एकाइको उद्घाटनपछि प्रधानमन्त्रीले त्यहाँ तालिम लिइरहेका महिलाहरूसँग संवाद गरे तथा उनीहरूको काम र अनुभवबारे जानकारी लिए। गुजरातको अहमदाबादमा मुख्यालय रहेको कपडा उत्पादक कम्पनी अरविन्द लिमिटेडको पूर्वाञ्चलमा यो पहिलो ठूलो उत्पादन कारखाना हो। यसबाट वाराणसी सहित पूर्वाञ्चलका विभिन्न जिल्लामा रोजगारीका नयाँ अवसर सिर्जना हुने अपेक्षा गरिएको छ। यस

एकाइमा स्थानीय महिलालाई रोजगारी प्रदान गर्दा प्राथमिकता दिइँदछ। हालसम्म ३०० भन्दा बढी महिलालाई भर्ती गरिएको छ। उनीहरूलाई उत्पादन सम्बन्धी कामको तालिम दिइँदछ। कम्पनीको योजना अनुसार कारखानाको दोस्रो चरणमा पनि विस्तार गरिनेछ। यसबाट आगामी दिनमा हजारौँ मानिसका लागि रोजगारीका अवसर उपलब्ध हुने सम्भावना छ। यस एकाइमा स्पोर्ट्सवेयर, अन्डरगार्मेन्ट्स सहित विभिन्न प्रकारका पोसाक उत्पादन गरिनेछ। यहाँ जकी, यूएस पोलो र एरो जस्ता प्रमुख ब्रान्डका लागि पनि कपडा तयार गरिनेछ। यस औद्योगिक पहलबाट क्षेत्रमा कपडा तथा पोसाक निर्माणसँग सम्बन्धित उद्योगलाई प्रोत्साहन मिल्ने अपेक्षा गरिएको छ।

उल्लेखनीय छ, साल १९३१ मा स्थापित अरविन्द लिमिटेड

देशका प्रमुख कपडा उत्पादक कम्पनीहरूमध्ये एक हो। अहमदाबादमा मुख्यालय रहेको यस कम्पनीले धागो र कपडादेखि तयार पोसाक तथा औद्योगिक प्रयोजनका विशेष कपडासम्म उत्पादन गर्दै आएको छ। कम्पनीले डेनिम, सुती तथा लिनेनका कपडा, सुटिङ फेब्रिक र स्पोर्ट्सवेयर लगायत विभिन्न प्रकारका वस्त्र उत्पादन गर्छ। यस बाहेक कम्पनीले स्वदेशी तथा अन्तरराष्ट्रिय पोसाक ब्रान्डहरूलाई पनि कपडा उपलब्ध गराउँछ। कारखानाको उद्घाटनपछि प्रधानमन्त्रीले कम्पनीका पदाधिकारीहरूसँग उत्पादन प्रक्रिया, तयार गरिँदै गरेका पोसाक, खादीबाट निर्मित वस्त्र तथा तिनको उत्पादनमा प्रयोग हुने सामग्रीबारे जानकारी लिए। उनले ‘आफ्नो सीप, आफ्नै पहिचान’ भन्ने अवधारणा अन्तर्गत तालिम लिइरहेका महिलाहरूसँग प्रत्यक्ष संवाद गरे। यस क्रममा प्रधानमन्त्रीले महिलाहरूको काम, तालिमका अनुभव तथा उनीहरूले सामना गरिरहेका चुनौतीहरूबारे विस्तृत जानकारी प्राप्त गरे। प्रधानमन्त्रीले अरविन्द मिल्सद्वारा तयार गरिएका विभिन्न प्रकारका वस्त्रहरूको प्रदर्शनीको पनि अवलोकन गरे। उनले उत्पादन एकाइमा महिलाहरूको सहभागिता तथा उनीहरूलाई उपलब्ध गराइँदै आएको तालिमबारे जानकारी लिए। यस अवसरमा उत्तर प्रदेशकी राज्यपाल आनन्दीबेन पटेल, मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथ सहित अन्य विशिष्ट व्यक्तिहरू उपस्थित थिए। यसअघि मिर्जापुरादको खोचवाँ स्थित हेलीप्याडमा पुग्दा राज्यपाल आनन्दीबेन पटेल र मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथले प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीलाई स्वागत गरे।

आगरामा २७ र २८ अक्टोबरमा राष्ट्रिय शिक्षा नीतिवारे चर्चा ३०० शिक्षक तथा शिक्षाविद् सहभागी हुने

आगरा, २५ अक्टोबर (हिस): राष्ट्रिय शिक्षा नीतिअनुरूप शिक्षकहरूको व्यावसायिक मापदण्ड, शिक्षण क्षमता तथा विद्यालय शिक्षा प्रणालीलाई सुधार गर्ने उद्देश्यले आगरामा २७ र २८ अक्टोबरमा दुईदिने राष्ट्रिय सम्मेलन आयोजना गरिने भएको छ। राष्ट्रिय शिक्षक शिक्षा परिषद् (एनसीटीई) को तत्त्वावधानमा आयोजना हुने यस सम्मेलनमा विभिन्न राज्य तथा केन्द्रशासित प्रदेशका करिब ३०० शिक्षक, प्रधानाध्यापक र शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित प्रतिनिधिहरू सहभागी हुनेछन्। सम्मेलनका संयोजक प्राध्यापक मनु प्रताप सिंहले आइतवार जानकारी दिँदै कार्यक्रम आगरा विश्वविद्यालयको खन्दारी परिसरस्थित शिवाजी मण्डपसम्म आयोजना गरिने बताए।

यस सम्मेलनमा उत्तर प्रदेशकी राज्यपाल आनन्दीबेन पटेल प्रमुख रूपमा सहभागी हुनेछन्।उनका

अनुसार, सम्मेलनको मुख्य उद्देश्य राष्ट्रिय शिक्षा नीतिका प्रावधानअनुरूप शिक्षक शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्नु, शिक्षकहरूको व्यावसायिक विकासलाई प्रोत्साहन गर्नु तथा विद्यालयहरूमा प्रभावकारी शिक्षण प्रणालीको विकासका लागि विभिन्न विषयमा विचारविमर्श गर्नु हो।प्राध्यापक सिंहका अनुसार, सम्मेलनको पहिलो दिन २७ अक्टोबरमा एनसीटीईका अध्यक्ष प्राध्यापक पङ्कज अरोडाले सहभागीहरूसँग संवाद गर्नेछन्। यस क्रममा चारवटा प्राविधिक सत्र आयोजना गरिनेछन्, जसमा शिक्षक शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न विषयमा विशेषज्ञहरूले आफ्ना विचार प्रस्तुत गर्नेछन्। यी सत्रहरूमा शिक्षासम्बन्धी विद्युतीय पोर्टल तथा पुस्तिकाको प्रदर्शनसमेत गरिनेछ।

सहभागीहरूलाई शिक्षण प्रणालीमा सुधार तथा आधुनिक प्रविधिको प्रयोगसम्बन्धी

प्रदान गरिनेछ।सम्मेलनको दोस्रो दिन, २८ अक्टोबरमा राष्ट्रिय मार्गदर्शन अभियान (एनएमएएम) सम्बन्धमा विशेष सत्र आयोजना गरिनेछ।

यसमा शिक्षकहरूलाई मार्गदर्शन प्रदान गर्ने, उनीहरूको व्यावसायिक विकास गर्ने तथा शिक्षण क्षमता अभिवृद्धि गर्न यस अभियानले खेल्ने भूमिकावारे विस्तृत छलफल गरिनेछ।यस अवसरमा एनएमएम पोर्टलको प्रदर्शन पनि गरिनेछ। सहभागीहरूलाई पोर्टलको कार्यप्रणाली तथा यसमार्फत शिक्षकहरूलाई उपलब्ध गराइने मार्गदर्शनसम्बन्धी सुविधाबारे जानकारी दिइनेछ। सम्मेलनमा चण्डीगढ, दिल्ली, हरियाणा, हिमाचल प्रदेश, पञ्जाब, उत्तर प्रदेश, उत्तराखण्ड, जम्मू-कश्मीर र लद्दाखबाट करिब ३०० प्रतिनिधि सहभागी हुने सम्भावना छ।

सहभागीहरूमा शिक्षक, प्रधानाध्यापक तथा शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित अन्य प्रतिनिधिहरू रहनेछन्।

विभिन्न राज्यबाट आउने सहभागीहरूले राष्ट्रिय शिक्षा नीतिको कार्यान्वयन, शिक्षक प्रशिक्षण, विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा व्यावसायिक विकासका अभिवृद्धिसँग सम्बन्धित आफ्ना अनुभव र सुझावहरू साझा गर्नेछन्। यसका लागि समूहगत छलफलसमेत आयोजना गरिनेछ। प्राध्यापक मनु प्रताप सिंहले सम्मेलनको प्रमुख विशेषता शिक्षकहरूको व्यावसायिक विकास तथा शिक्षण क्षमतासम्बन्धी मापदण्डमाथि विचारविमर्श गर्नु रहेको बताए। यसका साथै राष्ट्रिय मार्गदर्शन अभियानमार्फत शिक्षकहरूलाई प्रभावकारी मार्गदर्शन उपलब्ध गराउने व्यवस्थावारे पनि छलफल गरिनेछ।

‘मन की बात’ का १२ वर्ष पूरा

नयाँ दिल्ली, २५ अक्टोबर (हिस): प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको मासिक रेडियो कार्यक्रम ‘मन की बात’ ले १२ वर्ष पूरा गरेको छ। १२ वर्षअघि विजयादशमीको अवसरमा उनले रेडियोलाई जनतासँग संवाद गर्ने माध्यमका रूपमा रोजेका थिए। प्रधानमन्त्रीले यी वर्षहरूमा आफूले गरेको संवाद यात्रालाई जनताका प्रयासहरू बुझ्ने तीर्थयात्रा बताएका छन्। ‘मन की बात’ को १३९औँ शृङ्खलामा प्रधानमन्त्री मोदीले आज भने, मेरा लागि ‘मन की बात’ कुनै तीर्थयात्राभन्दा कम छैन। यो हाम्रा जनताका प्रयासहरूलाई गहिरोरामा बुझ्ने र उनीहरूको योगदानप्रति सम्मान व्यक्त गर्ने यात्रा हो। उल्लेखनीय छ, प्रधानमन्त्रीले प्रत्येक महिनाको अन्तिम आइतवार रेडियोमार्फत जनतासँग संवाद गर्छन्। यस कार्यक्रममा उनले समाजमा उत्कृष्ट काम गर्ने व्यक्तिहरूका प्रयास तथा जनसहभागितामार्फत भएका सकारात्मक पहलहरूलाई समेट्ने गर्छन्।

आगरामा २७ र २८ अक्टोबरमा राष्ट्रिय शिक्षा नीतिवारे चर्चा ३०० शिक्षक तथा शिक्षाविद् सहभागी हुने

आगरा, २५ अक्टोबर (हिस): राष्ट्रिय शिक्षा नीतिअनुरूप शिक्षकहरूको व्यावसायिक मापदण्ड, शिक्षण क्षमता तथा विद्यालय शिक्षा प्रणालीलाई सुधार गर्ने उद्देश्यले आगरामा २७ र २८ अक्टोबरमा दुईदिने राष्ट्रिय सम्मेलन आयोजना गरिने भएको छ। राष्ट्रिय शिक्षक शिक्षा परिषद् (एनसीटीई) को तत्त्वावधानमा आयोजना हुने यस सम्मेलनमा विभिन्न राज्य तथा केन्द्रशासित प्रदेशका करिब ३०० शिक्षक, प्रधानाध्यापक र शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित प्रतिनिधिहरू सहभागी हुनेछन्। सम्मेलनका संयोजक प्राध्यापक मनु प्रताप सिंहले आइतवार जानकारी दिँदै कार्यक्रम आगरा विश्वविद्यालयको खन्दारी परिसरस्थित शिवाजी मण्डपसम्म आयोजना गरिने बताए।

यस सम्मेलनमा उत्तर प्रदेशकी राज्यपाल आनन्दीबेन पटेल प्रमुख रूपमा सहभागी हुनेछन्।उनका

अनुसार, सम्मेलनको मुख्य उद्देश्य राष्ट्रिय शिक्षा नीतिका प्रावधानअनुरूप शिक्षक शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्नु, शिक्षकहरूको व्यावसायिक विकासलाई प्रोत्साहन गर्नु तथा विद्यालयहरूमा प्रभावकारी शिक्षण प्रणालीको विकासका लागि विभिन्न विषयमा विचारविमर्श गर्नु हो।प्राध्यापक सिंहका अनुसार, सम्मेलनको पहिलो दिन २७ अक्टोबरमा एनसीटीईका अध्यक्ष प्राध्यापक पङ्कज अरोडाले सहभागीहरूसँग संवाद गर्नेछन्। यस क्रममा चारवटा प्राविधिक सत्र आयोजना गरिनेछन्, जसमा शिक्षक शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न विषयमा विशेषज्ञहरूले आफ्ना विचार प्रस्तुत गर्नेछन्। यी सत्रहरूमा शिक्षासम्बन्धी विद्युतीय पोर्टल तथा पुस्तिकाको प्रदर्शनसमेत गरिनेछ।

सहभागीहरूलाई शिक्षण प्रणालीमा सुधार तथा आधुनिक प्रविधिको प्रयोगसम्बन्धी

प्रदान गरिनेछ।सम्मेलनको दोस्रो दिन, २८ अक्टोबरमा राष्ट्रिय मार्गदर्शन अभियान (एनएमएएम) सम्बन्धमा विशेष सत्र आयोजना गरिनेछ।

यसमा शिक्षकहरूलाई मार्गदर्शन प्रदान गर्ने, उनीहरूको व्यावसायिक विकास गर्ने तथा शिक्षण क्षमता अभिवृद्धि गर्न यस अभियानले खेल्ने भूमिकावारे विस्तृत छलफल गरिनेछ।यस अवसरमा एनएमएम पोर्टलको प्रदर्शन पनि गरिनेछ। सहभागीहरूलाई पोर्टलको कार्यप्रणाली तथा यसमार्फत शिक्षकहरूलाई उपलब्ध गराइने मार्गदर्शनसम्बन्धी सुविधाबारे जानकारी दिइनेछ। सम्मेलनमा चण्डीगढ, दिल्ली, हरियाणा, हिमाचल प्रदेश, पञ्जाब, उत्तर प्रदेश, उत्तराखण्ड, जम्मू-कश्मीर र लद्दाखबाट करिब ३०० प्रतिनिधि सहभागी हुने सम्भावना छ।

सहभागीहरूमा शिक्षक, प्रधानाध्यापक तथा शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित अन्य प्रतिनिधिहरू रहनेछन्।

विभिन्न राज्यबाट आउने सहभागीहरूले राष्ट्रिय शिक्षा नीतिको कार्यान्वयन, शिक्षक प्रशिक्षण, विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा व्यावसायिक विकासका अभिवृद्धिसँग सम्बन्धित आफ्ना अनुभव र सुझावहरू साझा गर्नेछन्। यसका लागि समूहगत छलफलसमेत आयोजना गरिनेछ। प्राध्यापक मनु प्रताप सिंहले सम्मेलनको प्रमुख विशेषता शिक्षकहरूको व्यावसायिक विकास तथा शिक्षण क्षमतासम्बन्धी मापदण्डमाथि विचारविमर्श गर्नु रहेको बताए। यसका साथै राष्ट्रिय मार्गदर्शन अभियानमार्फत शिक्षकहरूलाई प्रभावकारी मार्गदर्शन उपलब्ध गराउने व्यवस्थावारे पनि छलफल गरिनेछ।

भारतको आवाज विश्वव्यापी भावनाको अभिव्यक्ति: जयशङ्कर

नयाँ दिल्ली, २५ अक्टोबर (हिस): विदेशमन्त्री डा.एस. जयशङ्करले आइतवार विश्व अहिले युक्रेन र पश्चिम एसियामा भइरहेका दुई ठूला सङ्घर्षमा अल्लिएकाे बताएका छन्। यी सङ्घर्षको सबैभन्दा ठूलो मूल्य भने ती समाज र अर्थव्यवस्थाले चुकाइरहेका छन्, जसको यी सङ्घर्षहरूसँग कुनै सम्बन्ध छैन। यस्तो अवस्थामा हामी असहाय दर्शक बनेर बस्न सक्दैनौं।

भारतले संवाद र कूटनीतिमा जोड दिएर वास्तवमा विश्वव्यापी भावनाको प्रतिनिधित्व गरिरहेको छ। यस दिशामा अन्य साझेदारहरूसँग मिलेर काम गर्न भारत तयार रहेको उनले बताए। चिन्मय अमृत महोत्सव ग्लोबल सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै जयशङ्करले आज

जटिल आपूर्ति शृङ्खला, विश्वव्यापीकृत बजार र साझा स्रोतसाधनको युगमा विश्वको आधा हिस्सा समुद्र र आधा हिस्सा वशित रहेर प्रगति गर्न नसकिने बताए। यस्तो अवस्थाले निरन्तर अस्थिरतालाई कायम राख्ने काम मात्र गर्ने उनले उल्लेख गरे।

मन्त्रीले आफ्नो सम्बोधनमा आतङ्कवादलाई शान्तिका लागि घातक खतरा बताएका छन्। केही देशले अझै पनि राजनीतिक स्वार्थलाई प्राथमिकता दिइरहेको उनले बताए। राज्यको नीतिको हतियारका रूपमा आतङ्कवादको प्रयोग अस्वीकार्य रहेको उल्लेख गर्दै उनले यसलाई कुनै पनि अवस्थामा उचित ठहर गर्न नसकिने स्पष्ट पारे।

जयशङ्करले विश्वले यस साझा खतराप्रति अझ बढी सचेत

हुनुपर्ने र आतङ्कवादका सबै स्वरूपविरुद्ध दृढ सङ्कल्पका साथ एकजुट हुनुपर्ने बताए। संयुक्त राष्ट्रसङ्घ दिवसको अवसरमा बोल्दै उनले मानव समाजमा प्रतिस्पर्धा र सहकार्यलाई लिएर सधैं बहस हुँदै आएको बताए। विश्वव्यापी स्तरमा यो बहस देशहरूबीचको पारस्परिक सम्बन्धमा देखिने गरेको उनले उल्लेख गरे। आठ दशकअघि संयुक्त राष्ट्रसङ्घको स्थापनाले सामूहिक सहकार्यको भावनालाई अभिव्यक्त गरेको थियो। अक्टोबर २४ मा मनाइने संयुक्त राष्ट्रसङ्घ दिवसका अवसरमा एकताको भावनालाई प्रवर्द्धन गर्नु आवश्यक रहेको उनले बताए। विश्वव्यापी चुनौती र अवसरहरूको प्रभावकारी समाधान सामूहिक प्रयासबाट मात्र सम्भव हुने जयशङ्करले उल्लेख गरे।

लक्ष्मीपूजाअघि फूलको मूल्य नियन्त्रित, माटोको मूल्यवृद्धिबाट कुम्हालेहरू चिन्तित

मेदिनीपुर, २५ अक्टोबर (हिस): पूर्व र पश्चिम मेदिनीपुर जिल्लामा कोजागरी लक्ष्मी पूजाको तयारी तीव्र भएको छ। घर-घरमा हुने पूजाका लागि बजारमा फूलहरूको किनमेल बढेको छ। यसपालि फूलहरूको राम्रो उत्पादन तथा पर्याप्त आपूर्तिका कारण यसको मूल्य आम जनताको पहुँचमा रहेको छ। यसले मध्यमवर्गीय परिवारलाई राहत दिएको छ भने अर्कोतिर फूल बेचेर किसान पनि सन्तुष्ट भएका छन्। अर्कोतर्फ, माटोको मूल्यमा भएको तीव्र वृद्धि र काँचो मालाको अभावले लक्ष्मी मूर्ति बनाउने कुम्हालेहरूको समस्या बढाएको छ। जिल्लाका कोलाघाट, देउलटी र केशापाट सहित विभिन्न फूल बजारहरूमा शनिवार मानिसहरूको व्यापक चहल-पहल देखियो। कमल, सयपत्री, रजनीगन्धा, गुलाब एवं अपराजिता सहित विभिन्न प्रकारका फूलहरू बजारमा पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध छन्।

बङ्गाल फुल उत्पादक तथा फूल व्यवसायी समितिका महासचिव नारायणचन्द्र नायक अनुसार यस वर्ष फूलको खेती हुने ठाउँहरूमा ठूलो बाढी नपाएको कारणले उत्पादन राम्रो भएको छ। बजारमा पर्याप्त आपूर्ति भएकाले मूल्य पनि नियन्त्रणमा छ।

फूल व्यापारी अनुसार कोलाघाट र देउलटीका बजारहरूमा कमल १० देखि १२ रुपियाँमा बिक्री भइरहेको छ। रजनीगन्धाका स-साना फूलहरूको मूल्य करिब ४०० रुपियाँ प्रतिकिलो छ भने २४ वटा डाँठको गुच्छाको मूल्य २५० रुपियाँ छ। एउटा गुलाबको मूल्य साढे तीन रुपियाँ रहेको छ। अपराजिता ६० देखि ७० रुपियाँ अनि दोपटी ४० देखि ५० रुपियाँ प्रतिकिलोमा बिक्री भइरहेको छ। सानो रातो सयपत्री फूल ६० देखि ७० रुपियाँ प्रतिकिलो र बसन्ती सयपत्री १००-देखि १२० रुपियाँ प्रतिकिलो बिक्री भइरहेको छ। तीन फुट रातो सयपत्रीको माला १० देखि १२ रुपियाँ र बसन्ती सयपत्रीको माला १५ देखि १८ रुपियाँमा उपलब्ध छ। यद्यपि फूल बजारमा राहत देखिए पनि माता लक्ष्मीको प्रतिमा बनाउने कुम्हालेहरूले काँचो माटोको ठूलो अभावको सामना गरिरहेका छन्। मेदिनीपुर शहरको खयरुल्लाचक क्षेत्रका कलाकारहरू अनुसार मूर्ति बनाउन मुख्यतया डायमण्ड हार्बर र दक्षिण २४ परगनाका विभिन्न क्षेत्रहरूबाट माटो मगाउनुपर्छ। गत वर्ष माटोको एक गाडी माटोको मूल्य करिब २५ हजार रुपियाँ थियो जुन यसपालि बढेर ५० देखि ६० हजार रुपैयाँ पुगेको छ। तथापि पर्याप्त माटो पाइरहेको छैन।

कलाकार अनुभव दासले भने, पहिला उनले ५०० भन्दा बढी साँचाबाट लक्ष्मीको मूर्ति बनाउँथे, तर यस पटक उत्पादन घटाउनु परेको छ। साना मूर्तिहरूको थोक मूल्य जुन गत वर्ष ९० देखि ११० रुपियाँ थियो, यस पटक बढेर १५० देखि १६० रुपियाँ पुगेको छ।

BEFORE THE LD. JUDICIAL MAGISTRATE GANGTOK AT SIKKIM
AFFIDAVIT
<p>I, Sabita Sharma, w/o Tika Prasad Sharma aged about 47 years, Hindu by faith, permanent resident of Bermiok Berthang, in Gyalshing District of Sikkim, under P.O. & P.S. Gyalshing-737111, Gyalshing District- Sikkim, presently resident at Near Ray Khola “Adampool, Gangtok, do hereby solemnly affirm and declare on oath as follows:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. That I am the citizen of India. 2. That “Vidyut Sharma” is my legal and biological son and was a Bonafide student of Army Public School, Gangtok and passed the Class X CBSE Board Examination during the academic session 2025-2026 bearing Roll No.16158551. 3. That Tika Prasad Sharma is my legally wedded husband. 4. That my maiden name is “Sabita Dahal” which is found recorded in my marriage certificate issued by the Office of the Sub- Divisional Officer/Magistrate Dentam Sub-Division, West Sikkim, bearing Ref No. 103/SDO/ DEN/2015 dated 04/09/2015 and in my Class X result issued by Central Board of Secondary Education bearing Roll No. 3116799 issue dated 25-06-1997. 5. That after marriage with Tika Prasad Sharma I had adopted the Title of my husband i.e. “Sharma” and I am also known as “SABITA SHARMA” which is found recorded in my Certificate of Identification issued by Office of the District Collector, West District, Gyalshing bearing Sl. No. 505 Vol. No. XII. 6. That inadvertently in my son’s Marks Statement Cum Certificate issued by the Central Board of Secondary Education dated 21/04/2026 bearing Roll No.16158551 my name has been recorded as “Sabita Dahal”. 7. That this affidavit is made on bona-fide and to declare that the person known by two names i.e. “Sabita Dahal” and ‘SABITA SHARMA’ refers to one and same person i.e. myself. 8. That this affidavit is made bonafide. <p style="text-align: right;">Deponent</p>

वायुसेना प्रमुख एपी सिंहले पाकिस्तानलाई चेताउनी दिंदै भने, अब कुनै पनि लक्ष्य हाम्रो पहुँचबाहिर छैन

नयाँ दिल्ली, २५ अक्टोबर:

भारतीय वायुसेनाका प्रमुख एयर चिफ मार्शल एपी सिंहले पाकिस्तानलाई चेतावनी दिंदै ‘अपरेसन सिन्दूर’का क्रममा पश्चिमी मोर्चामा गरिएका सटीक र योजनाबद्ध आक्रमणले अब कुनै पनि लक्ष्य वायुसेनाको पहुँचबाहिर नरहेको प्रमाणित गरेको बताएका छन्।

समाचार संस्था पीटीआईका अनुसार उनले आतङ्कवादविरुद्ध सञ्चालन गरिएको यस कारबाहीलाई वायुसेनाको क्षमतामा आधारित रणनीतिको ठूलो सफलता बताए। वायुसेना प्रमुखले पश्चिमी सीमामा सञ्चालन गरिएको यो सैन्य अभियान करिब १,२०० किलोमिटर चौडाइ र २०० किलोमिटर गहिराइसम्म फैलिएको बताए। यस क्रममा भारतीय सैनिकहरूले शत्रुका अखडाहरूमा अत्यन्तै सटीक र प्रभावकारी आक्रमण गरेका थिए। उनले यस अभियानले देशको पहिलो प्रतिरक्षा पङ्क्ति र शत्रुलाई आक्रमण गर्नबाट रोक्ने महत्त्वपूर्ण रणनीतिक शक्तिका रूपमा वायुशक्तिको भूमिका फेरि एकपटक विश्वसामु प्रमाणित गरेको बताए।

चार दिनसम्म चलेको यस अभियानको नेतृत्व गरेका एयर चिफ मार्शल एपी सिंहले यो सफलता

प्राप्त भएपछि सेनाले लापरबाही गर्न नहुने बताए। बरु आफ्नो क्षमता निरन्तर बलियो बनाइराख्न आवश्यक रहेको उनले उल्लेख गरे। ‘अपरेसन सिन्दूर’बाट प्राप्त सबैभन्दा ठूलो पाठ सेनाले सधैँ विभिन्न विकल्प खुला राख्नुपर्ने रहेको उनले बताए। शत्रुको रणनीति परिवर्तन हुनेबित्तिकै आफ्नो रणनीति पनि छिटो परिवर्तन गर्न सक्ने क्षमता आवश्यक रहेको उनको भनाइ थियो।

उनले भने, क्षमतामा आधारित सेनाले मात्रै यस्तो गर्न सक्छ, किनभने उसले कुनै एउटा हतियारमा

निर्भर नभई विभिन्न विकल्पको प्रयोग गर्न सक्छ। यही लचकताका कारण तनावलाई आफ्नो नियन्त्रणमा

राख्दै कारबाही गर्न वायुसेना सफल भएको उनले बताए। पहलगाम जारी राखेपछि भारतीय वायुसेनाले त्यहाँका सैन्य अखडाहरूमा पनि आक्रमण गरेको थियो। यी आक्रमण रावलपिण्डीजस्ता सैन्य मुख्यालयको निकै नजिकसम्म पुगेका थिए। वायुसेना प्रमुखले भारतमै विकसित केही हतियार प्रणालीले उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेको र शत्रुको क्षेत्रमा निकै भित्रसम्म पुगेर ठूलो क्षति पुर्‍याएको बताए। यसका साथै भारतीय वायुसेनाले सम्पूर्ण अभियानका क्रममा सर्वसाधारणलाई क्षति नपुर्‍याउने र आकस्मिक क्षति शून्यमा राख्ने आफ्नो प्रतिबद्धता पूर्ण रूपमा पालना गरेको उनले बताए।

पाकिस्तानले आतङ्कवादी सङ्गठनहरूलाई आश्रय दिने क्रम जारी राखेपछि भारतीय वायुसेनाले त्यहाँका सैन्य अखडाहरूमा पनि आक्रमण गरेको थियो। यी आक्रमण रावलपिण्डीजस्ता सैन्य मुख्यालयको निकै नजिकसम्म पुगेका थिए।

वायुसेना प्रमुखले भारतीय वायुसेनाको लक्ष्य ‘विकसित भारत २०४७’ को राष्ट्रिय परिकल्पनासँग जोडिएको बताा। यसअन्तर्गत भारतीय वायुसेना आत्मनिर्भर र प्राविधिक रूपमा उन्नत बहुक्षेत्रीय हवाई तथा अन्तरिक्ष शक्ति बन्न चाहन्छ। साथै, देशको आर्थिक र सामरिक हितको रक्षा गर्न पूर्ण रूपमा सक्षम हुने लक्ष्य रहेको उनले बताए।

दासपुरको ७५ वर्ष पुरानो लक्ष्मीपूजा र शरद मेलामा सामेल भए दिलीप घोष

खड्गपुर, २५ अक्टोबर (हिस): ग्रामीण विकास मन्त्री दिलीप घोषले गए शनिवार राति पश्चिम मेदिनीपुर जिल्लाको दसपुर विधानसभा निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत सागरपुर पल्ली उन्नयन समितिद्वारा आयोजित ७५ वर्ष पुरानो श्री श्री लक्ष्मी पूजा र शरद मेला– २०२६ को उद्घाटन समारोहमा भाग लिए। ७५ वर्षको परम्परालाई कायम राखेको यो पूजा यस क्षेत्रको धार्मिक आस्था, सांस्कृतिक सम्पदा र सामाजिक सदृभावको प्रतीक हो। यस अवसरमा टाढा–टाढाबाट आएका मानिसहरूले पूजामा भाग लिनका साथै मेलामा आयोजित विभिन्न कार्यक्रमहरूको आनन्द उठाए। पूजासँगसँगै आयोजित सांस्कृतिक कार्यक्रमहरूमा यस क्षेत्रको कला र संस्कृतिको झलक देख्न पाइयो।दिलीप घोषले भने, “कुनै पनि पूजालाई यति लामो समयसम्म निरन्चर जारी राख्नु सजिलो छैन। हजुरबुवापछि अब नाति–नातिनाहरूले यो परम्परालाई अगाडि बढाउँदछन्। यो प्रशंसनीय र सम्मान योग्य छ।” यस अवधि दिलीप घोषले पनि गाउँलेहरूसँगै भोजमा भाग लिए। गाउँलेहरूसँग समय बिताउने तथा उत्सवको खुशी साझा गर्ने अवसर प्राप्त भयो।

टाइगर श्रफ प्रकरणमा: सुरतबाट दुई पेस्तोल र १० जिउँदो कारतूस जफत

मुम्बई, २४ अक्टोबर (हिस): बलिहड अभिनेता टाइगर श्रफमाथि जुहु स्थित पुष्पा पार्क नजिक भएको गोली प्रहारको घटनामा मुम्बई क्राइम ब्राञ्चले गुजरातको सुरतबाट दुई वटा पेस्तोल र १० वटा जिउँदो कारतूस जफत गरेको छ। यस प्रकरणमा पुलिसले हालसम्म १० जना आरोपीलाई पक्राउ गरेको छ।

पुलिस अनुसार, घटनाका शूरहरू कथित रूपमा फोन कल र सन्देश मार्फत आफ्ना ह्यान्डलरको सम्पर्कमा थिए। उनीहरूलाई पुलिसको अनुसन्धान, संदिग्धहरूको पहिचान र पुलिस कारबाही सम्बन्धी जानकारी उपलब्ध गराइएको आशङ्का छ। टेलिभिजनमा प्रसारित समाचार तथा सामाजिक सञ्जालमा सार्वजनिक भएका भिडियोबाट प्राप्त जानकारी आरोपीहरूसम्म पुर्‍याउने व्यक्तिको खोजी भइरहेको छ।

अनुसन्धान अधिकारीहरूले आरोपीहरूले प्रयोग गरेका डिजिटल सञ्चार माध्यम, तस्बिर, भिडियो तथा कुराकानी सम्बन्धी प्रमाणको जाँच गरिरहेका छन्। अमेरिका पुगेको आशङ्का गरिएका अनिल पण्डित तथा हरियाणाको सोनीपतबाट पक्राउ परेको अड्कित खड्बर र समीर खत्रीको भूमिकाबारे पनि अनुसन्धान भइरहेको छ।

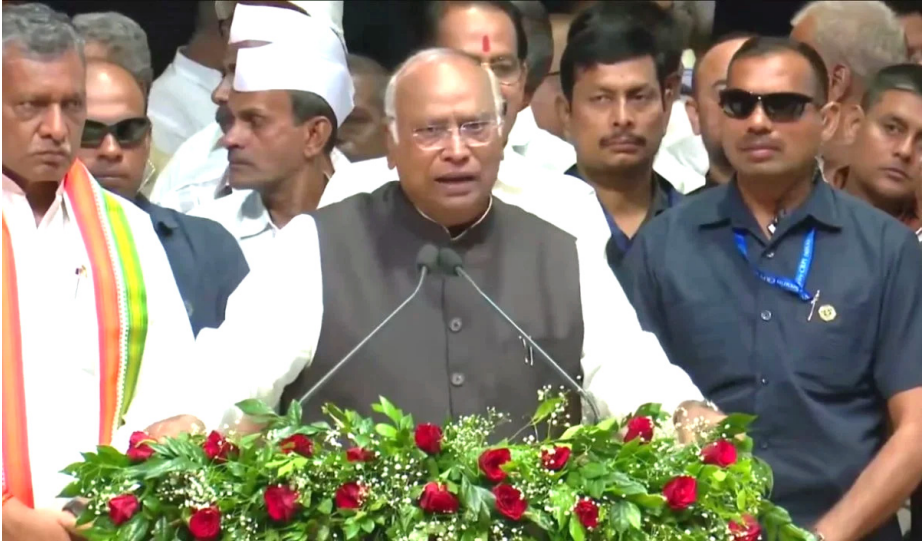
उल्लेखनीय छ, अक्टोबर १८ मा जुहुको पुष्पा पार्क क्षेत्रमा टाइगर श्रफमाथि गोली प्रहार भएको थियो। घटनामा अभिनेता सुरक्षित रहे पनि उनका चालक र एक पैदलयात्री घाइते भएका थिए। यस प्रकरणमा भारतीय न्याय संहिता तथा आर्म्स एक्ट अन्तर्गत मुद्दा दर्ता गरी थप अनुसन्धान भइरहेको छ।

उमर अब्दुल्लाले उपराज्यपाल मनोज सिन्हासित गरे भेट

श्रीनगर, २५ अक्टोबर (हिस): मुख्यमन्त्री उमर अब्दुल्लाले शनिवार श्रीनगरमा उपराज्यपाल मनोज सिन्हासित भेट गरे। यस बैठकमा मुख्यमन्त्रीले हालै दिल्लीबाट फर्केका उपराज्यपाल सिन्हाको स्वास्थ्यवारे पनि सोधपूछ गरे।

नेशनल कन्फरेन्सका अध्यक्ष फारुख अब्दुल्लाले लेफ्टिनेन्ट गभर्नरको पुनरागमनपछि मन्त्रीमण्डल विस्तार हुनसक्ने सङ्केत दिएका कारण पनि यो बैठक महत्त्वपूर्ण मानिएको छ। अक्टोबर १९– मा बडगाममा पत्रकारहरूसँग कुराकानी गर्दै उनले लेफ्टिनेन्ट गभर्नरको स्वास्थ्य राम्रो नभएको र उपत्यका बाहिर रहेको बताउँदै उनी फर्केपछि मात्र प्रक्रिया अघि बढ्ने बताएका थिए। लेफ्टिनेन्ट गभर्नरको खराब स्वास्थ्यका कारण मन्त्रीमण्डल विस्तार हुन नसकेको अनि सिन्हा फर्केपछि सरकार विस्तार गरिने उनले जानकारी दिए। उमरले अक्टोबर ७– मा फारुख अब्दुल्लासँग परामर्श विचार–विमर्श गरेपछि मन्त्रीमण्डल विस्तारको प्रक्रिया शुरू हुने बताएका थिए। नेशनल कन्फरेन्स नेतृत्वको सरकारले अक्टोबर १६ मा कार्यकालको दुई वर्ष पूरा गर्‍यो, तर यस अवधिमा मन्त्रीमण्डल विस्तार भएन।

खड्गेको भाषणको क्रममा पटनामा सभास्थलमै हड्गामा

पटना, २५ अक्टोबर: बिहारको राजधानी पटनामा आइतवार कङ्ग्रेसका राष्ट्रिय अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खड्गेको भाषणका क्रममा हड्गामा भएको छ। उनी डा. श्रीकृ ष्ण सिंहको १३९औँ जन्मजयन्तीका अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा सम्बोधन गरिरहेका थिए। यसै क्रममा एक व्यक्तिसँग उनको चर्काचर्की भएको खबर सार्वजनिक भएको छ।

कार्यक्रमममा उपस्थित एक व्यक्तिले प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी कतै नजाने बताए। त्यसपछि खड्गेले कथित रूपमा जवाफ दिँदै भने, मोदीका बुबा पनि जानेछन्। उनको यस अभिव्यक्तिपछि कार्यक्रममा तनाव उत्पन्न भयो। पटनाको बापू सभागारमा आयोजित कार्यक्रममा खड्गेले राष्ट्रिय स्वयंसेवक सङ्घको विचारधारामाथि पनि आलोचना गरे। उनले राष्ट्रिय स्वयंसेवक सङ्घबारे चर्चा गर्दा मानिसहरूले त्यसलाई फरक–फरक तरिकाले बुझ्न सक्ने बताए।

सङ्घको स्थापनाकालदेखि नै त्यो यस्ता गतिविधिमा संलग्न रहँदै आएको आरोप लगाउँदै खड्गेले त्यसैकारण यसको आलोचना हुने गरेको बताए। खड्गेले भने, जबसम्म यस देशमा राष्ट्रिय स्वयंसेवक सङ्घको विचारधारा रहन्छ, तबसम्म शान्ति कायम हुनेछैन। डा. श्रीकृष्ण सिंहको सोचअनुसार देशमा शान्ति र आपसी सद्भाव आवश्यक रहेको उनले बताए। डा. श्रीकृष्ण सिंहको १३९औँ जन्मजयन्तीका अवसरमा उनलाई स्मरण गर्न सबै जना भेला भएको खड्गेले बताए। उनले डा. श्रीकृष्ण सिंहलाई आधुनिक बिहारमा लोकतन्त्र बलियो बनाउने नेताका रूपमा वर्णन गरे।

कमजोर वर्गका मानिसहरूलाई

अगाडि बढाउन र जमिनदारी प्रथा अन्त्य गर्न उनले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको खड्गेले बताए। खड्गेका अनुसार डा. श्रीकृष्ण सिंहले बिहारमा कृषि, उद्योग, शिक्षा र सिँचाइको विकासका लागि धेरै काम अधि बढाएका थिए। उनी मुख्यमन्त्री रहेका बेला जमिनदारी प्रथा अन्त्य गरिएको, भूमिसुधारका काम शुरू गरिएको र जग्गा एकीकरणसम्बन्धी कानुन लागू गरिएको थियो।

खड्गेले डा. श्रीकृष्ण सिंहको कार्यकालमा बत्तीनी तेल प्रशोधन कारखाना, मल कारखाना र तापविद्युत् केन्द्र स्थापना गरिएको बताए। त्यही समयमा सिन्धी मल कारखाना र राजेन्द्र पुल पनि निर्माण गरिएको थियो। त्यस अवधिमा धेरै विदेशी अर्थशास्त्रीहरूले बिहारलाई देशमा सबैभन्दा राम्रो प्रशासन भएका राज्यहरूमध्ये एक मानेको उनले बताए।

खड्गेले स्वतन्त्रतापछि भारतले खाद्यान्नको अभाववागायत धेरै कठिनाइको सामना गर्नुपरेको बताए। उनका अनुसार त्यस समयमा राष्ट्रिय स्वयंसेवक सङ्घ र यससँग सम्बन्धित सङ्गठनहरूमाथि साम्प्रदायिक दङ्गा भड्कालेको आरोप लागेको थियो। उनले डा. श्रीकृष्ण सिंहले सन् १९५० मा दिएका एउटा अभिव्यक्तिको पनि उल्लेख गरे। खड्गेका अनुसार श्रीकृष्ण सिंहले बिहारमा साम्प्रदायिक सद्भाव कायम राख्नु आवश्यक रहेको र साम्प्रदायिक सोच लोकतन्त्रका लागि खतरा भएको बताएका थिए। डा. श्रीकृष्ण सिंहले राष्ट्रिय स्वयंसेवक सङ्घको विचारधारालाई देशको शान्तिका लागि खतरा मानेको पनि खड्गेले बताए।

खड्गेले डा. श्रीकृष्ण सिंहले छुवाछुतविरुद्ध अभियान चलाएको

बताए। उनले देवघरस्थित प्रसिद्ध बाबाधाम मन्दिरमा दलित र पिछडिएका वर्गका मानिसहरूमाथि लगाइएको प्रवेश प्रतिबन्ध हटाएका थिए। आज पनि भारतीय जनता पार्टी र राष्ट्रिय स्वयंसेवक सङ्घमा संविधानविरोधी तथा छुवाछुतको सोच राख्ने मानिसहरू रहेको खड्गेले आरोप लगाए। बिहारको भूमि डा. श्रीकृष्ण सिंहजस्ता नेताहरूको विचारधाराबाट प्रभावित रहेको बताउँदै उनले नितिश कुमार भने भारतीय जनता पार्टीसँग गएको टिट्ठणी गरे।

खड्गेले सन् १९१६ मा चम्पारण आन्दोलनका क्रममा श्रीकृष्ण सिंहको महात्मा गान्धीसँग पहिलो भेट भएको बताए। गान्धीको प्रभावमा परेर श्रीकृष्ण सिंहले राम्रोसँग चलिरहेको आफ्नो वकालत पेसा छाडेर स्वतन्त्रता संग्राममा भाग लिएको उनले बताए। आन्दोलनका क्रममा उनले आठ वर्षभन्दा बढी समय जेलमा बिताएका थिए।

महिला आरक्षणको विषयमा पनि खड्गेले केन्द्र सरकारको आलोचना गरे। उनले सोनिया गान्धीले महिलाहरूलाई एकतिहाइ आरक्षण दिने कानुन पारित गराउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको बताए। भारतीय जनता पार्टी र प्रधानमन्त्री मोदीले निर्वाचन क्षेत्रको पुनर्निर्माणपछि नयाँ कानुन ल्याउने बताइरहेको खड्गेले आरोप लगाए।

महिलाहरूलाई अहिले नै एकतिहाइ आरक्षण दिन के समस्या छ भन्ने प्रश्न गरे। विपक्षी दलहरूले लोकसभाका सबै ५४३ सिटमा महिलाहरूलाई एकतिहाइ आरक्षण दिन माग गरिरहेको तर मोदी सरकार यसलाई तत्काल लागू गर्न नचाहेको खड्गेले आरोप लगाए।

मुख्यमन्त्रीद्वारा विकास भट्टाचार्यका परिवारलाई २५ लाखको चेक हस्तान्तरण

हावडा, २५ अक्टोबर (हिस): चोरबगान दुर्घटनामा ज्यान गुमाउने विकास भट्टाचार्यको परिवारसित भेट गर्न मुख्यमन्त्री शुभेन्द्र अधिकारी गए शनिवार राती करिब ८ बजे हावडाको

सलाकियामा अवस्थित उनको घरमा पुगे। मुख्यमन्त्रीले शोकाकुल परिवारका सदस्यहरूलाई भेटेर २५ लाख रुपियाँको चेक हस्तान्तरण गरे। उनले परिवारलाई ह्रसमन्त्र सहयोग गर्ने आश्वासन पनि दिए। यसबाहेक प्रधानमन्त्री कार्यालयबाट दिइने २ लाख रुपियाँको चेक पछि दिइनेछ। मुख्यमन्त्रीले भने, चोरबगान दुर्घटनामा ज्यान गुमाउनेहरूका परिवारहरूका सदस्यलाई भेट गर्ने क्रममा यो उनको १६औँ प्रयास हो। आइतवार उनी पूर्व मेदिनीपुर जिल्लाको रामनगरमा अर्को पीडित तको परिवारलाई भेट्न जानेछन्। त्यसपछि

मन्त्रीले बिहारको मुजफ्फरपुरमा भएको दुर्घटनामा ज्यान गुमाउने दुई जना मानिसहरूको परिवारलाई सहायता राशि दिनका लागि उमेश रायलाई चेक पठाउनेछन्।

मुख्यमन्त्रीले भिडियो कन्फ्रेन्स मार्फत दुवै परिवारसँग अन्तरक्रिया पनि गर्नेछन्। मुख्यमन्त्रीले भने, यस वर्षको दुर्गा पूजामा राज्यमा लगभग ६८ हजार पूजा कार्यक्रमहरू आयोजना गरिएको थियो जसमध्ये एउटा मात्र दुर्घटना भयो। दुर्घटनापछि भवानी भवनबाट जिल्ला मेजिस्ट्रेट, पुलिस अधीक्षक र सबै जिल्लाका अन्य वरिष्ठ अधिकारीहरूसँग भर्चुअली बैठक भएको थियो। बैठकमा सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी विभिन्न निर्देश दिइएको थियो। मुख्यमन्त्री अनुसार यी निर्देशहरूलाई पालना गरिसकेपछि राज्यमा त्यस्तो कुनै दुर्घटना भएन। चोरबगान

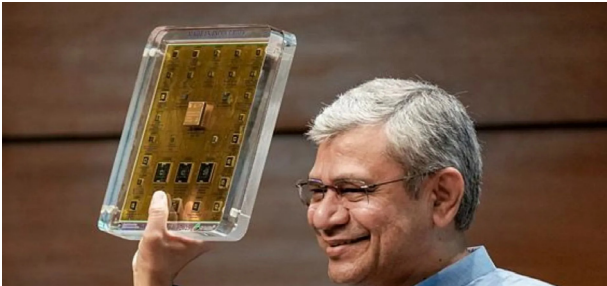
त्रासदीको जाँच गर्नको लागि गठित विशेष जाँच दल (एसआइटी) ले तीन महिनाभित्रमा आफ्नो प्रतिवेदन पेश गर्ने जानकारी गराउँदै मुख्यमन्त्रीले बताए, काली पूजा, दीपावली र अन्य चाडपर्वको तयारी गर्नको लागि आगामी २८ अक्टोबरमा बैठक बोलाइएको छ जसमा पर्यावरण विभागका अधिकारीहरू पनि संलग्न हुनेछन्। बैठकमा चाडपर्वको आयोजना र सुरक्षा सम्बन्धी आवश्यक दिशानिर्देशहरू तय गरिनेछ। मुख्यमन्त्रीले विकास भट्टाचार्यका भतिजा अमिताभ भट्टाचार्यलाई नोकरी दिने आश्वासन पनि दिए। उनले परिवारलाई आयुष्मान कार्ड सहित अन्य सरकारी सुविधाहरू उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्न जिल्ला कलेक्टर पी. दीपाप प्रियालाई निर्देश दिए।

देशका छोरीहरूले कडा परिश्रम गरेर आफ्नो खुट्टामा उभिउन: स्काइ्रन लिडर अड्किता सिंह

वाराणसी, २५ अक्टोबर (हिस): वाराणसीमा मेगा एयर शोको तेस्रो तथा अन्तिम दिन महिला पाइलट स्काइ्रन लिडर अड्किता सिंहले देशका छोरीहरूलाई कडा परिश्रम गरेर आफ्नो खुट्टामा उभिने अपिल गरिन्। स्काइ्रन लिडर अड्किता सिंहले भनिन्, प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी आफ्ना देशका छोरीहरूलाई अगाडि बढाउन चाहन्छन्। यस्तो अवस्थामा देशका छोरीहरूले पनि कडा परिश्रम गरेर आफ्नो लक्ष्य

हासिल गर्नुपर्छ। छोरीहरू आफ्नो खुट्टामा दृढतापूर्वक उभिनुपर्छ। महिला पाइलट अड्किता सिंहले भनिन्, एयर शोमा जुन सारङ्ग हेलिकप्टर देखिँदछ, त्यसमा स्वदेशी एएलएच थ्रुव हेलिकप्टरहरूको प्रयोग भइरहेको छ। पाँचमध्ये दुई वटा हेलिकप्टरमा महिला पाइलट तेनाथ छन्। यो एयर शोको लागि साइ्र टिमले कडा मेहनत गरेको छ। त्यसैले उनीहरूले यहाँ आकाशमा समन्वयका साथमा एयर शो गर्न

सकिरहेका छन्। लामो हिर्सलपछि हामी दर्शकहरूलाई शो देखाउनको लागि तयार भएका छौँ। अड्किता सिंहले भनिन्, भारतीय वायु सेवामा विपचाहीहरूलाई एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा पुर्‍याउनको लागि हेलिकप्टरहरूलाई प्रयोग गरिन्छ। यसको लागि हेलिकप्टर उडाउने अभ्यास निरन्तर जारी रहन्छ। वाराणसीमा भएको एयर शो उनका लागि एउटा स्मरणीय क्षण हो।

स्पेसियालिटी केमिकल्स, ग्यास, सक्स्ट्रेस, उपकरण, टेस्टिङ पूर्वाधार र डिजाइनको व्यवसायीकरणसम्म सहयोग विस्तार गर्ने लक्ष्य राखेको छ। भारतको सेमिकन्डक्टर आयात आर्थिक वर्ष २०१७ मा ५.७ अर्ब अमेरिकी डलर रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०२५ सम्म आइपुग्दा वार्षिक २३ प्रतिशतको चक्रवर्ती वृद्धिदर (सीएजीआर) ले बढेर ३०.३ अर्ब अमेरिकी डलर पुगेको छ। यसले देशभित्रै फ्याब्रिकेसन निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई प्रस्ट पार्छ।

यसैबीच भारतको समग्र इलेक्ट्रोनिक्स उत्पादन क्षेत्रमा पनि ठूलो उछाल आएको छ। कुल इलेक्ट्रोनिक्स उत्पादन आर्थिक वर्ष २०१५ मा १.९ लाख करोड भारतीय रुपैयाँ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०२५ मा ६ गुणाले बढेर ११.३ लाख करोड भारतीय रुपैयाँ पुगेको छ। यस अवधिमा आन्तरिक म्यानुफ्याक्चरिङ ७ गुणा र निर्यात ११ गुणाले बढेको छ।

भारतसँग अब आफ्ना इन्जिनियरिङ प्रतिभा, इलेक्ट्रोनिक्सको माग, डिजाइन क्षमता र उदीयमान उत्पादन क्षमतालाई लचिलो विश्वव्यापी आपूर्ति–शृङ्खला साझेदारीसँग जोड्ने अद्वितीय अवसर छ। आगामी

चरण कार्यन्वयन, नवप्रवर्तन, प्रविधिको व्यवसायीकरण, स्वदेशी आइपी (आईपी), विशिष्ट प्रतिभा र इकोसिस्टमको गहिराइले परिभाषित हुनेछ। भारत सेमिकन्डक्टर महत्वाकांक्षाभन्दा माथि उठिसकेको छ; अबको अवसर भनेको यस्तो इकोसिस्टम बनाउनु हो जसमा विश्वले विश्वास गरोस्, भारतको स्वामित्व होस् र भावी पुस्ताले यसलाई अझ विस्तार गर्न सक्ून्।

गुट्खा थुक्ने क्रममा करेन्ट लागेर वृद्धको मृत्यु

भोपाल, २५ अक्टोबर: मध्य प्रदेशस्थित विदिशा जिल्लामा ११ केभी (११ हजार भोल्ट) उच्च क्षमताको विद्युतीय प्रसारण लाइनको करेन्ट लागेर ६५ वर्षीय एक वृद्धको ज्यान गएको छ। गन्ज बासोदास्थित गायत्री नगरमा भाडाको घरको तेस्रो तलाको बार्दलीबाट गुट्खा थुक्ने क्रममा स्थानीय ६५ वर्षीय प्रभु लाल गुसा अचानक उच्च भोल्टेजको तारको सम्पर्कमा पुगेका थिए। करेन्ट लागेर उनको घटनास्थलमै मृत्यु भएको छ। घटनाको जानकारी पाएलगत्तै पुलिसको टोली घटनास्थलमा पुगेको थियो। मूल घर छतरपुर भएका गुसा विगत १० वर्षदेखि गन्ज बासोदामा भाडामा बस्दै आएका थिए र उनी पेसाले मेकानिक थिए। यस अप्रत्याशित घटनापछि स्थानीय बासिन्दाहरू विद्युत् विभागको लापरबाहीविरुद्ध आक्रोशित बनेका छन्।

वर्ष-२०; अङ्क-२८६; वि.सं. २०८३, कात्तिक ९ गते; गान्तोक, सोमवार, २६ अक्टोबर, २०२६

तिमीले आफ्नो भविष्य बदल्न सक्दैनौँ, तर प्रवृत्ति बदल्न सक्छौँ। जब प्रवृत्ति बदल्छौँ, भविष्य आफैँ बदलिन्छ। □ अ

सम्पादकीय

डिजिटल ब्याङ्किङमा विश्वासको सङ्कट

भारतीय स्टेट ब्याङ्क (एनबीआई)-का लाभार्थ ४,००० ग्राहकको व्यक्तिगत जानकारी, जस्तै नाम, मोबाइल नम्बर, जन्म मिति, ईमेल, आवासीय ठेगाना, ग्राहक पहिचान नम्बर र ऋण विवरण डार्क वेबमा देखा परेको समाचारले देशको ब्याङ्किङ प्रणालीको लागि गम्भीर प्रश्न उठाएको छ। यदि लाखौं मानिसहरूले आफ्नो जीवनभरको बचतले भरिभरा भई ब्याङ्कको व्यक्तिगत जानकारी सुरक्षित राख्न सकिँदैन भने मानिसहरूले डिजिटल ब्याङ्किङमा कसरी विश्वास कायम राख्न सक्छन्?

यो घटना प्राविधिक सुरक्षाको विषय मात्र होइन; यसले ग्राहकको गोपनीयता, वित्तीय सुरक्षा र ब्याङ्क जवाफदेहितासँग प्रत्यक्ष रूपमा सरोकार राख्छ। व्यक्तिगत जानकारीको दुरुपयोगले भविष्यमा वित्तीय ठगी निम्त्याउन सक्छ। यदि कुनै साइबर अपराधीसँग ग्राहकको नाम, मोबाइल नम्बर, जन्म मिति र ऋण आवेदन विवरणहरू छन् भने तिनीहरूले ब्याङ्क अधिकारीको रूपमा प्रस्तुत गरेर विश्वास प्राप्त गर्न प्रयास गर्न सक्छन्। तिनीहरूले ऋण स्वीकृति, केवाईसी अपडेट वा खाता सुरक्षाको आडमा ग्राहकलाई धोका दिन सक्छन्। व्यक्तिगत जानकारीको यो चोरीले वित्तीय नोक्सानको बाटो खोल्न सक्छ। आज, ब्याङ्कहरू अब जमा र ऋण दिने संस्था मात्र रहेन्। तिनीहरूसँग ग्राहकहरूको आमदानी, सम्पत्ति, पेशा, पारिवारिक विवरण, लेनदेन र वित्तीय व्यवहारको बारेमा व्यापक जानकारी हुन्छ। यो जानकारीले ब्याङ्किङ सेवाहरूलाई सहज बनाउँछ, तर यो गलत हातमा पर्नु धेरै महँगो हुन सक्छ। अन्य देशहरूको अनुभवले उपयोगी पाठहरू प्रदान गर्दछ। २०१९ मा संयुक्त राज्य अमेरिका क्यापिटल नेट ब्याङ्कसँग सम्बन्धित एक प्रमुख डेटा उल्लङ्घन भयो।

यो उल्लङ्घनले लाभमा १० करोड अमेरिकी र लाभमा ६० लाख क्यानेडियनलाई असर गयो। यसले साबबर सुर्खा कमजोरीहरूलाई केवल प्राविधिक नुतिहरूको रूपमा खारेज गर्न सकिँदैन भन्ने देखाउँछ। ब्याङ्कक व्यवस्थापनको जवाफदेहिता उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ। युरोपेली सङ्घले व्यक्तिगत डेटाको सुरक्षालाई गम्भीर रूपमा सम्झौता गर्ने डेटा उल्लङ्घन सामान्यतया ७२ घण्टाभित्र नियामकलाई रिपोर्ट गर्न आदेश दिएको छ। बाह्य कम्पनलाई प्राविधिक सेवाहरू आउटसोर्स गर्नाले ब्याङ्कलाई यसको जिम्मेवारीबाट मुक्त गर्दैन। सिङ्गापुरले फिशिङ ठगीका केही घटनामा ब्याङ्क र दूरसञ्चार कम्पनीहरूबीच साझा जिम्मेवारी स्थापित गर्ने रूपरेखा पनि विकास गरेको छ। यसको उद्देश्य अपराध भएपछि कारबाही गर्नु मात्र होइन, तर वित्तीय संस्थाहरूलाई ठगी रोकथामको लागि थप जवाफदेही बनाउनु पनि हो। भारतले डिजिटल व्यक्तिगत डेटा संरक्षण ऐन, २०१३ र २०२५ मा अधिसूचित नियामकमा महत्त्वपूर्ण कदम चालेको छ। यद्यपि, डेटा उल्लङ्घन रिपोर्टिङसहितको धेरै प्रमुख प्राधान्यहरू कानूनीयन गर्न बाँकी छ। अब आवश्यकता भएको प्रभावित ग्राहकहरूले नियामक रिपोर्टिङसँगै समयमै उपयोगी जानकारी प्राप्त गर्न कुरा सुनिश्चित गर्नु हो।

प्राथमिक सुधार ग्राहक सूचना प्रणालीमा हुनुपर्छ। सम्भावित डेटा उद्घुष्टनको पुष्टि भएपछि प्रत्येक ब्याङ्कले प्रभावित ग्राहकहरूलाई व्यक्तिगत रूपमा सूचित गर्नुपर्छ, सम्भावित जोषिम र ग्राहकहरूले लिनुपर्ने सावधानीहरू ब्याङ्का गर्नुपर्छ। स्वतन्त्र साइबर सुरक्षा लेखा परीक्षण गरिनुपर्छ। ब्याङ्कहरूले नियमित रूपमा बाह्य विशेषज्ञहरूद्वारा आफ्नो डिजिटल प्रणालीहरूको लेखा परीक्षण गर्नुपर्छ। संवेदनशील जानकारी सुरक्षित प्रविधि प्रयोग गरेर सुरक्षित गरिनुपर्छ तथा कर्मचारी र सेवा प्रदायकहरूलाई आवश्यक डेटामा फाट्ट हुँच्न हुनुपर्छ। ऋण आवेदन र डिजिटल केवाईसी रेकर्डहरूको प्रयोग, भ्रष्टाचार र निपटानको लागि स्पष्ट नीति हुनुपर्छ। सुरक्षा कमजोरी भएको पाइने कुनै पनि बाह्य एजेन्सीलाई पनि जवाफदेही बनाउनुपर्छ। रिजर्भ ब्याङ्कले ब्याङ्कहरूको लागि साझा साइबर घटना रिपोर्टिङ र सिकाइ संयन्त्र विकास गर्नुपर्छ।

यसले अन्य ब्याङ्कहरूलाई एउटा ब्याङ्कमा भएको आक्रमणको अनुभवलाई आधार बनाएर आफ्नो सुरक्षा बलियो बनाउन सक्षम बनाउनेछ। दूटो डेटा उल्लङ्घन भएपछि स्वतन्त्र अनुसन्धानको सार्वजनिक सारांश उपलब्ध गराउनुपर्छ, जसमा ग्राहकको गोपनीयता कायम राख्दै कारणहरू र सुधारात्मक उपायहरूको विवरण समावेश गरिएको हुनुपर्छ। ग्राहकहरूले आफ्नो ओटीपी, यूपीआई पिन वा इन्टरनेट ब्याङ्किङ पासवर्ड अपरिचितहरूसँग पति साझा गर्नु हुँदैन। उनीहरूले कुनै पनि शङ्कास्पद कारोबारको बारेमा तुरुन्तै आफ्नो ब्याङ्कलाई जानकारी गराउनुपर्छ र साइबर अपराधको हेल्पलाइन १९३० मा उजुरी दर्ता गर्नुपर्छ।

भारतले डिजिटल युक्तानी र वित्तीय समावेशीकरणमा उल्लेखनीय प्रगति गरेको छ। अब, ग्राहकको जानकारी र उनीहरूको अधिकारको सुरक्षा गर्न पनि उही गम्भीरता अपनाउनुपर्छ। एसबीआई घटनालाई कुनै एक ब्याङ्कको प्रतिकाङ्कको प्रश्न बनाउनुपर्छ। सट्टा यसलाई सम्पूर्ण ब्याङ्किङ क्षेत्रको लागि चेतावनीको रूपमा हेर्नुपर्छ। मानिसहरूले ब्याङ्कहरूलाई आफ्नो पैसा मात्र होइन, आफ्नो पहिचान र व्यक्तिगत जीवनसँग सम्बन्धित संवेदनशील जानकारी पनि सुम्पिएका छन्। ब्याङ्किङ जगालीको सफलता नाका वा डिजिटल लेनदेनको सङ्ख्याले मात्र नभई ग्राहकको विश्वास र उनीहरूको जानकारीको सुरक्षाले पनि मापन गर्नुपर्छ।

सिर्जनधर्मीहस्तसंग अनुरोध

विचार तपाईंको, तपाईंको विचारलाई सम्प्रेषण गर्ने जिम्मा हाम्रो। घटनाहरू अनेकथरी हुनसक्छन् तर घटनामाथि समीक्षात्मक दृष्टि राख्ने जिम्मेवारी तपाईं-हाम्रो। प्रत्येक युगको इतिहासले यही प्रमाणित गरेको छ। समाज बौद्धिक जगत्को मार्गदर्शनमा अघि बढ्दै प्रगतिको फाँटमा पुगेको छ। यस्तै इतिहासलाई साक्षी राख्दै सिक्किको बौद्धिक जगत् पनि जागोस् भन्ने हिमाली बेलाको चाहना हो। हिमाली बेलाको चाहनालाई हैसै तपाईंहरूले पनि दिनुहुनेछ भन्ने आशाका साथ हामी समस्त बौद्धिक जमातबाट विचारपूर्ण, प्रगतिशील एवं समयसापेक्ष रचनाहरूका निम्ति आह्वान गर्दछौं। हिमाली बेलाले के ठानेको भने कारक जहिले पनि बौद्धिक झुण्ड हुन्छ अनि कारकको विचारलाई सम्प्रेषण दिने हामी निमित्त मात्र हौं।

ओम बिरला

लोकसभा अध्यक्ष

आफ्नो स्थापनाका पछिल्ला दुई दशकको अवधिमा ब्रिक्स ग्लोबल साउथको एक सशक्त समर्थकको रूपमा उदायो र बहुपक्षीय संरचनामा सुधार गर्ने अप्रतर्कित रूपमा देखा परेको छ। ब्राजिल, रूस, भारत र चीन – यसका चार संस्थापक देशहरूबाट गठित ब्रिक्स सदस्य देशहरूको सङ्ख्या अहिले बढेर एघार पुगेको छ। आज ब्रिक्स पृथ्वी प्रमुख उदीयमान अर्थतन्त्रहरूको समूह हो, जसमा विश्वको लगभग ४९.५% आबादी सामेल छ, जसले वैश्विक जीडीपीको लगभग ४०% र अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारको २६% ओगटेको छ। भारतले वर्ष २०२६ मा ब्रिक्सको अध्यक्षता ग्रहण गर्दै सक्षमता, नवाचार, सहयोग र सतत विकासको निर्माण अन्तर्गत 'वसुधैव कुटुम्बकम्' अर्थात् सम्पूर्ण विश्व एक परिवार हो – को सभ्यतागत सिद्धान्त अनुसार मानवता प्रथम र जन-केन्द्रित विकासको सङ्कल्पनालाई बहुपक्षीय एजेण्डाको आधार बनायो।

ब्रिक्स देहाहलू बीच बढ़ी आदान-प्रदानका साथे, ब्रिक्स संसदीय मञ्चको माध्यमद्वारा यस समूहको संसदीय आयाम पनि बलियो भएको छ। वर्ष २०११ मा सियोलमा भएको जी२० देशका अध्यक्षहरूको बैठकको क्रममा शुरु भएको संसदीय वार्ताका आधारमा यो प्रक्रिया ८ जुन, २०१५ मा मस्कोमा भएको ब्रिक्स संसदीय मञ्चको पहिलो बैठकमा समाप्त भएको थियो। त्यस बेलादेखि हालसम्म यो मञ्च पीठासीन अधिकारी र समझदरालीका लागि अनुभव आदान-प्रदान गर्ने, आपसी सम्बन्धदरालीलाई बढावा दिन र साझा चासोका मुद्दाहरूमा सहयोग बलियो बनाउन एक महत्त्वपूर्ण मञ्च बनेको छ। भारतले यस संसदीय आदान-प्रदानलाई अगाडि बढाउन सक्रिय भूमिका निभाई गरेको छ र यसै क्रममा अगस्त २०१६ मा जयपुरमा महिला संसदहरूः सतत विकास लक्ष्यहरूलाई प्राप्त गर्नमा सहायक विषयमा ब्रिक्स महिला संसदहरूको मञ्चको आयोजन गरेको थियो।

भारतका ससदद्वारा नयाँ दिल्लीमा जनकान्द्रित विकासका लागि ससदहरूलाई सुदृढ बनाउने विषयवस्तु।
अन्तर्गत आयोजन गरिएको १२ औँ ब्रिक्स संसदीययोजना मश्वले यस विरासतलाई अगाडि बढाउने अनि ब्रिक्ससदस्य सदस्य र साझेदार देशहरू बीच संसदीय संवाद, सहयोगोपाय

र सामूहिक कार्यलाई अझ बलियो बनाउने लक्ष्य राखेको छ। यो महत्त्वपूर्ण भन्नेले कानून निर्माण, विचार-विमर्श, बजेटयि संवीक्षा, कार्यपालिकाको निगरानी र संसदीय कूटनीतिको माध्यमद्वारा नागरिकहरुको लागि अर्थपूर्ण परिणामहरुमा कसरी व्यवस्थापिकाहरुले साझा-अन्तर्राष्ट्रिय प्राथमिकताहरुलाई अनुवाद गर्न सक्छन् भन्ने कुरामा विचार गर्नेछ।

१२ औं ब्रिक्स ससदीय मञ्चका चार निर्देशक विषयगत आधार - लचिलोपन, नवाचार, सहयोग र सतत विकास - वर्ष २०२६ मा भारतको ब्रिक्स अर्थशक्तिको व्यापक एजेन्डासँग मिल्नेजुलुदो छन्। सेप्टेम्बर २०२६ मा नयाँ दिल्लीमा आयोजित १८ औं ब्रिक्स शिखर सम्मेलनमा अपनाइएको 'नयाँ दिल्ली घोषणापत्र' ले यी प्राथमिकताहरूमा सामूहिक कार्यको लागि रणनीतिक रूपरेखा प्रस्तुत गर्‍यो। जहाँ यस शिखर सम्मेलनले अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको स्तरमा साझा प्रतिबद्धताहरूलाई स्पष्ट पऱ्यो, त्यहाँ १२ औं ब्रिक्स ससदीय मञ्चले यी प्रतिबद्धताहरूलाई सारांश दिने काम तोकिएका विधायी संयन्त्रहरूको केन्द्रित हुनेछ। चार विशेष पूर्ण सत्रहरूको माध्यमद्वारा यस मञ्चले के कुत्राम विचार गर्नेछ भने संसद्हरूले कसरी विधि निर्माण, बजेटरी स्वीकृति, कार्यकापालिकाका कार्यहरूको निगरानी र ससदीय सहयोगको माध्यमद्वारा शिखर सम्मेलनमा भएको सहमतिको आधारमा यस्ता नीति र कार्यक्रमहरू बनाउनाम योगदान दिन सकेछ, जसले नागरिकहरूलाई वास्तविक लाभ प्राप्त हुन सकेछ।

यसमा पहिलो विषयवस्तु, 'संस्थागत लाञ्छलापन' हो, जसले लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थालाई सतत बनाउन र जटिल वैश्विक प्रतियुद्धमा प्रभावकारी ढङ्गमा प्रतिक्रिया दिनका लागि सशक्त, जवानदेही र परिस्थिति अनुरूप स्वयंलाई ढाल्ने संस्थाहरूको महत्त्वलाई रेखाङ्कित गर्दछ। दोस्रो विषय युद्धपछि अस्तित्वमा आएको वैश्विक शासन व्यवस्थालाई वर्तमान भूराजनीतिक परिवर्तन, रणनीतिक प्रतिद्वन्द्विता, आर्थिक अनिश्चितता र उदीयमान अन्तर्राष्ट्रिय चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्ने सङ्घर्ष गरिरहेको छ। वैश्विक विकास प्रतिबद्धता र तिनीहरूको कार्यान्वयन बीचको खाडलमा यसका कमजोरीहरू स्पष्ट रूपमा देखिन्छन्। संयुक्त राष्ट्र सङ्घको एसडीजी प्रतिवेदन २०२६ अनुसार, सतत विकास लक्ष्यहरूमध्ये केवल १२६ प्रतिशतले सहि दिशामा कार्य गरिरहेका छन्, जबकि विकासशील देशहरूले प्रत्येक वर्ष लगभग ५ ट्रिलियन अमेरिकी डलरको निवेश घाटा सामना गरिरहेका छन्। अर्कोतिर, २०२५ मा वैश्विक सैन्य व्यय २.८ ट्रिलियन अमेरिकी डलरसम्म पुगे अनुमान गरिएको छ। यी तथ्यहरूले आजका भूराजनीतिक र आर्थिक वास्तविकताहरूलाई राम्रोसँग प्रतिबिम्बित गर्छ र अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको आवश्यकताहरूलाई अझ प्रभावकारी रूपमा पूरा गर्ने बहुमुखी संस्थाहरूलाई सुदृढ पार्ने र सुधार गर्ने आवश्यकतालाई जोड दिन्छन्।

यस सन्दर्भमा, ब्रिक्सले सयुक्त राष्ट्र सङ्घ र ब्रेटन वुड्स जस्ता वैश्विक शासन संस्थाहरूको व्यापक सुधारलाई समर्थन गर्दछ, जसले गर्दा उनीहरूलाई थप समावेशी, प्रतिनिधिमूलक, पारदर्शी र प्रभावकारी

बनाना सकिन्छ। यो प्रतिबद्धता वर्ष २०२१ मा नयाँ दिल्लीमा आयोजित १३ औँ ब्रिक्स शिखर सम्मेलनमा अपनाइएको नयाँ दिल्ली घोषणापत्रमा स्पष्ट रूपमा व्यक्त गरिएको थियो, जसमा बहुपक्षीय प्रणालीलाई सुदृढीकरण र सुधार गर्न सम्मन्धी एक प्रमुख संयुक्त वक्तव्य समावेश थियो। संस्थागत लचिलोपनलाई सुदृढ पार्न विद्यमान संरचनाहरू कायम राख्नु मात्र आवश्यक होइन; यसले उनीहरूलाई उदीयमान चुनौतीहरूसँग अचुकूलन गर्न, विश्वास निर्माण गर्न र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको माध्यमद्वारा अर्थपूर्ण परिणामहरू प्रदान गर्न सक्षम बनाउनु पनि आवश्यक छ। राष्ट्रिय सरकार, भारतको अनुभवले कानून निर्माण, विचार-विमर्श, वित्तीय जाँच र निगरानीको माध्यमद्वारा संस्थागत लचिलोपनलाई सुदृढ पार्न संसदले प्रमुख भूमिका खेल्छ भन्ने देखाउँछ। भारतको सर्वोच्च न्यायालय, भारतको निर्वाचन आयोग र भारतको नियन्त्रक तथा महालेखा परीक्षक जस्ता संस्थाहरूले कानूनको कार्यान्वयनलाई कायम राख्नु, चुनौती निष्पक्षताको संरक्षण गर्न र सार्वजनिक खर्चमा जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छन्। संसदीय समितिहरूले विभिन्न सरकारी नीति, कार्यक्रम र व्यवहारहरूको विस्तृत छानबिनको माध्यमद्वारा यस ढाँचालाई अझ बलियो बनाउँछन्। वैश्विक कोभिड-१९ महामारीको समयमा, सार्वजनिक संस्थाहरूले समाजका कमजोर वर्गहरूको समुखा गरी र विकास उदात्तबिहारीको संरक्षण गरेर संस्थागत क्षमताको महत्त्व प्रदर्शन गरे।

हाम्रो दोस्रो स्तम्भ नवाचार हो, जसले हामी अभूतपूर्व डिजिटल क्रान्तिबाट गुजिरहेका छौं भनेर नस्वीकार गर्दछ। कृत्रिम बुद्धिमत्ता र डिजिटल प्रविधिहरूले समावेशी विकासको लागि अपार सम्भावना प्रदान गर्दछ। विश्वभरिका संसदहरूलाई मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दै प्राविधिक प्रगतिलाई प्रोत्साहन गर्ने गियमहरू बनाउने जिम्मेवारी सुम्पिएको छ। हामीले अझै प्रणालीहरू पारदर्शी र जवाफदेही छन्, साथै मान्य निरीक्षणको अधीनमा छन् भनी सुनिश्चित गर्नुपर्छ।

यस चुनौतीप्राप्त भारतका दुष्टकाण व्यावहारिक र मानव-केन्द्रित छ। भारतले सबै क्षेत्रहरूमा सुरक्षित, विश्वसनीय र समावेशी एआई नवप्रवर्तन सुनिश्चित गर्न सँगै सात सिद्धान्तहरूमा आधारित एआई शासन ढाँचा अपनाएको छ। यो प्रतिबद्धता हालै आयोजित एआई शिखर सम्मेलन वर्ष २०२६ मा व्यक्त गरिएको थियो, जुन एआई प्रभाव सम्बन्धी नयाँ दिल्ली घोषणापत्र अपनाउनुमा परिणत भयो। यस सन्दर्भमा अग्रणी भूमिका खेल्दै भारतीय संसदले आफ्नो पहुँच विस्तार गर्न डिजिटल रूपान्तरणलाई आगोको छ। 'विज्ञान, संसद' पहलको माध्यमद्वारा, हामीले एक एकीकृत, सुरक्षित र कागजविहीन पारिस्थितिक प्रणाली सिर्जना गरेका छौं। उल्लेखनीय कुत्रा के छ भने संसद भाषिणी पहल अन्तर्गत, हामी संसदीय कागजातहरूलाई क्षेत्रीय भाषाहरूमा अनुवाद गर्न र भाषणहरूलाई वास्तविक समयमा लिखित पाठमा रूपान्तरण गर्न एआई प्रयोग गरिरहेका छौं। यस अतिरिक्त, हामी ऐतिहासिक संसदीय र राज्यसभा वाद-विवादहरूलाई एआई

प्रयोग गरेर डिजिटलाइज गरेर हाम्रो समृद्ध सस्थागत स्मृतिलाई सुरक्षित गर्दैछौं। यसले हामीलाई विगतका विचार-विमर्शहरूमा निहित मूल्यहरूलाई पुनः पुष्टि गर्ने अवसर प्रदान गर्दछ।

अब हमों सँतो स्तम्भ अथाँत सहयोगको कुरामों फार्कनेछों। समयको साथै, वैश्विक संस्थाहरूको संरचना समकालीन शक्ति सन्तुलनका प्रतिप्रतिबिम्बित रूपमें गरी विकसित भएको छ। आज, ग्लोबल साउथले क्रय शक्ति सम्पन्नताका साथैहरूमा वैश्विक अर्थतन्त्रको ६० प्रतिशतभन्दा अधिक ओगटेको छ र वैश्विक आर्थिक वृद्धिमा लगभग ८० प्रतिशत योगदान पुर्‍याउँछ। यी परिवर्तनहरूले अन्तर्राष्ट्रिय निर्णय लिने क्रममा विविध दृष्टिकोण र फरक विकास प्राथमिकताहरू प्रतिबिम्बित रूपमें महत्त्वलाई जोड दिन्छ। प्रमुख उदीयमान अर्थतन्त्रहरू र विकासशील देशहरूको अनुमानित रूपमें ब्रिक्सले दक्षिण-दक्षिण सहयोगलाई सुदृढ पार्ने, सहमति निर्माण गर्न र साझा प्राथमिकताहरूलाई अगाडि बढाउनको लागि महत्त्वपूर्ण प्लेटफर्म प्रदान गर्दछ। यस प्रयासमा संसदहरूले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्नेछ: रजसमा उनीहरूले विभिन्न देशहरू बीच संवादलाई सुगम बनाउने, राजनीतिक सहमति निर्माण गर्ने, अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिप्रतिबिम्बितताको समीक्षा गर्ने र वैश्विक सहयोगी आसामा नागरिकहरूको आकांक्षाहरूप्रति उतरमादी रहने सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ।

भारतले कूटनीतिक सवाद र बहुपक्षीय सहयोगको माध्यमद्वारा समावेशी वैश्विक शासनलाई सधैं समर्थन दिएको आएको छ। यो कुरा वर्ष २०२३ मा भारतको जी२० अख्यताको सङ्घ स्वरूपमा उदाहरणीय थियो, जब अफ्रिका सङ्घलाई जी२० को स्थायी सदस्य बनाइएको थियो, जसले वैश्विक आर्थिक निर्यात प्रक्रियामा यसको प्रतिनिधित्व वित्तार गऱ्यो। ब्रिसबेन ढाँचाभित्र विभिन्न देशहरूसँगको सहकार्यले नयाँ विकास ब्याङ्क (एनडीबी) को स्थापनाको लागि मार्ग प्रशस्त गर्यो, जुन एकतर्फी भिडो बिना साझान हुन्छ। आजसम्म, ब्याङ्कले वैश्विक रूपमा १३९ करोड परियोजनाहरूको लागि ४३ बिलियन अमेरिकी डलर स्वीकृत गरेको छ। भारतमा, नयाँ विकास ब्याङ्कको सहयोगमा १.५ बिलियन अमेरिकी डलर बराबरको कुल ३२ परियोजनाहरू कार्यन्वयन भइरहेका छन्। यी परियोजनाहरूले देशको पूर्वाधार विकासलाई बलियो बनाएका छन्, जसमा मध्य प्रदेशको ग्रामीण सडक सञ्जाल, मणिपुरमा ३१ लाख मानिसहरूलाई लाभान्वित गर्ने प्रमुख जल आपूर्ति परियोजना र दिल्ली-मेरठ क्षेत्रीय द्रुत पारवहन प्रणाली समावेश छन्। यी पहलहरू बहुपक्षीय सहयोगले साझा प्राथमिकताहरूलाई कसरी पूर्ण विकास परियोजनाहरूमा रूपान्तरण गर्न सक्छ भन्ने प्रमाण हुन्। यस प्रक्रियालाई निरन्तरता दिन संसदहरूले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छन्, किनकि तिनीहरूले अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको लागि समर्पित निर्माण गर्न, प्रतिबद्धताहरूको कार्यान्वयनलाई सहज बनाउन र जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्न सक्छन्। अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय प्रणाली, व्यापार सञ्जाली र बहुपक्षीय ढाँचाहरूमा सुधार गर्न, नागरिकहरूले वैश्विक

रहल पृष्ठ ७ मा

युरोपमै महँगो ऋण लिने फ्रान्सको सार्वजनिक ऋण ३५.९६ खरब

फ्रांसको सार्वजनिक ऋण बढेर ३५ खरब ९६ अरब युरो पुगेको छ। कमजोर आर्थिक वृद्धिदर, बढ्दो ब्याजदर, निरन्तरको बजेट घाटाका कारण देशको सार्वजनिक वित्तिय अवस्था दबावमा परेको हो। फ्रांसको राष्ट्रिय तथाङ्क संस्था (आईएमएसईई) का अनुसार सन् २०२६ को जुनसम्मको सार्वजनिक ऋण देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी) को ११९ प्रतिशत पुगेको छ। सार्वजनिक ऋणमा केन्द्र सरकार, स्थानीय निकाय र सामाजिक सुरक्षा प्रणालीले लिएको ऋण समावेश हुन्छ। निजी घरपरिवार तथा व्यवसायको ऋण भने यसमा पर्दैन।

फ्रांसका सार्वजनिक ऋणसंबन्धी पछिछो
अवस्थाबारे फ्रान्सेली दैनिक 'ले मोन्द' ले प्रकाशित
गरेको विश्लेषणअनुसार आधुनिक इतिहासमा यो
ऋणको रस असाध्यै गहिरो रूपमा उच्च हो। सन् १९००
को दशकदेखि सार्वजनिक ऋण बढ्न थालेको फ्रान्समा
सन् २००८-०९ को विश्वव्यापी वित्तीय सङ्कट र
सन् २०२० को कोविड-१९ महामारीपछि ऋण तीव्र
रूपमा बढेको थियो। राष्ट्रिय कमानुल म्याक्रोको सन्
२०१७ मा पहिलो १० महिनादेखि शुरू गरेरशा फ्रान्सको
सार्वजनिक ऋण १३ खर्ब युरोले बढेको छ। यो
वृद्धि जीडीपीको करिब १९ प्रतिशत बराबर हो।

पाँच दशकदेखि बजेट बचत छन

फ्रान्सले सन् १९७४ यता बजेट बचत गर्न सकेको छैन। अर्थात्, सरकारी आम्दानोभन्दा खर्च बढी हुने अवस्था निम्नतः कायम छ। बजेट घाटा पूर्ति गर्न सरकारले प्रत्येक वर्ष वित्तीय बजारबाट ऋण लिनुपर्ने अवस्था छ। युरोपेली सङ्घको नियमअनुसार बजेट घाटा जीडीपीको तीन प्रतिशतभन्दा कम हुनुपर्ने व्यवस्था छ। तर फ्रान्सले यो सीमा विरलै मान कायम राख्न सकेको छ। कोभिड-१९ महामारीका बेला सरकारले खर्च बढेपछि बजेट घाटा थप चुलिएको थियो। सन् २०२६ मा पनि घाटा जीडीपीको पाँच प्रतिशतभन्दा माथि रहने अनुमान गरिएको छ।

सरकारी खर्च बढ्नु र करबाट प्राप्त हुन आम्दानी अपेक्षाकृत सुस्त गतिमा बढ्नु बजेट घाटाका प्रमुख कारण हुन्। पछिल्ला वर्षमा विभिन्न सङ्कटका कारण सरकारले अतिरिक्त खर्च गर्नुपरेको छ। फ्रान्सेली

जातीयक पर्यवेक्षण संस्था ओएफसीडीको सन् २०२४ को अध्ययनअनुसार म्याक्रोको पहिलो सात वर्षको कार्यकालमा सार्वजनिक ऋणमा भएको वृद्धिको ४४ देखि ६९ प्रतिशत हिस्सा विभिन्न सडकसँग सम्बन्धित थियो। बाँकी वृद्धिको एउटा महत्वपूर्ण कारण घरपरिवार वध्यसायका लागि गरिएको कर्जा कटौती पनि रहेको अध्ययनले देखाएको छ। कर्जा कटौतीले सरकारी राजस्वमा कमी ल्याएको थियो।

क्राफ़ाका व्याज तिन ६४ अब ८० करोड युरो
क्राफ़ाका लागि अहिलेको मुख्य चुनौती
सार्वजनिक कृणको आकार मात्र नभई त्थमा बिजुप
व्याजको बढ्दो भार पनि हो। सरकारको पिछ्लो बजेटप
अनुमानअनुसार, सन् २०२६ मा सार्वजनिक कृणको
व्याज तिन ६४ अब ८० करोड युरो खर्च हुनेछ।
शुष्मा यसका लागि ५९ अब ३० करोड युरो
खुटेडाइएको थियो। तर पिछ्लो अनुमानमा एकम
बढाइएको छ। यो खर्च राज्यको कुल खर्चको करिब
सात प्रतिशत बराबर हो। सरकारी कर्मचारीको
निवृत्तिभरणसम्बन्धी खर्चलाई समावेश गर्नाे हो भने
व्याज भुक्तानी सन् २०२६ मा राज्यको बजेटको
सबैभन्दा ठुलो एकल खर्च शीर्षक बन्न सक्नेछ।

यद्यपि, जटोपायिको अनुपातमा हदो ब्याज खर्च कार्ब दुई प्रतिशत छ। सन् १९९० को दशकको अन्त्यतिर यो अनुपात झण्डै चार प्रतिशत पुगेको थियो। ऋणको ब्याज बढ्नुका दुई प्रमुख कारण छन्। पहिलो, ऋणको कुल आकार बढ्दै जानु। दोस्रो, वित्तीय बजारमा ऋणप्रको ब्याजदर बढ्नु। सन् २०२० मा फ्रान्सको दीर्घकालीन सरकारी ऋणप्रको ब्याजदर शून्यको आसपास थियो। अहिले १.० वर्षे सरकारी ऋणप्रको ब्याजदर कार्ब ४.५ प्रतिशत पुगेको छ। लगानीकर्ताले फ्रान्सको ऋणप्रति कम विश्वास गर्न थालेमा उनीहरूले थप ब्याज माग्न सक्छन्। यसले सरकारको ऋण लिने लागत बढाउँछ। ऋणको ब्याज लिने थप ऋण लिनपुने अवस्था आएमा ऋणको भार झन् बढ्न सक्छ। यसलाई रूकको 'सोबल प्रभाव' भनिन्छ।

युरोपमें महंगा ऋण लिन देशमध्ये फ्रान्स
फ्रान्सले सरकारी ऋण लिन तिर्नुपर्ने ब्याजदर

युरोपेली मुलुकहरूमध्ये उच्च स्तरमा पुगेको छ। अनुसन्धान संस्था बर्मिङ्गह्यामको विश्लेषणअनुसार सन् २००१ मा सरकारी ऋणको ब्याजदरका हिसाबले संस्था युरोपमा तेस्रो स्थानमा थियो। अहिले भने २१ देशमध्ये २०औँ स्थानमा छ। बुलेगियामा मात्र ब्याजदर फ्रान्सभन्दा बढी रहेको उक्त विश्लेषणमा उल्लेख छ। फ्रान्सले अहिले इटाली र ग्रीसभन्दा पनि उक्त ब्याजदरमा ऋण लिनुपर्ने अवस्था छ। यी दुई देशलाई निगता युरोको ऋण सङ्कटसँग जोडेर हेरिन्थ्यो। फ्रान्स र जर्मनीको १० वर्षे सरकारी ऋणपत्रको ब्याजदरबीचको अन्तर पनि करिब एक प्रतिशत बिन्दु पुग्न लागेको छ। यसलाई वित्तीय बजारमा महत्त्वपूर्ण सूचकाङ्क रूपमा हेरिन्छ। यस्तो अन्तरले लगानीकर्ताले जर्मनीको तुलनामा फ्रान्सको ऋणलाई कति बढी जोखिमपूर्ण ठानेका छन् भन्ने सङ्केत दिन्छ।

क्रॉट रॉट एन्सोहल फिच, मुाज र एस
एन्ड पीले पछिल्ला वर्षमा फ्रान्सको ऋगमसन्धी
मूल्याङ्कन पटकक घटाएका छन्। यद्यपि, फ्रान्सको
ऋग अझै 'ए' श्रेणीमै छ। यो श्रेणीमा तुलनात्मक
रूपमा सुरक्षित मानिने धेरै देशका ऋग पर्छन्। सन्
२०२५ को तुलनात्मक तथ्याङ्कअनुसार जीडीपीको
अनुपातमा सार्वजनिक ऋगका हिसाबले फ्रान्स युरोपमा
इटाली र ग्रीसपछि तेस्रो स्थानमा छ। विश्वव्यापी रूपमा
भन्ने अमेरिका र जापानसँग देशमा पनि सार्वजनिक
ऋगको पटक छ।

आधाभन्दा बढी ऋण विदेशी लगानीकर्ताको हातमा

फ्रान्सको सार्वजनिक ऋणको अर्को चुनौती ऋणदाता को हुनु भन्ने विषय हो। फ्रान्सको कुल सार्वजनिक ऋणमध्ये आधामात्र कम हिस्सा मार्फत फ्रान्सेली ऋणदाताको हातमा छ। फ्रान्सको केन्द्रिय ब्याङ्कमार्फत युरोपेली केन्द्रीय बैंकसँग सम्बन्धित संस्थाले पनि ऋणपत्र राखेका छन्। ब्याङ्क अफ फ्रान्समार्फत युरोपेली केन्द्रिय ब्याङ्कसँग सम्बन्धित हिस्सा कुल ऋणको करिब २० प्रतिशत रहेको विश्लेषणमा उल्लेख छ। बाँकी ऋणको दूरो हिस्सा विदेशी लगानीकर्ताले धारण गरेका छन्। उनीहरूमा युरोपेली र युरोपबाहिरका ऋणदाता लगभग बराबर

अनुपातमा रहेको बताइएको छ। विदेशी लगानीकर्तामा बढी निर्भर हुँदा ऋणको ब्याजबापत तिर्ने रकम देशभित्रै पुनः लगानी हुने सम्भावना कम हुन्छ। ऋण सङ्कटकको अवस्थामा विदेशी ऋणदाताको निर्णयले पनि सरकारमाथि दबाब पर्न सक्छ। यद्यपि, विदेशी ऋणदाताको हिस्सा सन् २०१० मा ६७ प्रतिशतसम्म पुगेको थियो।

तत्काल टाट पाल्टेने जोखिम छैन

फ्रांसको ऋण सडकुटलाई कसरी सबैधान गन भन्ने विषयमा राजनीतिक दलहरूबीच मतभेद छ। पूर्वधनमन्त्री फ्राँस्वा बायरो र एडुआर फिलिप तथ्याङ्कविषयभन्ने नेतृ मार्कोले भे पेनगायत नेताहरूले सार्वजनिक ऋण घटाउन तत्काल कदम चाल्नुपर्ने धारणा राखेका छन्। वामपन्थी नेता जिन-लुक् मेलाँसो भने ऋण समस्यालाई कम गम्भीर रूपमा लिने र युरोपेली केन्द्रिय ब्याङ्कको स्वाभिम्यता रहेको ऋणको कारण २० प्रतिशत हिस्सा रद्द गर्ने विषयमा वार्ता गर्न सकिने धारणा राख्छन्। सार्वजनिक ऋणको कति प्रतिशतलाई अधिकतम सीमा मान्ने भन्ने विषयमा अर्थशास्त्रीहरूबीच पनि सर्वसम्मति छैन। ऋण तिर्न सक्ने सरकारको क्षमताप्रति वित्तीय बजारको विश्वास र अन्य देशको तुलनामा त्यसको आर्थिक अवस्थामा ऋण प्राप्त गर्ने क्षमता निर्धारण गर्छ।

विश्लेषणानुसार फ्रान्स तत्काल ऋण तिर्ग सक्ने अवस्थामा पुगे खोचिदमत्ता छैन। सरकारले नयाँ कृषणपरजारी गर्दा पनि खरिदकर्ता पाउन कठिनाइ भएकै छैन। युरो सङ्ग्राम मुद्रा भएकाले मुद्रामाथि हुने सुडेबाजीको दुबला सीमित हुन्छ र आवश्यक परे युरोपेली केन्द्रिय ब्याङ्कको सहयोग प्राप्त गर्न सकिन्छ। तर फ्रान्सको सार्वजनिक लेखापरीक्षण निकायलगायत संस्थाले ऋण बढ्ने वर्तमान प्रवृत्तिपरि चिन्ता व्यक्त गरेका छन्। ऋणको ब्याज भुक्तानीमा बढी रकम खर्च गर्नुपर्दो शिक्षा, वातावरणीय रूपान्तरण र अन्य प्राथमिक क्षेत्रमा लगानी गर्ने सरकारको क्षमता घट्न सक्छ। फ्रान्सका लागि चुनौती तत्काल आर्थिक टापटप्टाइबाट जोगिनु मात्रै होइन, सार्वजनिक खर्च र राजस्वबीच सन्तुलन कायम गरेर बढ्दो ऋणको दीर्घकालीन भार नियन्त्रण गर्न पनि हो।

‘कथा मेरी पहिलो प्रेमिका’

नदी, चरा र कथाको यात्रा एकै हुने रहेछ, जसले तमाम बाधाहरू उछिनेर, हजार सीमाहरू नाघेर अघि बढिरहने रहेछन् र जहाँ-जहाँ पुग्यो, त्यहीं त्यहींको भइदिने रहेछन्। त्यही भएर होला, जब म नदी देख्छु वा चरा देख्छु वा राम्रा कथा भेट्छु, संसारका तमाम सीमाहरूलाई नै भुलिपटाउँछु।

कथासँगको मेरो सम्बन्ध ठ्याक्क त्यही नदी र चराहरूसँगको जस्तै छ, जसले हरेक दिन र हरेक समय आशाको एउटा उज्यालो बोकेर आइदिन्छ। अनि त्यही उज्यालोलै मलाई कथाको नयाँ यात्रा हिँड्न अह्राइरहन्छ। जुन यात्रा निकै रमाइलो छ, जसले मलाई चराले जस्तै थोरै-थोरै कल्पनामा उड्न पनि सिकाइरहन्छ र नदीले जस्तै अप्ठ्याराहरूलाई पन्छाउँदै आफ्नै संसारमा बह्न पनि लगाइरहन्छ।

मैले लेखनसँग प्रेम बसेपछि कथा भन्न थालेको होइन, कथासँग प्रेम भएपछि लेखन यात्रा शुरु गरेको हुँ। त्यही भएर कथा मेरो निम्ति ‘फस्ट लभ’ पनि हो। नत्र त मैले कहिले सोचिर्ने, एकदिन म पनि लेखक बनेछु।

बाजेले सुनाउने सङ्घर्षका कथाहरूसँग लुकामारी खेल्दाखेल्दै मैले दुनियाँका कथा मन पराउन थालेको हुँ। त्यसपछि किताबका पात्रहरूसँग हिँड्दाहिँड्दै धेरथोर लेखक बनेको हुँ।

मेरा बाजे आँटाछाप थिए। उनले जीवनमा कहिल्यै आफ्नो नाम लेखेनन्। किनकि, उनले अक्षर चिन्दै चिनेनन्। तर, त्यही अक्षर नचित्रे मेरा बाजेसँग दर्जनौँ सङ्घर्षका कथा थिए। त्यही सङ्घर्षका कथा सुन्दासुन्दै पात्रहरूसँग मेरो प्रेम झँगिएर गयो। अनि म कथाप्रेमी भएँ।

त्यो बेला मेरा बाजेले सुनाउने कथा उनीजस्तै सामान्य मान्छेका कथा हुन्थे। जहाँ उनीजस्तै पात्रहरू हुँदै होँस्थे। म तिनै पात्रहरूसँगै डुल्दै डुल्दै कहिलेकाहीँ बर्मासम्म पुग्थेँ। उनी बाजेले एकदिन मलाई निकै रमाइला कथा सुनाएका थिए, जुन कथा सुनेपछि मलाई पहिलोचोटि लागेको थियो, कथा लेख्नु पनि पर्ने रहेछ।

माथि आकाशतिर पुगिसकेका बाजेलाई सम्झिँदै म आज त्यही कथा यहाँ सुनाउन लागिरहेको छु, जुन एउटा सिपाही जीवनको सामान्य कथा थियो- “एकजना सिपाही थिए। निकै आँटी र लडाकु। जहिले बलको तुजुक मात्रै देखाइरहथे। मौका पत्थो कि लड्न अघि सरिहाल्थे।”

“एक साँझको घटना हो। अफिसकै बडाबाउसँग उनको झगडा पत्थो। बडाबाउ शान्त थिए। तर्क मात्रै गर्थे। त्यो दिन पनि उनले तर्क गरे। तर, सिपाहीलाई बडाबाउको तर्क मन परेन। अचानक उनको पारा चढ्यो। हल्का मातेका पनि थिए। बडाबाउको मुखमा दुई मुक्का हानिदिए। बडाबाउ घ्वाप्प ढले। सिपाहीले

अझै दाहा किटिरे।”

कथा जहिल्यै साझा हुने रहेछ, जसले एउटा मान्छेलाई अर्को मान्छेसँग जोडिरहने रहेछ। एउटा ठाउँलाई अर्को ठाउँसँग प्रेम गर्न सिकाइरहने रहेछ।

अलि पछि सिपाही मत्थर बने। त्यो बेला पो बल्ल उनले थाहा पाए- बडाबाउको दुईवटा दाँत झरेछ। सिपाहीलाई अलिअलि अफसोस पनि भयो। त्यही अफसोससँग उनी काममा फर्किए।

दाँत झरेको पाँच सालपछिको घटना हो।

कथा सुनाएपछि बाजेले अन्तिम लाइन जोडेका थिए, ‘कलमको तागत त्यति धेर हुन्छ। बुझिस् नि?’

सिपाही अर्धबैँसे भइसकेका थिए। रिटायर्ड भएर घर फर्किने भए। पेन्सनको कागज मिलाउन अफिस पुगे। अफिसमा पुग्दा पो उनी तीन छक्क परे।

नयाँ अफिसरले भन्यो, “यो तपाँको कागज होइन। किनकि यो नामको मान्छेको त चारवटा दाँत छैन भनेको छ। सरकारी कागजमा तपाँको आइडेन्टिफिकेशन त्यस्तो लेखिएको छ।”

सिपाहीले पाँच वर्षपछि बुझे। त्यो बेला बडाबाउले किन हात फर्काएनन्, उनले बलले दुईवटा दाँत झारेका थिए। बडाबाउले मुक्का नचलाई कलमले चारवटा दाँत झारिदिएछन्। कागजमा जे लेखेको छ, त्यो त गर्वपर्ने भयो नि! त्यसपछि सिपाही चुपचाप डाक्टरकहाँ गए। आइडेन्टिफिकेशन मार्फका निम्ति चारवटा दाँत झारे गाला मुसादै फर्किएर पेन्सनको कागज मिलाउन आइपुगे।

कथा सुनाएपछि बाजेले अन्तिम लाइन जोडेका थिए, “कलमको तागत त्यति धेर हुन्छ। बुझिस् नि?”

बाजेको त्यही कथा सुनेपछि मलाई पहिलोचोटि लागेको थियो, कथा सुन्न मात्रै होइन; लेख्न पनि जरुरी रहेछ। त्यसपछि नै मैले अलि अलि लेख्न थालेको हुँ। भेटेका हरेक कथा नछुटाई पढ्न थालेको हुँ।

“म कालेबुडको निकै अभेक गाउँमा जन्मिएको हुँ। त्यहाँ आज पनि पक्की सडक पुगेको छैन। त्यो बेला स्कूल पुग्न दैनिक छः घण्टा हिँड्थेँ म। बिहान तीन र बेलुकी तीन घण्टा। मसँग गोजीमा पैसा हुन्थेन। जब आफूसँग केही हुँदैन नि, तब मान्छेको दिमागमा कपासका भुवाझैँ साना-साना सपना पलाउने रहेछन्, आशाको। मैले त्यही आशाको सपनासँग रम्दै जीवनमा कल्पना गर्न सिकेँ।

त्यही सिकेपछि हो, कथा, किताब र कल्पना मेरा नजिकका साथी बनेका। एक समय यस्तो थियो, म किताबको ‘एडिक्सन’ मा पूरै फसेको थिएँ। मलाई किताबबिना बस्ने गाह्रो हुन्थ्यो। किनकि, गाउँमा मसँग किताबबाहेक अरु केही हुन्थेन। घरमा एउटा रेडियो थियो। किताब नहुँदा म रातदिन त्यसैमा ‘रेडियो नेपाल’ सुनिरहन्थेँ र कल्पना गर्थेँ, “रेडियोमा बोल्ने मान्छे कस्ता

“कथासँगको मेरो सम्बन्ध ठ्याक्क त्यही नदी र चराहरूसँगको जस्तै छ, जसले हरेक दिन र हरेक समय आशाको एउटा उज्यालो बोकेर आइदिन्छ। अनि त्यही उज्यालोलै मलाई कथाको नयाँ यात्रा हिँड्न अह्राइरहन्छ।”

होलान्, त्यो शहर कस्तो होला, जहाँ बसेर रेडियोका मान्छेले हामीलाई फर्माइसमा मीठा-मीठा गीत सुनाइरहन्छन्”

मेरा आपा हरेक मङ्गलवार निम्बोड बजार जान्थे। फर्केर आउँदा लाइब्रेरीबाट केही थान किताब ल्याइदिन्थे। किताब पाएपछि मेरो दशैं आइहाल्थ्यो। हरेक छुट्टीको दिन म त्यही किताबसँग जङ्गल पस्थेँ।

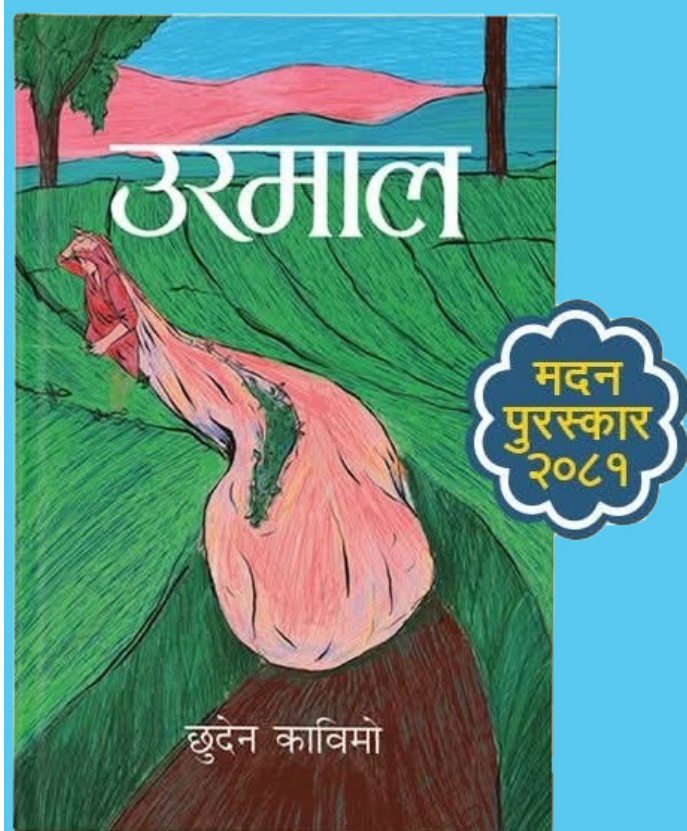
त्यही बेलादेखि हो, मैले जीवनमा हुँदै कथा पढ्न थालेको। मैले पहिलोचोटि हुँदै पढेको कथा लियो टोल्स्टोयको ‘लामो यात्रा’ थियो। त्यो पढ्दै गर्दा म पाँच क्लासतिर थिए हुँला।

तैपनि उतिबेला मलाई कहिले लागेन, त्यो कथाको पात्र ‘आइभान’ मेरा गाउँको मान्छे होइनन्। उनी त मैले वर्षौँदेखि चिनेको नजिकका आफन्त जस्तै लागे। त्यसपछि अन्तोन चेखवको ‘भान्का’ पढेँ। मलाई कथाका मकारिक ठ्याकै आफ्नै बाजेजस्तै लागे। पछि द गुड अर्थ पढेँ।

उपन्यासमा वर्णन गरिएको चीनको त्यो दुर्गम ठाउँ मलाई आफ्नै गाउँझैँ लाग्यो। वाङ्लुङ त मलाई हाम्रै गाउँको माइते दाजुजस्तै लागे। त्यसपछि नै मैले बुझेँ, कथाको देश नहुने रहेछ।

हो, कथा जहिल्यै साझा हुने रहेछ, जसले एउटा मान्छेलाई अर्को मान्छेसँग जोडिरहने रहेछ। एउटा ठाउँलाई अर्को

ठाउँसँग प्रेम गर्न सिकाइरहने रहेछ। ठीक यतिबेला म छः वर्षअघिको गाउँको मान्छे होइनन्। उनी त मैले वर्षौँदेखि चिनेको नजिकका आफन्त जस्तै लागे। त्यसपछि अन्तोन चेखवको ‘भान्का’ पढेँ। मलाई कथाका मकारिक ठ्याकै आफ्नै बाजेजस्तै लागे। पछि द गुड अर्थ पढेँ।

उपन्यासमा वर्णन गरिएको चीनको त्यो दुर्गम ठाउँ मलाई आफ्नै गाउँझैँ लाग्यो। वाङ्लुङ त मलाई हाम्रै गाउँको माइते दाजुजस्तै लागे। त्यसपछि नै मैले बुझेँ, कथाको देश नहुने रहेछ।

हो, कथा जहिल्यै साझा हुने रहेछ, जसले एउटा मान्छेलाई अर्को मान्छेसँग जोडिरहने रहेछ। एउटा ठाउँलाई अर्को

थालेको छ, जहाँ हरेक मोडमा म कथाका पात्रसँग जोडिएका कोही न कोहीलाई भेटिरहन सक्छु। त्यही भएर होला, कुनै बेला जब म एकदम रिक्तो हुन्छु, मेरो लेखनीमा जब सुकोरा पर्छ, तब म यही नेपाल सम्झिन्छु। नेपाली पाठकलाई सम्झिन्छु। सानो अवसर पाउनसाथ दुरिरे यतै बरालिन आइपुग्लु।

जब म यहाँबाट फर्किन्छु, उत्साहको बर्सातमा थोरै रुझेर फर्किन्छु। मेरो उराठलाग्दो मन फेरि हराभरा भइहाल्छ।

म फेरि नयाँ कथा लेख्ने नयाँ मान्छे भइदिन्छु।

यसचोटी अलि अलग भयो। नेपालबाट मदन पुरस्कारको घोषणाले

मेरो लेखनीमा उत्साहको नयाँ वसन्त पनि लिएर आइदियो।

मदन पुरस्कारको घोषणा भएको दिन म सिलगढीमै थिएँ। मलाई थाह थिएन, त्यही बेलुकी पुरस्कार घोषणा हुनेवाला छ। कस्तो संयोग, मैले कति दिनपछि उरमाल उठाएर अन्तिम पन्नामा आफैँले लेखेको भूमिका पढेको थिएँ र कथाका पात्रहरूलाई सम्झिँदै महानन्द नदीको किनार घुम्न निस्किएको थिएँ। नदी र कथाको संयोग यहाँ पनि हेर्नुहोस् न, त्यो साँझ मैले महानन्दको किनारमा ठ्याक्क पुग्दा नै यता उरमालका निम्ति मदन पुरस्कारको घोषणा भइसकेको थियो।

मैले नदीका किनारमा उडिरहेका चराहरूलाई निर्याल्दै फोन हेरेँ। मेरा सम्पादक तथा प्रकाशक अजित बरालको धेरैवटा कल आइसकेको रहेछ। कल ब्याक गरेँ, उहाँले खुशीको आँसु खसाल्नुभो, “तपाईँलाई बधाई।” उहाँको आँखामा छचल्किएको त्यो खुशी कथासँगको प्रेम नै थियो।

त्यसपछि फेसबुक खोलेँ, मदन पुरस्कारले छाइसकेको थियो। अब मेरो फोन लगातार बज्न थाल्यो। मैले बहिरहेको नदीतिर फर्किएर लामो श्वास तानेँ। एक क्षणलाई फोन साइलेन्समा राखेँ। अलि भावुक बनेछु, कथाका पात्रहरूलाई पालेपिलो सम्झिन थालेँ।

अक्षर नचिनेकै कारण त्यही ठेँगा लगाएर जीवन चलाउनेहरूकै कथाले यसचोटी ‘मदन पुरस्कार’ जितेको थियो। मैले लेखेको कथाले दुईचार मान्छेभित्रको मान्छेलाई बचाइराख्न सकोस्, म संसारको सबैभन्दा सन्तुष्ट लेखक भइहाल्नेछु।

पाँच सालअघि जब म उपन्यास लेख्नका निम्ति डुवर्स पुगेको थिएँ। चिया कमानमा भेटिएकी महिला श्रमिकहरूलाई सोधिरहन्थेँ, “तपाईँ आफ्नो नाउँ आफैँ लेख्न सक्नुहुन्छ?” काँधमा उरमाल भिरेर मेलाबाट फर्कि रहेका महिलाहरू थोरै मुस्कुराउँथे र बुद्धी आँला देखाएर लजाउँदै भन्थे, ‘काँ सकनु। हामेर त सब ठेँगा हो’, ठेँगा।”

अक्षर नचिनेकै कारण त्यही ठेँगा लगाएर जीवन चलाउनेहरूकै कथाले यसचोटी ‘मदन पुरस्कार’ जितेको

थियो। मैले लेखेको कथाले दुईचार मान्छेभित्रको मान्छेलाई बचाइराख्न सकोस्, म संसारको सबैभन्दा सन्तुष्ट लेखक भइहाल्नेछु।

साहित्यले जहिले पनि वञ्चित, शोषित र मानवीय कुरासँग सम्बन्ध राख्छ भन्ने कुरामा म सधैँ विश्वास गर्छु। त्यही विश्वासकै कारण हो, उरमालमा पनि मैले शोषित र वञ्चितहरूकै पीडालाई लेख्ने कोसिस गरेको छु।

यसले मदन पुरस्कार पाउँदा त्यो आवाज अझ मुखर भएको अनुभव मैले गरेको छु। त्यति मात्रै होइन, मदन पुरस्कार गुठीले कसरी विश्वभरि लेखिने नेपाली साहित्यको स्वरलाई सुनिदिन सकेको छ, कसरी एउटा अलग भूगोलको संवेदनालाई आत्मसात् गर्न सकेको छ, त्यसको प्रमाणका रूपमा पनि मैले यसलाई लिएको छु। वर्षौँपछि फेरि एकचोटि पुरै भारतेली नेपाली साहित्य पुरस्कृत भएको आभास यसचोटी मैले गरेको छु। साहित्यको काम के हुन्छ? हरेकचोटी लेख्नुअघि आफैँलाई सोध्ने गर्छु। तब भविष्यको एउटा मान्छे मुसुक मुस्कुराउँछ र भनिरहन्छ, “मान्छेभित्रको मान्छेलाई बचाइराख्नु हो।”

हो, हरेक मान्छेभित्र एउटा मान्छे हुन्छ, जो एकदम नाना हुन्छ। उसमा छलकपट हुँदैन। जहिले केटाकेटीझैँ लुकामारी खेल्निरहन्छ। र, त्यो मान्छे संसारका हरेक मान्छेभित्र धेरथोर हुन्छ, हुन्छ।

एउटा अपराधीलाई गएर सोध्नुहोस्, उभित्र पनि त्यो मान्छे हुन्छ, जसले अपराध गर्नुअघि कर्मसँग एकचोटि भनिरहेको हुन्छ, “यो गलत हो।” भ्रष्टाचारीलाई गएर सोध्नुहोस्, उभित्र नि त्यो मान्छे हुन्छ, जसले उसलाई भ्रष्टाचार गर्दै गर्दा भनिरहेकै हुन्छ, “यो त गलत काम हो।”

चोर, डकैत, हत्यारा हर कोहीभित्र पनि त्यो मान्छे धेरथोर हुन्छ, हुन्छ, जसले हर समय उसलाई सही र गलत छुट्याएर झकझक्याइरहेको हुन्छ। तर जब तपाईँ गलत बाटोतिर धकेलिँदै जानुहुन्छ, तपाईँभित्रको त्यो मान्छे मद्दै मद्दै गइदिन्छ।

विश्व प्रसिद्ध ‘पेन्गुइन बुक्स’को इतिहास

राम्रो किताब सस्तो मूल्यमा

सन् १९३४ मा संस्थापक एलन लेन एक्सेटर स्टेशनमा केही पढ्न नपाएर अलपत्र परेका थिए। त्यही झोकमा उनले एउटा प्रकाशन गृह शुरु गर्छन्- पेन्गुइन बुक्स। त्यसमा उनका भाइहरू रिचर्ड र जोनले पनि साथ दिएका थिए। त्यो समयमा हार्डब्याकहरू अत्यधिक महँगो थिए।

पुस्तक पढ्ने बानी छ भने तपाईँलाई पक्कै प्रकाशन गृहले फरक पर्छ। पेन्गुइन। अहिले यो विश्वकै प्रसिद्ध अन्तराष्ट्रिय प्रकाशन गृह हो। यसले फरक-फरक विधाका विभिन्न पुस्तकहरू प्रकाशन गर्दै आइरहेको छ। आज यो शुरु भएको ९० वर्ष भइसकेको छ।

यो प्रकाशन गृहको बेलायतको नर्थह्याम्पटनशायरमा एउटा ठूलो गोदाम छ। खासमा गोदामभन्दा त्यो

पेन्गुइनको पुस्तकालय तथा अभिलेखालय हो, जहाँ अगाथा क्रिस्टी, अर्नेस्ट हेमिङ्वे, रोलड डालल र जिली कुपरलगायत साहित्यका ठूला नामहरूसँग सम्बन्धित धेरै कागजात छन्, जुन कुनै पनि पुस्तक प्रेमीका लागि खजना बराबरभन्दा कम छैन।

यसभित्र बेस्टसेलर लेखकका कामहरूको छुट्टै सङ्कलन छ। पुस्तकको मौलिक आवरण डिजाइनहरूको सङ्कलन छ।

आधुनिक संस्करणका डिजाइनहरूको सङ्कलन छ।

त्यस्तै अभिलेखालयमा यो प्रकाशन गृहले अहिलेसम्म प्रकाशन गरेका हरेक पुस्तकका प्रतिलिपिहरू छन्। सन् २०१७ पछि यो पुस्तकालयलाई अझ बढी व्यवस्थित र आधुनिकीकरण गरिएको छ। त्यसले गर्दा अनुसन्धानकर्ता, विश्वविद्यालयका विद्यार्थी र लेखकहरूका लागि यो ठाउँ स्वर्ग जस्तै बनेको छ।

तर यहाँ पुस्तकहरू मात्र भण्डारण गरिएका छैनन्। लेखकहरूसँग सम्बन्धित पत्राचारहरू राखिएका छन्, जसमध्ये ग्राहम ग्रीन, जर्ज बर्नार्ड शाका धेरै पत्रहरू छन्। त्यस्तै लेखकहरूसँग गरिएका प्रकाशन करारको प्रतिलिपि पनि राखिएका छन्।

पेन्गुइनको शुरुआत
सन् १९३४ मा संस्थापक एलन लेन एक्सेटर स्टेशनमा केही पढ्न नपाएर अलपत्र परेका थिए। त्यही झोकमा उनले एउटा प्रकाशन गृह शुरु गर्छन्- पेन्गुइन बुक्स।

त्यसमा उनका भाइहरू रिचर्ड र जोनले पनि साथ दिएका थिए। त्यो समयमा हार्डब्याकहरू अत्यधिक महँगो थिए। पेपरब्याकहरूलाई सस्तो र नराम्रो भनेर धेरैले बहिष्कार गरिरहेका थिए। लेनले उत्कृष्ट साहित्य सस्तो मूल्यमा बेच्ने विचार गर्छन् र, यसरी सन् १९३५ मा

पेन्गुइन बुक्सको जन्म भएको थियो। यसको रातो पृष्ठभूमिमा कालो सेतो रङको लोगो छ, जुन राख्न लेनकी सचिवले सुझाउ दिएकी थिइन्। त्यसपछि लण्डन चिडियाखानामा लोगोमा देखिएको कालो र सेतो पेन्गुइनको स्केच गरिएको थियो।

शुरुमा उनले १० पुस्तक छापेका थिए। तिनको मूल्य केवल ६ पेन्समा राखिएको थियो। तिनमा अगाथा क्रिस्टीको द मिस्टेरियस अफेयर एट स्टाइल्सको पुनर्मुद्रण पनि समावेश थियो। राम्रो किताब सस्तोमा उपलब्ध गराएकाले यो प्रकाशन गृहले एक

वर्षभित्रमा ३० लाख पुस्तक बेच्न सक्थे। त्यसले पुस्तक प्रकाशन क्षेत्रमा एउटा क्रान्ति नै शुरु गरेको थियो।

अहिले पेन्गुइन बुक्स पेन्गुइन च्यान्डम हाउसको इम्प्रिन्ट रूपमा रहेको छ, जुन सन् २०१३ मा अमेरिकी प्रकाशक च्यान्डम हाउससँगको मर्जरबाट बनेको एउटा समूह हो।

च्यान्डम हाउस भने जर्मन मिडिया समूह बर्टेल्सम्यानको सहायक कम्पनी हो। पहिले पेन्गुइन ग्रुप पूर्णरूपमा ब्रिटिश पियर्सन पीएलसीको स्वामित्वमा थियो। पेन्गुइन च्यान्डम हाउसबनेपछि भने पियर्सनको हिस्सा २५ प्रतिशतमा खुम्चियो।

अप्रैल, २०२० देखि भने पेन्गुइन च्यान्डम हाउस बर्टेल्सम्यानको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको सहायक कम्पनी बनेको छ।

आज यो विश्वको पाँच ठूला मध्येको एक प्रकाशन गृह हो। पाँच प्रकाशन गृहमा हार्मोल्ड/म्याकमिलन, ह्याचेट, हार्परकोलिन्स र साइमन एण्ड शुस्टर रहेका छन्।

युक्रेनले स्टारलिङ्कको सेवा शर्त उल्लङ्घन गरेको मस्कको आरोप

वाशिङटन, २५ अक्टोबर: अमेरिकी प्रविधि उद्यमी एलन मस्कले युक्रे नले स्टारलिङ्क स्याटेलाइट सञ्चार प्रणालीको प्रयोग गरी घातक ड्रोन आक्रमण गरेको आरोप लगाएका छन्। युक्रेनी सेनाका लागि महत्वपूर्ण मानिने उक्त सञ्जालको सेवामा आएको अवरोधलाई लिएर वाशिङ्टन र कीवबीच तनाव बढिरहेका बेला मस्कको यो भनाइ आएको हो। मस्कले शनिवार सामाजिक सञ्जाल एक्समा लेख्दै युक्रेनी सेनाले स्टारलिङ्कको सेवा सर्त उल्लङ्घन गरी मानिसको ज्यान लिने उद्देश्यले ड्रोन आक्रमण गर्न प्रणालीको प्रयोग गरेको आरोप लगाए। उनले उक्त कमजोरी गत हप्ता नै हटाइएको पनि दाबी गरे। स्टारलिङ्कका सर्तहरू सधैँ यसलाई नागरिक सञ्चार प्रणालीका रूपमा प्रयोग गर्ने उद्देश्यमा आधारित छन्, हत्या गर्ने माध्यमका रूपमा होइन। सर्त उल्लङ्घन भएमा सेवा बन्द गरिनेछ, मस्कले

अर्को पोस्टमा लेखेका छन्। यद्यपि, मस्कले युक्रेनको रक्षाका लागि स्टारलिङ्क अझै पनि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण रहेको बताए। उनका अनुसार, तत्काल अवरुद्ध पार्न वा नष्ट गर्न कठिन भएकाले यो प्रणाली युक्रेनी सेनाका लागि निर्णायक छ। स्टारलिङ्क बन्द भएमा युक्रेनको अग्रपंक्ति तत्कालै ढल्नेछ, उनले भने। सन् २०२२ मा रूसले युक्रेनमाथि आक्रमण सुरु गरेयता मस्कले युक्रेनप्रतिको आफ्नो धारणा पटक-पटक परिवर्तन गर्दै आएका छन्। उनले स्टारलिङ्क सेवामा आउने अवरोधका लागि स्पेसएक्सभन्दा अमेरिकी सरकार जिम्मेवार रहेको दाबी पनि गर्दै आएका छन्। रूसी क्षेप्यास्त्र तथा ड्रोन आक्रमणको सामना गरिरहेको युक्रेनले सैन्य सञ्चार, निगरानी र अन्य सञ्चालनका लागि नागरिक प्रयोजनको स्टारलिङ्क तथा सैन्य प्रयोजनका लागि विकसित स्टारशिल्ड प्रणालीमा निर्भर रहँदै

आएको छ।

युक्रेनका रक्षामन्त्री येभगेनी खमाराले शनिवार निगरानी प्रणालीहरूले स्टारलिङ्क र स्टारशिल्डको गतिमा सुधार देखाएको बताए। उनका अनुसार, प्रणालीको गति प्रतिघण्टा ४००

किलोमिटरभन्दा बढी पुगेको छ र सञ्चार सम्पर्क स्थिर रहेको छ। यो उपलब्धि हाम्रो अग्रपंक्ति, सैनिक, ड्रोन सञ्चालन, रसद व्यवस्थापन र सञ्चारका लागि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण छ, खमाराले भने। उनले आवश्यक गति पुनः प्राप्त भएको र सेवा

पुनःस्थापनाको काम रतिदेखि नै सुरु गरिएको पनि बताए। युक्रेनी सेनाका लागि अग्रपंक्तिमा रसद व्यवस्थापन गर्न र रक्रेटबाट चल्ने ड्रोनको खतरासहितका आक्रमणबाट देशको रक्षा गर्न यो सुधार महत्त्वपूर्ण रहेको उनको भनाइ थियो।

स्टारलिङ्क सञ्जाल पछिल्लो समय युक्रेन र अमेरिकाबीचको विवादको प्रमुख विषय बनेको छ। युक्रेनी राष्ट्रपति भोलोदिमिर जेलेन्स्कीले वाशिङटनले रूसलाई फाइदा पुग्ने गरी काम गरेको आरोप लगाएका थिए। उनका अनुसार, अमेरिकाले युक्रे नतर्फ लक्षित क्षेप्यास्त्र आक्रमणबारे समयमै पूर्वसूचना नदिएको र स्टारलिङ्कको गति सीमित पारेको कारण युक्रेनको सैन्य प्रतिकार्य कमजोर भएको थियो। रक्षामन्त्री खमाराले यस विषयमा जेलेन्स्कीले लिएको ‘दृढ अडान’ को प्रशंसा गर्दै त्यसले सकारात्मक नतिजा दिइहेको बताए।

नेतान्याहूका प्रमुख प्रतिस्पर्धी आइजेनकोटको कद लगातार बढ्दै

तेल अविभ, २५ अक्टोबर: इजरायलको आगामी निर्वाचनमा प्रधानमन्त्री बेञ्जामिन नेतान्याहूलाई चुनौती दिइरहेका प्रमुख विपक्षी नेता गादी आइजेनकोट पूर्वसैनिक प्रमुख हुन्। सेनामा चार दशक बिताएका ६६ वर्षीय आइजेनकोट अहिले ‘याशार’ पार्टीको नेतृत्व गर्दै राजनीतिमा सक्रिय छन्। नेतान्याहूको विकल्प खोजिरहेका मतदातामाझ उनको राजनीतिक प्रभाव बढ्दै गएको छ। आइजेनकोटका लागि सबैभन्दा ठुलो राजनीतिक लाभ नेतान्याहूको जस्तो पृष्ठभूमि नहुनु हो। इजरायलको इतिहासकै महत्त्वपूर्ण निर्वाचनमध्ये एक मानिएको आगामी अक्टोबर २७ को मतदानमा नेतान्याहूको विकल्प खोजिरहेका मतदाताले उनलाई समर्थन गर्न सक्ने विश्लेषण गरिएको छ।

मोरक्कोबाट इजरायल आएका आप्रवासी परिवारमा जन्मिएका आइजेनकोटको बाल्यकाल टिबेरियास र इलातमा बितेको थियो। उनी नौ सन्तानमध्ये दोस्रो हुन् र उनका पाँच सन्तान छन्। उनको पारिवारिक पृष्ठभूमि नेतान्याहूको तुलनामा फरक छ। नेतान्याहूको बाल्यकाल राजनीतिक शक्ति केन्द्रसँग निकट रहेको परिवारमा बितेको थियो। इजरायलमा युरोपेली मूलका यहूदी र मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मूलका यहूदीबीच लामो समयदेखि सामाजिक तथा राजनीतिक असमानता रहँदै आएको छ। मोरक्को मूलका आइजेनकोटको उदयले यस विभाजनलाई पुनः राजनीतिक बहसमा ल्याएको छ। इजरायलमा अहिलेसम्म मध्यपूर्वी वा उत्तर अफ्रिकी मूलका यहूदी प्रधानमन्त्री बनेका छैनन्। हालै नेतान्याहू समर्थक मानिने टेलिभिजन प्रस्तोता यिनोन मागलले आइजेनकोटको जातीय पृष्ठभूमिलाई लिएर विवादास्पद टिप्पणी गरेपछि यो विषय चर्चामा आएको थियो। नेतान्याहूले समेत उक्त टिप्पणीको आलोचना गरेका थिए।

चार दशक सैनिक सेवामा आइजेनकोट सन् १९७८ मा इजरायली सेनाको गोलानी ब्रिगेडमा भर्ती भएका थिए। चार दशक लामो सैन्य सेवापछि उनी सन् २०१५ देखि

२०१९ सम्म इजरायली सेनाका प्रमुख रहे। त्यस अवधिमा उनले नेतान्याहू नेतृत्वको सरकारअन्तर्गत काम गरेका थिए। सन् २०१६ मा हेब्रोनमा घाइते प्यालेस्टिनी आक्रमणकारीलाई गोली हानी हत्या गरेको घटनामा सैनिक एलोर अजरीयाविरुद्ध अनुसन्धान र सैन्य कारबाही अघि बढाउन आइजेनकोटले समर्थन गरेका थिए। दक्षिणपन्थी नेताहरूको दबाबका बाबजुद उनले सेनाको अनुशासन र नैतिकता कायम राख्नुपर्ने धारणा राखेका थिए। सन् २०२२ मा उनी पूर्वसैनिक प्रमुख बेन्जी गान्ट्जसँगै राजनीतिमा प्रवेश गरेका थिए।

सन् २०२३ अक्टोबर ७ मा हमासको नेतृत्वमा इजरायलमाथि आक्रमण भएपछि उनीहरू नेतान्याहूको आपत्कालीन युद्ध मन्त्रिपरिषद्मा सहभागी भएका थिए। तर युद्धपछिको स्पष्ट रणनीति नभएको भन्दै आइजेनकोटले सन् २०२४ जुनमा मन्त्रिपरिषद् छाडे। युद्धमा उनले व्यक्तिगत क्षतिमेत बेहोर्नुपथ्यो। गाजाका लडाइँका क्रममा सन् २०२३ दिसम्बरमा उनका २५ वर्षीय कान्छा छोरा गाल मािएका थिए। उनका दुई भतिजको पनि युद्धमा मृत्यु भएको थियो। आइजेनकोटका अनुसार छोराको बलिदान खेर जान नदितु उनको राजनीतिक अभियानको महत्त्वपूर्ण उद्देश्य बनेको छ।

निर्वाचन र सरकार गठनको चुनौती निर्वाचनअघि सार्वजनिक भएका केही मतसर्वेक्षणमा आइजेनकोटको याशार पार्टीले सिट जित्ने सक्ने अनुमान गरिएको छ। यद्यपि, सरकार गठनका लागि कुनै पनि पक्षले स्पष्ट बहुमत अर्थात् ६१ सिट पुर्याउने सम्भावना अनिश्चित देखिएको छ। इजरायलको संसदीय प्रणालीमा सबैभन्दा धेरै सिट जित्ने दलको नेताले स्वतः सरकार गठनको जिम्मेवारी पाउँदैन। संसद्मा बहुमत जुटाउन सक्ने सम्भावना भएको नेतालाई राष्ट्रपतिले सरकार गठनको जिम्मेवारी दिन्छन्। त्यसैले आइजेनकोटको सफलता विभिन्न रणनीतिक, वामपन्थी र दक्षिणपन्थी दलसँग गठबन्धन बनाउन सक्ने क्षमतामा निर्भर हुनेछ।

केही परिस्थितिमा अरब दलहरूको समर्थन पनि निर्णायक हुन सक्छ। आइजेनकोटले ७ अक्टोबरको आक्रमणअघि र त्यसक्रममा भएका सुरक्षा विफलताबारे स्वतन्त्र राज्य आयोग गठन गर्ने वाचा गरेका छन्। उनले सबै नागरिकका लागि अनिवार्य सैनिक वा राष्ट्रिय सेवा लागू गर्नुपर्ने धारणा पनि राखेका छन्। यो प्रस्ताव नेतान्याहूको गठबन्धनमा रहेका अति-अर्थोडक्स यहूदी समुदायका दलहरूको मान्यतासँग बाझिन्छ, जसले आफ्ना समुदायलाई सैनिक सेवाबाट छुट दिनुपर्ने माग गर्दै आएका छन्।

आन्तरिक जवाफदेहितामा नेतान्याहूभन्दा फरक धारणा राखे पनि सुरक्षाका विषयमा आइजेनकोट कडा नीतिका समर्थक मानिन्छन्। उनले गाजा, लेबनान र इरानमा इजरायली सैन्य कारबाहीलाई व्यापक रूपमा समर्थन गरेका छन्। इराणलाई आणविक हतियार हासिल गर्नबाट रोक्नुपर्ने र त्यसको क्षेत्रीय प्रभाव कमजोर बनाउनुपर्नेमा उनी नेतान्याहूसँग सहमत छन्। तर सैन्य सफलतालाई कूटनीतिसँग जोड्नुपर्ने उनको तर्क छ। गाजाको विषयमा उनले १८ महिनाभित्र हमासको शासन अन्त्य गर्ने लक्ष्य राखेका छन्। प्यालेस्टाइनको भविष्यबारे भने उनको धारणा विवादास्पद छ। उनले हालै दुई-राज्य समाधानको समर्थन गर्नेहरूलाई अवास्तविक सोच राखेको टिप्पणी गरेका थिए। यद्यपि, उनले पश्चिम किनाराको औपचारिक विलय र अवैध यहूदी बस्ती विस्तारको विरोध गर्दै आएका छन्।

अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले नेतान्याहूलाई समर्थन गरेका छन्। तर नेतान्याहूको दक्षिणपन्थी दलहरूमा निर्भर नभएको सरकारले क्षेत्रीय कूटनीति अघि बढाउन थप अवसर दिन सक्ने विश्लेषण गरिएको छ। यसरी आइजेनकोटको चुनावी अभियान सैन्य अनुभव, सुरक्षा नीति र सरकारको जवाफदेहितालाई केन्द्रमा राखेर अघि बढिरहेको छ। तर निर्वाचनमा उनको वास्तविक चुनौती नेतान्याहूलाई प्रतिस्थापन गर्नु मात्र नभई इजरायलको विभाजित राजनीतिक संरचनामा सरकार गठन गर्न आवश्यक समर्थन जुटाउनु पनि हो।

अन्तिम निर्वाचन बहसमा लुला र बोल्सोनारो दुवैको शान्त स्वर

ब्राजीलिया, २५ अक्टोबर: ब्राजिलका राष्ट्रपति लुइज इनासियो लुला दा सिल्भा र दक्षिणपन्थी नेता फ्लाभियो बोल्सोनारोले अन्तिम दिन शुक्रवार कूटनीतिक बहस गरेका छन्। निर्वाचनको दुई दिनअघि दुवैले तीखो टिप्पणी गर्न भने छाडेनन्। पहिलो चरणको मतदानमा अति-दक्षिणपन्थी पूर्वराष्ट्रपति जेयर बोल्सोनारोका छोरा फ्लाभियो बोल्सोनारो अगाडि रहेपछि आइतवारको निर्णायक चरणमा वैचारिक रूपमा विपरीत यी दुई उम्मेदवार बराबर हुने प्रक्षेपण सर्वेक्षणहरूले गरेका छन्। उनीहरूको पहिलो बहस अपमानले भरिएको र ठोस नीति प्रस्तावबाट लगभग खाली थियो। तर यसपटक उम्मेदवारहरूले एकअर्कांलाई ब्राजिलको अर्थतन्त्र, पूर्वाधार र क्षेत्रीय विकासबारे प्रश्न गरे। उनीहरूबीच चुटकिला र व्यङ्ग्यको पनि बाढी आयो। लुलाले ४५ वर्षीय सिनेटरको अनुभवको कमीमाथि आक्रमण गर्दै भने, उनको समर्थक (पूर्व राष्ट्रपति बोल्सोनारो) ले देशलाई निराश अवस्थामा छोड्नेको आरोप लगाए। उनलाई भोक के हो थाहा छैन, ब्राजिलका पहिलो मजदुरवर्गीय राष्ट्रपति लुलाले बोल्सोनारोलाई सड्केत गर्दै भने।

बोल्सोनारोले वर्तमान राष्ट्रपतिलाई कैयौँ प्रश्नमाफत सोध्नुभयो तपाईंको नेतृत्वमा किन वस्तुहरू यति महँगा छन्? निर्वाचनको नतिजाले ल्याटिन अमेरिकाको सबैभन्दा ठुलो देशलाई अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले अघि सारेको क्षेत्रीय दक्षिणपन्थी लहरमा सामेल गराउन वा बायाँपन्थी गढ्का रूपमा कायम राख्न सक्छ। बिहीवार प्रकाशित डाटाफोल्हा संस्थानको सर्वेक्षणले दुवैलाई ५०-५० प्रतिशत मतको आशय देखाएको छ। दुई साताअधिका सर्वेक्षणमा बोल्सोनारो चार अड्कले अगाडि थिए।

८० वर्षीय लुलाले बारम्बार दर्शकहरूलाई बोल्सोनारोका दाबी ‘गुगल’ गर्न आग्रह गरे। जवाफमा बोल्सोनारोले भन्नुभयो, ब्राजिलमा कसले शासन गर्छ, तपाईंले कि गुगलले? दक्षिणपन्थी उम्मेदवारले लुलाको युवा अवस्थामा धातुकर्मी हुँदा दुर्घटनामा गुमाएको एक औँलालाई व्यङ्ग्य गर्दै भने, कुनै फाइदा छैन लुला, एक हातले दिने र आफ्ना नौ औँलाले खोस्ने। लुलाले अर्जेन्टिनाका अति-उदारवादी नेता जाभियर मिलेईको शैलीमा सार्वजनिक खर्चमा ‘चेनसो’ चलाउने प्रतिद्वन्द्वीको योजनालाई चुनौती दिनुभयो भने बोल्सोनारोले देशलाई टाट पल्टाएर छाड्दै गरेका राष्ट्रपतिले विगारेका कामलाई सम्हालेर अघि बढ्ने बताए। बोल्सोनारोले ब्राजिलको अपराध समस्या समाधान गर्ने, जेलको भीडलाई सम्बोधन गर्न थप पाँच लाख कैदीलाई राख्ने स्थानको सिर्जना गर्ने र सरकारी खर्च कटौती गर्ने वाचा गरेका छन्।

निर्वाचनको क्रममा तीता कानुनी विवाद हाबी भएका छन्। दुवै उम्मेदवारले यस हप्ता अदालत गएर सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोगका आधारमा प्रतिद्वन्द्वीलाई अयोग्य घोषणा गर्न माग गरे। लुलाको अभियानले प्रविधि दिग्गज मेटालाई फ्लाभियो बोल्सोनारोको पक्षमा ‘एल्गोरिदमिक हेरफेर’ मार्फत ‘हस्तक्षेप’ गरेको आरोप लगाएको छ। मेटाले कुनै पक्षलाई फाइदा पुर्याउने काम गरेको अस्वीकार गरेको छ तर प्राविधिक त्रुटिका कारण लुलाका केही अभियान विज्ञापन गल्लीले निष्क्रिय भएको स्वीकार गरेको छ। निर्वाचन अदालतले बिहीवार मेटा र एक्सलाई राजनीतिक सामग्री तथा विज्ञापन वितरण गर्ने मापदण्ड र कृत्रिम बुद्धिमत्ता कसरी प्रयोग गर्छन् भन्नेबारे २४ घण्टाभित्र स्पष्ट पार्न आदेश दिएको छ। वर्तमान राष्ट्रपति लुलाको टोली ‘मेटा र अमेरिकी सरकारबीचको स्पष्ट गठबन्धन’ बारे चिन्तित रहेको उनको अभियानका डिजिटल रणनीति सल्लाहकार जोआओ ब्रान्ट्ले एफफपीलाई बताए।

म्यानमारमा एक्सप्रेस बस दुर्घटना हुँदा ६ जनाको मृत्यु

नाएप्यीडा, २५ अक्टोबर: म्यानमारको मण्डाले क्षेत्रमा शनिवार भएको सडक दुर्घटनामा परी कम्तीमा ६ जनाको मृत्यु भएको छ भने १२ जना घाइते भएका छन्। म्यानमाको अग्नि सेवा विभागका अनुसार ब्रेक फेल भएको एक्सप्रेस बस विपरीत दिशाबाट आइरहेको भ्यानसँग ठोक्लिएपछि सडकबाट करिब ५० फिट गहिरो खोल्सामा खसेको थियो। विभागका अनुसार स्थानीय समयअनुसार शनिवार साँझ करिब ६:०५ बजे पिन ओ ल्विन-मन्डाले सडक खण्णको ओरालोमा दुर्घटना भएको हो। पिन ओ ल्विनबाट मन्डालेतर्फ गइरहेको बसको ब्रेक फेल भएपछि विपरीत दिशाबाट आएको भ्यानसँग ठोक्लिएको थियो। ठक्करपछि बस सडक छेउको खोल्सामा खसेर पल्टिएको थियो। दुर्घटनालगत्तै स्थानीय अग्नि नियन्त्रक र उद्धारकर्मीलाई घटनास्थलमा परिचालन गरिएको विभागले जनाएको छ। दुर्घटनामा भ्यानका चालकको मृत्यु भएको छ। बसमा सवार २९ जनामध्ये पाँच जनाको ज्यान गएको र १२ जना घाइते भएको बताइएको छ।

फ्रान्सको पछिल्लो प्रदर्शन पनि हिंसात्मक, करिब एक हजार पक्राउ

पेरिस, २५ अक्टोबर: फ्रान्समा बढ्दो महँगो, आर्थिक असमानता र सरकारको नीतिविरुद्ध शनिवार देशभर भएको बृहत् प्रदर्शनपछि विभिन्न शहरमा झडप भएका छन्। प्रदर्शनका क्रममा करिब एक हजार मानिस पक्राउ परेको गृह मन्त्रालयले जनाएको छ। दिनभरजसो शान्तिपूर्ण रहेको प्रदर्शन साँझ पदै जाँदा राजधानी पेरिस, मार्सेई, लियोँ र बोर्दो लगायत सहरमा हिंसात्मक बनेको थियो। पुलिसले प्रदर्शनकारीलाई तितरबितर पार्न अश्रुयास र पानीको फोहोरा प्रयोग गरेको थियो भने केही स्थानमा सडक अवरुद्ध गरेर आगो लगाइएको थियो। फ्रान्सको गृह मन्त्रालयका अनुसार शनिवार देशभर करिब चार लाख १० हजार मानिस प्रदर्शनमा सहभागी भएका थिए। तर मजदुर सङ्गठनहरूले सहभागीको सङ्ख्या करिब आठ लाख रहेको दाबी गरेका छन्। राजधानी पेरिसको दक्षिणपूर्वी क्षेत्रमा आयोजित मुख्य प्रदर्शनमा मात्रै कम्तीमा एक लाख १० हजार मानिस सहभागी भएको बताइएको छ।

प्रदर्शनलाई हिंसात्मक हुन नदिन सरकारले देशभर ७० हजार पुलिस र जन्डार्म परिचालन गरेको थियो। यो सङ्ख्या गत साताको तुलनामा १० हजार बढी हो। गत अक्टोबर १७ मा भएको प्रदर्शनपछि व्यापक लुटपाट, तोडफोड र आगजनी भएका थिए। त्यसक्रममा दुई हजार पाँच सयभन्दा बढी मानिस पक्राउ परेका थिए। पेरिसमा ‘पोर्त द’इटालीदेखि पोर्त द भिन्सेन्नेससम्म निकालिएको जुलुसको अन्त्यमा

पुलिस र प्रदर्शनकारीबीच झडप भएको थियो। केही प्रदर्शनकारीले अस्थायी अवरोध खडा गर्नुका साथै सुरक्षाकर्मीमाथि वस्तु प्रहार गरेका थिए। कार बिक्री केन्द्रका सिसा फुटाउन खोज्ने मुख छोपेका युवाहरूलाई पुलिसले बल प्रयोग गरेर हटाएको थियो। मार्सेईमा प्रदर्शनकारीले फोहोर फाल्ने डब्बामा आगो लगाउनुका साथै धातुका पाता प्रयोग गरेर सडक अवरुद्ध गरेका थिए। पुलिसले आगलागी भइरहेका अवरोध पार गर्दै सवारीसाधन चलाएको थियो। बोर्दोमा पनि प्रदर्शनकारीले सडक अवरुद्ध गर्न भवनमा राखिएका काठका फल्याक निकालेका थिए। लियोँमा निषेधित क्षेत्रमा भेला भएका प्रदर्शनकारीलाई हटाउन पुलिसले अश्रुयास प्रयोग गरेको थियो। गृहमन्त्री लरेन नुनेजले जुलुसको पछिल्लो भागमा भेला भएका केही अतिवादी समूहले हिंसा भड्काउन खोजेको आरोप लगाए। उनका अनुसार झडपमा दुई जना गम्भीर घाइते भएका छन्। तुलुज र क्लेरमोन-फेराँमा एक-एक जना घाइते भएका हुन्।

आर्थिक असन्तुष्टिले चर्कियो आन्दोलन प्रदर्शनकारीहरूले बढ्दो जीवनयापन खर्च, करको भार, आर्थिक असमानता र विद्यालयको कमजोर अवस्थाप्रति असन्तुष्टि जनाएका छन्। गत महिना पेरिसका उपनगरमा विद्यालयको अवस्थाविरुद्ध विद्यार्थीहरूले शुरु गरेको प्रदर्शन विस्तार हुँदै सरकारको आर्थिक नीतिविरुद्धको आन्दोलन बनेको थियो। पेरिसमा सहभागी २६

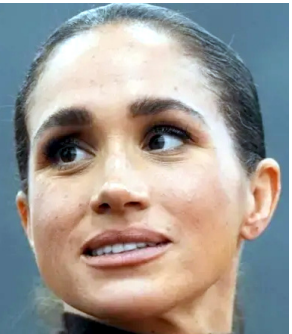
वर्षीया जेलिले राष्ट्रपति इमानुएल म्याक्रॉँ सत्तामा आएयता नागरिकहरूले धेरै कठिनाइ भोग्नुपरेको बताइन्। मुख छोपेका किशोर प्रदर्शनकारीहरूले पनि आफ्नो पुस्ताले सरकारबाट उपेक्षित महसुस गरेको बताएका छन्। उनीहरूमध्ये एकले लुटपाट गलत भए पनि गरिबी र पुलिसको बल प्रयोगले असन्तुष्टि बढाएको बताए। गत साताको घटनामा फ्रान्सभर दुई हजारभन्दा बढी पसल तथा व्यवसाय प्रत्यक्ष प्रभावित भएका थिए। वाणिज्य तथा उद्योग सङ्घका अनुसार क्षति सयौँ मिलियन युरो बराबर पुगेको अनुमान छ। घटनामा करिब एक हजार पुलिस घाइते भएका थिए।

यसैबिच, फ्रान्सबाहिर पनि आन्दोलनको प्रभाव देखिएको छ। बेल्जियमको राजधानी ब्रसेल्समा पुलिस र प्रदर्शनकारीबीच झडप भएको थियो भने अल्बानियाको तिरानामा पुलिसहरूले सरकारविरुद्धी प्रदर्शनकारीमाथि अश्रुयास प्रहार गरेको थियो।

इटालीको मिलानमा भने ठुलो सङ्ख्यामा पुलिस र सैनिक परिचालन गरिएको थियो। फ्रान्समा आगामी राष्ट्रपतीय निर्वाचनभन्दा करिब छ महिनाअघि चर्किएको आन्दोलनले राजनीतिक दबाबसमेत बढाएको छ। वामपन्थी नेता जाँ-लुक मेलाँसोँले सरकारले सामाजिक असन्तुष्टि सम्बोधन नगरेसम्म प्रदर्शन जारी रहने बताएका छन्। राष्ट्रपति म्याक्रॉँको सरकारले भने हिंसा र लुटपाट रोक्न सुरक्षा व्यवस्था थप कडा बनाएको छ।

मेगनका बुबामाथिको आरोपबारे पुलिसको खुलासा, अनुसन्धान नगरेको स्वीकार

लण्डन, २५ अक्टोबर: बेलायतको मेट्रोपोलिटन पुलिसले डचेस अफ सेक्सस मेगन मार्कलका बुबा थोमस मार्कलसँग सम्बन्धित गम्भीर आरोप समेटिएको पत्र सन् २०१९ मा प्राप्त गरेको स्वीकार गरेको छ। तर पुलिसले अनुसन्धानका लागि अन्य कानुन कार्यान्वयन गर्ने निकायलाई जानकारी नदिएको स्वीकार गरेको छ। पुलिसका अनुसार उक्त पत्रमा बेलायतबाहिर भएको भनिएको अपराधसम्बन्धी दाबी समावेश थिए। तर, पत्रमा उल्लेखित जानकारी मेगन र उनका पति राजकुमार ह्यारीको सुरुशा सतर्कताका लागि उनीहरूको कार्यालयलाई मात्र उपलब्ध गराइएको थियो। गत शुक्रवार सार्वजनिक एक रिपोर्टअनुसार, ८२ वर्षीय थोमसको फिलिपिन्सस्थित पुरानो घरमा बाल यौन दुर्व्यवहारसँग सम्बन्धित तस्बिर फेला परेको दाबी गरिएको छ। मेगनका सौतेनी भाइ थोमस मार्कल जुनियरले बुबाको घरमा बाल यौन शोषणसँग सम्बन्धित भिडियो र तस्बिर फेला परेको तथा गत जुलाईमा अमेरिकी अनुसन्धान निकाय एफबीआईलाई यसबारे तस्बिर नभएको भन्दै आरोप अस्वीकार गरेका छन्। स्कटल्याण्ड यार्डले विज्ञप्ति जारी गर्दै सन् २०१९ को जनवरीमा बेलायतबाहिर भएको

भनिएको अपराधसम्बन्धी दाबी समेटिएको पत्र प्राप्त भएको पुष्टि गरेको छ। मेगनको सुरक्षासम्बन्धी संवेदनशीलतालाई ध्यानमा राखेर पत्र उनको कार्यालयमा पठाइएको भए पनि अन्य अनुसन्धान निकायसँग जानकारी साझा नगरिएको पुलिसले जनाएको छ। पुलिसले सन् २०१९ मा यो विषयलाई कसरी सम्बोधन गरिएको थियो भन्नेबारे आन्तरिक समीक्षा गरिरहेको छ। साथै, पुलिसको कामकारबाही निगरानी गर्ने स्वतन्त्र निकाय (आईओपीसी) लाई यसबारे जानकारी दिने वा नदिने विषयमा पनि विचार भइरहेको जनाएको छ। यसैबिच मेगनले शुक्रवार विज्ञप्ति जारी गर्दै आफ्ना बुबामाथि लगाइएका ‘विचलित तुल्याउने आरोप’ बारे आफू जानकारी रहेको बताएकी थिइन्। त्यसबेला यस विषयमा अनुसन्धान भइरहेको आधारमा पाएको उनको भनाइ छ। बुबासँग आफूले किन दूरी कायम राखेको र आफ्ना छोराछोरीलाई उनीसँग भेट्न किन नदिएको भन्ने

कुरा अब सबैले बुझ्ने आशा मेगनले व्यक्त गरेकी छन्। मेगनले सन् २०१८ मै यसबारे जानकारी पाएको बताएकी छन् भने पुलिसले सन् २०१९ मा पत्र प्राप्त गरेको जनाएको छ। यसबारे मेगनका प्रवक्ताले लामो समय बितिसके का कारण समयसम्बन्धी विवरणमा सामान्य बुझाइको त्रुटि भएको बताएका छन्।

घटनाबारे फिलिपिन्सका अधिकारीहरूले पनि अनुसन्धान शुरु गरेका छन्। फिलिपिन्सको मानव बेचबिखन तथा बाल यौन शोषणविरुद्धको कार्यदलले आरोपबारे छानबिन गरिरहेको छ। फिलिपिन्सका गृहमन्त्री जोन्सिक रेमुल्लाका अनुसार राष्ट्रिय पुलिसले थोमसको कम्प्युटर नियन्त्रणमा लिएको छ र त्यसको डिजिटल फरेन्सिक परीक्षण गरिनेछ। सन् २०१८ मा मेगन र ह्यारीको विवाहमा स्वास्थ्य समस्याका कारण सहभागी नभएका थोमसको त्यसयता छोरीसँगको सम्बन्ध चिसिएको थियो। लगातार पक्षघात भएपछि गत वर्ष फिलिपिन्स सरेका थोमसको सन् २०२५ मा खुट्टा काटिएको थियो। उनी हाल अमेरिकाको फ्लोरिडास्थित पुनःस्थापना केन्द्रमा पुनः हिँड्न सिक्ने अभ्यास गरिरहेका छन्। बेलायती राजपरिवारको सक्रिय जिम्मेवारीबाट अलग भएपछि सन् २०२० मा अमेरिका सरेका मेगन र ह्यारी यसै वर्ष छोराछोरीसहित बेलायत फर्किएका छन्।

वेस्ट ब्याङ्कमा कूटनीतिज्ञ र फ्रान्सेली मेयरमाथि आक्रमण

जेरुसलेम, २५ अक्टोबर: इजरायली बस्तीका बासिन्दाहरूले करूजामा रहेको वेस्ट ब्याङ्कमा युरोपेली कूटनीतिज्ञहरूको टोलीमाथि आक्रमण गर्नुका साथै फ्रान्सेली मेयर बर्नाई बाउडोक्सलाई कुटपिट गरेका छन्। अमेरिकी फोटो पत्रकारमाथि आक्रमण

भएको भोलिपल्टै भएका घटनाप्रति अमेरिकी विदेशमन्त्री मार्को रूबियोले चिन्ता व्यक्त गरेका छन्। उत्तरी फ्रान्सको औल्लोने-आयमेरिसका ७८ वर्षीय मेयर बाउडोक्स प्यालेस्टिनी किसानहरूसँग जैतुन टिन सहभागी भएका बेला मुख छोपेका व्यक्तिहरूले उनलाई लाली र

फ्लामको बारले प्रहार गरेका थिए। फ्रान्सेली विदेशमन्त्री जिन-नोएल बरोटले दोषीलाई पक्राउ गर्न माग गरेका छन्। यसअघि ‘द वाशिङटन पोस्ट’ की अमेरिकी फोटो पत्रकार हेइडी लेभिन् बस्तीका बासिन्दाहरूको आक्रमणमा परी घाइते भएका थिए।

सेनाको सेप्टिक ट्याङ्कीमा झरेको बच्चा हात्तीको उद्धार

सिलगढ्दी, २५ अक्टोबर (हि.स.): सिलगढ्दी नजिकै बागडोगराको बेङ्डुबीमा अवस्थित सेनाको १६ एफएडी क्षेत्रमा ठूलो दुर्घटना हुनबाट जोगियो। आइतवार बिहान एउटा बच्चा हात्ती (शавक) सेनाको शिविरभित्र सेप्टिक ट्याङ्कीमा पस्‍यो।

यो कुरा थाहा पाउनासाथ सेनाका जवानहरूले तुरुन्तै जिम्मेवारी लिएर उद्धार कार्य शुरु गरे। वन विभागलाई पनि तुरुन्तै जानकारी दिइयो। ट्याङ्कीभित्र फसेको हात्तीको शवकलाई बाहिर निकाल्न सजिलो थिएन। सूचना पाएपछि सेनाका कर्मचारी, अग्नि

नियन्त्रक एवं वन विभागका कर्मचारीहरू पनि घटनास्थलमा पुगेपछि संयुक्त उद्धार अभियान शुरु गरियो।

अन्ततः करिब दुई घण्टाको कडा परिश्रमपछि सेप्टिक ट्याङ्कीको संरचनालाई भत्काएर बच्चा हात्तीलाई सुरक्षित रूपमा

बाहिर निकालियो। त्यसपछि वन विभागले बच्चालाई हात्तीको झुण्डसँग पुनर्मिलन गर्ने प्रक्रिया शुरु गरेको छ।

उल्लेखनीय छ, यसअघि पनि पूजा अगाडि बागडोगरा एवं बेङ्डुबी छेउछाउका क्षेत्रहरूमा हात्तीको उद्धार अभियानलाई लिएर धेरै चिन्ता एवं आतङ्कको स्थिति उत्पन्न भइसकेको छ। त्यस बेला हात्तीको बच्चालाई बचाउने प्रयासमा एउटा ठूलो हात्ती जलाशयमा डुबेको थियो जसलाई बचाउन वन विभाग र सेनाको तत्परतामा उद्धार अभियान सञ्चालन गरिएको थियो।

नेपालले सेप्टेम्बर-अक्टोबरमा भारतलाई ५९२ करोड़ रुपियाँको विद्युत् बेच्यो

बङ्गलादेशमा ४० मेगावाट निर्यात पुनः शुरु

काठमाडौँ, २५ अक्टोबर (हि.स.): नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले चालु आर्थिक वर्ष २०२६/२७ को सेप्टेम्बर–अक्टोबर अवधिमा भारतलाई ५९२ करोड़ ५० लाख रुपियाँको विद्युत् निर्यात गरेको छ। बाढीका कारण केही जलविद्युत् परियोजनाको उत्पादन बन्द हुँदा विद्युत् निर्यात प्रभावित भएको थियो। त्यसका बावजुद गत वर्षको सेप्टेम्बर–अक्टोबर र चालु आर्थिक वर्षको जुलाई–अगस्त महिनाको तुलनामा यस वर्ष १५ सेप्टेम्बरदेखि १५ अक्टोबरसम्म विद्युत् निर्यातबाट हुने कारोवार बढेको छ। यसैबीच, भारतको प्रसारण प्रणाली प्रयोग गरी बाङ्ग्लादेशमा गरिने ४० मेगावाट विद्युत् आपूर्ति पनि पुनः शुरु भएको छ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको विद्युत् प्रणाली सञ्चालन विभाग (भार प्रेषण केन्द्र) को तथ्याङ्कअनुसार, पछिल्लो एक महिनामा भारतमा कुल ६३ करोड़ ३९ लाख ८६ हजार ८ युनिट विद्युत् निर्यात गरिएको छ। उक्त विद्युत् बिक्रीबाट ५९२ करोड़ ५० लाख रुपियाँको कारोवार भएको छ।

सेप्टेम्बर–अक्टोबर महिनामा भारतलाई दुई माध्यमबाट विद्युत् बिक्री गरिएको थियो। द्विपक्षीय विद्युत् बिक्री समझौताअन्तर्गत भारतका हरियाणा र बिहार राज्यमा विद्युत् आपूर्ति गरिएको थियो। बाँँकी विद्युत् भारतीय ऊर्जा विनिमय बजार (आईईएक्स) को एक दिनअघिको र वास्तविक समयको बजारमा प्रतिस्पर्धी दरमा बिक्री गरिएको थियो।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले घरेलु माग पूरा गरेपछि बाँँकी रहने वर्षायामको विद्युत् हरेक वर्ष भारत र बाङ्ग्लादेशमा निर्यात गर्दै आएको छ। द्विपक्षीय मध्यम अवधिको विद्युत् बिक्री समझौताअन्तर्गत हरियाणा र बिहारलाई जूनदेखि अक्टोबरसम्म विद्युत् बिक्री गरिन्छ। गत वर्ष २०२५ मा १५ सेप्टेम्बरदेखि १५ अक्टोबरसम्म भारतमा विद्युत् निर्यातबाट ४९६ करोड़ ३० लाख रुपियाँको कारोवार भएको थियो। त्यस्तै, चालु आर्थिक वर्षको जुलाई–अगस्त महिनामा यो रकम

५०९ करोड़ २५ लाख रुपियाँ थियो।

यसरी गत वर्षको सेप्टेम्बर–अक्टोबर अवधिको तुलनामा यस वर्ष सोही अवधिमा विद्युत् निर्यातको कारोवार ९६ करोड़ २० लाख रुपियाँले बढेको छ। त्यस्तै, जुलाई–अगस्त महिनाको तुलनामा ८३ करोड़ २५ लाख रुपियाँले वृद्धि भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको पहिलो तीन महिनामा अर्थात् अगस्टदेखि २५ अक्टोबरसम्म विद्युत् निर्यातबाट कुल १ हजार ६१५ करोड़ १३ लाख नेपाली रुपियाँको कारोवार भएको छ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक दीर्घायु कुमार श्रेष्ठले बाढीका कारण निर्यात अनुमति प्राप्त केही जलविद्युत् परियोजनाको उत्पादन बन्द भए पनि अक्टोबर महिनामा विद्युत् निर्यातबाट हुने कारोवार बढेको बताए। उनका अनुसार, यस महिना भारतमा निर्यात गरिएको कुल विद्युत्मध्ये करिब दुईतिहाइ विद्युत् द्विपक्षीय समझौता अन्तर्गत बिक्री गरिएको थियो भने बाँँकी विद्युत् आईईएक्समार्फत बिक्री गरिएको थियो।

यसैबीच, नेपालबाट भारतको प्रसारण सञ्जाल हुँदै बाङ्ग्लादेशमा गरिने ४० मेगावाट विद्युत् आपूर्ति गत शुक्रवार, २३ अक्टोबरको साँझदेखि पुनः शुरु भएको छ। २६ अगस्तमा खुवामा भोटेकोशी नदीमा आएको बाढीले त्रिशूली नदीमा समेत बाढीको अवस्था सिर्जना गरेको थियो। यसबाट बाङ्ग्लादेशमा विद्युत् निर्यात गर्न अनुमति प्राप्त त्रिशूली र चिलिमे जलविद्युत् केन्द्रमा क्षति पुगेको थियो। त्यसपछि विद्युत् निर्यात रोकिएको थियो। बाढीका कारण द्विपक्षीय समझौताअन्तर्गत स्वीकृति प्राप्त जलविद्युत् केन्द्रमा क्षति

पुगेपछि भारतको हरियाणा राज्यमा हुने विद्युत् निर्यात पनि आंशिक रूपमा प्रभावित भएको थियो। कार्यकारी निर्देशक श्रेष्ठले भारतको केन्द्रीय विद्युत् प्राधिकरणबाट अन्य जलविद्युत् केन्द्रमा उत्पादित विद्युत् बाङ्ग्लादेशमा निर्यात गर्न अनुमति प्राप्त भएपछि आपूर्ति पुनः शुरु गरिएको बताए।

उनले बाढीबाट प्रभावित जलविद्युत् परियोजनाको उत्पादन र प्रसारण संरचनामा क्षति पुगे पनि अन्य परियोजनाबाट विद्युत् निर्यात जारी राख्नु र बाङ्ग्लादेशमा आपूर्ति पुनः शुरु हुनु नेपालको विद्युत् व्यापारका लागि महत्त्वपूर्ण उपलब्धि भएको बताए। उनका अनुसार, यसबाट वर्षायाममा उत्पादित अतिरिक्त विद्युत्का लागि बजार व्यवस्थान गर्न र क्षेत्रीय विद्युत् व्यापार विस्तार गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। नयाँ व्यवस्थाअन्तर्गत त्रिशूली, देवीघाट र चिलिमे जलविद्युत् केन्द्रको सट्टा सोलु, काबेली–१ र तल्लो मोदी जलविद्युत् केन्द्रबाट उत्पादित विद्युत् बाङ्ग्लादेश र हरियाणामा निर्यात गर्न अनुमति दिइएको छ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण र बाङ्ग्लादेश पावर डेवलपमेन्ट बोर्ड (बीपीडीबी) बीच ३ अक्टोबर २०२४ मा वर्षायामको विद्युत् निर्यातसम्बन्धी पाँचवर्षे समझौता भएको थियो। समझौताअनुसार, हरेक वर्ष १५ जूनदेखि १५ नोभेम्बरसम्मको अवधिमा नेपालबाट दैनिक ४० मेगावाट विद्युत् बाङ्ग्लादेशमा निर्यात गरिन्छ। यसैबीच, भारतको केन्द्रिय विद्युत् प्राधिकरणले नेपाललाई थप ३१ मेगावाट विद्युत् निर्यात गर्न अनुमति दिएको छ। यो नयाँ अनुमतिसँगै भारतमा विद्युत् निर्यात गर्न स्वीकृत कुल क्षमता करिब १ हजार १७९ मेगावाट पुगेको छ।

पूजाको मौसममा काजीरङ्गा राष्ट्रिय निकुञ्जमा पर्यटकहरूको भीड

गोलाघाट (असम), २५ अक्टोबर (हि.स.): वर्तमान समयमा देशभरि नै उत्सव र पूजाको वातावरण छ, यस्तो अवस्थामा काजीरङ्गा राष्ट्रिय निकुञ्जमा पर्यटकहरूको ठूलो भीड देखिएको छ। गए शनिवार पार्कको बागरी वन क्षेत्रमा प्रवेश मार्गदेखि राष्ट्रिय राजमार्गसम्म थिपको लामो लस्कर लागेको जियो। गत ३ अक्टोबरमा पर्यटन वर्ष शुरु भएपछि काजीरङ्गा राष्ट्रिय निकुञ्जको कहरा, बागरी र आगरातली वन क्षेत्रमा पनि स्वदेशी

एवं विदेशी पर्यटकहरूको भीड देखिएको छ। काजीरङ्गा राष्ट्रिय निकुञ्जका डीएफओ अरुण विग्रेश राष्ट्रिय निकुञ्ज खोलिएको दिनदेखि पूजाको समयसम्म करिब २० हजार पर्यटकहरूले राष्ट्रिय निकुञ्जमा जीप सफारी गरिसकेका छन्।

तीमध्ये चारजना विदेशी पर्यटकहरू सामेल छन्। तुलनात्मक रूपमा यसपालि पूजाको समयमा पर्यटकहरूको भीड गत वर्षको तुलनामा बढी छ। डीएफओ अरुण

विग्रेशले नोभेम्बरको पहिलो हप्तामा हात्ती सफारी खोल्ने सम्भावना व्यक्त गरेका छन्। यसको लागि राष्ट्रिय निकुञ्ज अधिकारीहरूले सबै तयारी शुरु गरिसकेका छन्। उनले बताएका छन्, निजी हात्ती सफारीको लागि सम्बन्धित व्यक्तिबाट दस्तावेज सङ्कलन गरिएको छ। यसबाहेक निजी सफारीको लागि हात्तीलाई काजीरङ्गामा ल्याइएको छ। यद्यपि स्वास्थ्य जाँचपछि मात्र निर्धारित नियम अन्तर्गत हात्तीलाई सफारीको लागि अनुमति दिइनेछ।

दार्जीलिङमा भाजपा युवा मोर्चाद्वारा ‘मन की बात’ को १३९औँ संस्करण सामूहिक प्रदर्शन

दार्जीलिङ, २५ अक्टोबर: भारतीय जनता युवा मोर्चा, दार्जीलिङ जिल्ला समितिका सदस्यहरूले आइतवार दार्जीलिङको चोक बजारस्थित जिल्ला भाजपा कार्यालयमा प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको मासिक रेडियो कार्यक्रम ‘मन की बात’ को १३९औँ संस्करण सामूहिक रूपमा श्रवण गरे।

राज्य प्रतिनिधि पङ्कज तथा जिल्ला संयोजक राहुलको उपस्थितिमा सम्पन्न कार्यक्रममा जिल्ला युवा मोर्चाका अन्य पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पनि सहभागिता रहेको थियो।

कार्यक्रमको क्रममा जिल्ला युवा मोर्चाका अध्यक्ष नीरज बान्तवा राईले ‘मन की बात’ कार्यक्रमले राष्ट्र निर्माण, जनचेतना अभिवृद्धि तथा राष्ट्रिय महत्त्वका विषयमा नागरिकहरूलाई जागरूक बनाउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निवह गदै आएको बताए।

एनजेपी रेलवे स्टेशनमा ब्राउन शुगरसहित महिला पक्राउ

सिलगढ्दी, २५ अक्टोबर (हि.स.): न्यू जलपाइग ढ्दी (एनजेपी) रेलवे स्टेशनमा रेल पुलिसले लागुऔषध तस्करीविरुद्ध कारबाही गर्दै लगभग १०० ग्राम ब्राउन शुगर जफत गरेको छ। यस घटनामा असम निवासी एक महिलालाई पक्राउ गरिएको छ। पक्रा परेकी महिलाको नाम रिहाना खातुन हो। उनलाई आइतवार जलपाइगढ्दी अदालतमा पेश गरी पुलिस हिरासतमा लिइन्छ।

पुलिस सूत्र अनुसार, शनिवार गोप्य सूचनाको आधारमा सिलगढ्दी जीआरपीको स्पेशल अपरेशन ग्रुप (एसओजी) र एनजेपी जीआरपीको सादा पोशाकमा खटिएको पुलिस टोलीले संयुक्त अभियान चलाएको थियो। यस क्रममा असमबाट आउने डाउन विवेक एक्सप्रेस एनजेपी स्टेशनको प्लेटफर्म नम्बर ६ मा आइपुगेपछि बी–५ एसी कोचमा रहेकी एक शङ्कास्पद महिलालासँग सोधखोज गरियो।

सोधखोजको क्रममा शङ्का लागेपछि पुलिसले महिलाको स्कूल ब्याग तलासी लियो। ब्यागमा लुकाएर राखिएको लगभग १०० ग्राम ब्राउन शुगर जफत भएको पुलिसले जनाएको छ। पुलिसले आरोपी महिलाविरुद्ध एनडीपीएस एक्ट अन्तर्गत मुद्दा दर्ता गरेको छ। उनलाई आइतवार जलपाइगढ्दी अदालतमा पेश गरी पुलिस हिरासतमा लिने तयारी गरिएको छ।

भीषण आगलागीमा दुईवटा कार जलेर खरानी

सिलगढ्दी, २५ अक्टोबर (हि.स.): सिलगढ्दीको आशिघर मोड़ नजिकैको बदुर्बगान क्षेत्रमा आइतवार बिहान आगलागी भएपछि क्षेत्रमा आतङ्क फैलियो। घटनामा दुईवटा कार पूर्ण रूपमा जलेको नष्ट भए भने नजिकैको घरको एक भागमा पनि आगोको चपेटमा पःयो। तथापि घटना हुँदा दुवै वाहनमा कोही पनि थिएनन् हुँदा दुवै वाहनमा प्रतिकूल प्रभाव पार्दैन वा व्यापारमा प्रतिबन्धन कुनै पनि प्रकारको मानवीय क्षति भएको खबर प्राप्त भएको छैन।

स्थानीय सूत्र अनुसार घर अगाडि पार्क गरेर राखिएका दुईवटा कारमा बिहान अचानक आगलागी भयो। हेर्दा–हेर्दै आगो द्रुत गतिमा फैलियो जसले गर्दा वरिपरिका मानिसहरूमा आतङ्क फैलियो। सूचना पाएर अग्निशमन विभागको एउटा वाहन घटनास्थलमा पुग्यो तथा दमकलकर्मीहरूले कडा परिश्रम गरेर आगोलाई निभाए। तर त्यतिञ्जेलसम्ममा दुवै वाहन जलेर नष्ट भइसकेको थियो भने घर पनि आंशिक रूपमा क्षतिग्रस्त भएको छ। आगलालागी वास्तविक कारण अहिलेसम्म थाहा हुन सकेको छैन। यस सम्बन्धमा आशिघर पुलिस स्टेशनमा लिखित उजुरी दर्ता गरिएको छ। पुलिसले घटनाको अनुसन्धान शुरु गरेको छ।

आयातित सामग्रीमाथिको निर्भरता घटाउन नेपाल सरकारद्वारा नयाँ निर्देशिका स्वीकृत

काठमाडौँ, २५ अक्टोबर (हि.स.): नेपाल सरकारले सार्वजनिक खरिदमा स्वदेशी उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्ने र तिनको प्रयोगसम्बन्धी निर्देशिका स्वीकृत गरेको छ। यस निर्णयसँगै सरकारी खरिद तथा पूर्वाधार निर्माणमा आयातित सामग्रीमाथिको निर्भरता घटाउँदै स्वदेशी उत्पादन, स्थानीय स्रोतसाधन र घरेलु प्रविधिको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिने नीतिगत व्यवस्था गरिएको छ।

निर्देशिकामा सडक, पुल र भवनलगायत सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माणमा स्वदेशी सामग्रीको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिइएको छ। अब प्राविधिक रूपमा उपयुक्त स्वदेशी विकल्प उपलब्ध हुँदाहुँदै पनि आयातित सामग्रीको प्रयोग अनिवार्य बनाउने गरी डिजाइन तयार गर्न पाइने छैन। विशेषगरी आयातित बिटुमिनबाट निर्माण गरिने अलकत्रे सडकको विकल्पका रूपमा स्वदेशी सिमेन्टबाट बनाइने कङ्क्रिट सडक, स्थानीय ढुङ्गा तथा अन्य घरेलु निर्माण प्रविधि अपनाउने व्यवस्था गरिएको छ।

यद्यपि, निर्देशिकाले सबै परिस्थितिमा बिटुमिन र अस्पल्टका प्रयोगमा पूर्ण प्रतिबन्ध लगाएको छैन। यसमा प्राविधिक रूपमा उपयुक्त स्वदेशी विकल्पलाई प्राथमिकता दिने प्रावधान

गरिएको छ। सरकारी भवन निर्माणमा पनि आयातित ग्रेनाइट र टायलको सड्ग स्वदेशी मार्बल, ढुङ्गा, स्लेट र टायलको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिनुमैन्छ। भवनको सजावट, विद्युतीय जडान सामग्री, फर्निचर तथा सरसफाइसम्बन्धी सामग्रीमा समेत स्वदेशी विकल्प अपनाउने व्यवस्था गरिएको छ। निर्देशिकाअनुसार, सरकारी परियोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन, डिजाइन, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर), लागत अनुमान तथा बोलिचर तयार गर्ने प्रारम्भिक चरणदेखि नै स्वदेशी उत्पादन र प्रविधिको अधिकतम प्रयोग सुनिश्चित गर्नुमैन्छ। यसका अतिरिक्त बोलिचर, प्राविधिक विवरण, परिमाण सूची तथा खरिद समझौतामा स्वदेशी सामग्री प्रयोग गर्ने सत समवेक्ष गर्नुमैन्छ। समझौतामा स्वदेशी सामग्री निर्धारण गरिसकेमछि अनुमति नलिई विदेशी सामग्री प्रयोग गर्न पाइने छैन। सरकारी खरिदमा उपयुक्त स्वदेशी विकल्प उपलब्ध हुँदाहुँदै कुनै विदेशी ब्रान्ड, उत्पादनस्थल वा उत्पत्तिको देशलाई लक्षित गरी प्राविधिक विवरण तयार गर्नसमेत रोक लगाइएको छ। निर्देशिकामा नेपालभित्र उपलब्ध प्राकृतिक स्रोतसाधन र कच्चा पदार्थबाट उत्पादित वा प्रशोधित निर्माण सामग्री देशभरका सार्वजनिक परियोजना तथा

सरकारी खरिदमा प्रयोग गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

यद्यपि, स्वदेशी सामग्री प्रयोग गर्दा गुणस्तर, सुरक्षा, टिकाउपन तथा प्राविधिक मापदण्डमा कुनै समझौता गर्न पाइने छैन। घरेलु उद्योगका लागि बजार विस्तार, औद्योगिक उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना तथा आयातको विकल्पका रूपमा घरेलु उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्नु सरकारको उद्देश्य रहेको छ।

निर्देशिकामा स्वदेशी सामग्रीको प्रयोग सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित सार्वजनिक निकायका प्रमुख, अध्ययन तथा डिजाइन तयार गर्ने प्राविधिक विशेषज्ञ र परामर्शदाता तथा स्वीकृति दिने अधिकारीहरूलाई सुम्पिएको छ। सरकारी बजेटबाट सञ्चालन हुने निर्माण कार्य तथा खरिदमा स्वदेशी सामग्रीको प्रयोग बढाएर देशभित्र उत्पादन, रोजगारी र आर्थिक गतिविधि विस्तार गर्ने लक्ष्यसहित सरकारले यो निर्देशिका स्वीकृत गरेको हो। विदेशी सामग्रीलाई स्वदेशी भन्ने आपूर्ति गर्ने, नक्कली ब्रान्ड वा लेबल प्रयोग गर्ने तथा उत्पादनस्थलवारे गलत जानकारी दिने निर्माण व्यवसायी वा आपूर्तिकर्ताको सामग्री अस्वीकार गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

१ देखि ७ नोभेम्बरसम्म सिक्किम...

तथा प्रमाणित सञ्चालक खटाइनेछन्। सहभागिताका लागि दर्ता र टिकट बुकिङ महोत्सवको आधिकारिक वेबसाइट तथा तोकिएका अन्य माध्यमहरूबाट गर्न सकिनेछ। यसका साथै, गान्तोकको एमजी मार्गमा टिकट काउन्टर पनि राखिनेछ।

साहसिक गतिविधिहरूका अतिरिक्त, यस महोत्सवले दिगो पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्ने, स्थानीय सहभागितालाई प्रोत्साहन गर्ने र प्रकृतिप्रेमी तथा साहसिक कार्य रुचाउनेहरूका लागि सिक्किमलाई एक प्रमुख गन्तव्यका रूपमा अझ सुदृढ बनाउने लक्ष्य राखेको छ।

दार्जीलिङमा ट्रफिक जामले...

आवश्यक स्थानमा बैकल्पिक व्यवस्थाको विकास गर्नुपर्ने मागसमेत उठ्न थालेको छ। दार्जीलिङको पर्यटनलाई थप व्यवस्थित, सुरक्षित र आकर्षक बनाउन ट्रफिक व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राख्नु आजको आवश्यकता हो। समस्या प्रत्येक वर्ष दोहोरिने तर समाधानका लागि ठोस र दीर्घकालीन पहल नदेखिने अवस्था कायम रहेमा यसको असर पर्यटन क्षेत्रसँगै आम जनजीवनमा समेत पर्न सक्छ।

दार्जीलिङको बढ्दो ट्रफिक जाम समस्यालाई गम्भीरतापूर्वक लिएर यसको दीर्घकालीन समाधानका लागि जिम्मेवार निकायहरू कहिले अघि सर्नेछन्? दार्जीलिङको सडक व्यवस्थापनमा सुधार, सहज आवागमन र आपतकालीन सेवाको सुनिश्चितताका लागि अब ठोस कदम चालिने अपेक्षामा आम नागरिक रहेका छन्।

२०२६ को जिल्लास्तरीय एसएचजी...

पार्श्वदको विशेष उपस्थिति रहेको थियो।

प्रशासनिक सहयोग र नेतृत्वको तर्फबाट कबिका खण्ड विकास अधिकारी, खेलकुद विभागका उपनिर्देशक, सहायक निर्देशक र खण्ड परियोजना प्रबन्धकको उपस्थिति थियो। यसबाहेक, बीडीएस कबिका अध्यक्ष, एसकेएम पार्टीका वरिष्ठ सदस्य, स्थानीय बासिन्दा र विभिन्न स्वयं सहायता समूह (एसएचजी)–का प्रतिनिधिहरूको उल्लेख्य सहभागिताले सामुदायिक सेवा र स्थानीय शासनमा एकताबद्ध प्रयासलाई उजागर गर्‍यो।

दिनको शुरुआत सफाई अभियानबाट भयो, जसले पर्यावरण संरक्षण र स्थानीय सौन्दर्य जोगाउने सहभागीहरूको साझा प्रतिबद्धतालाई झल्कायो। आफैं सक्रिय भएर काँधमा काँध मिलाई काम गर्दै नेता र नागरिक दुवैले के प्रमाणित गरे भने सतत विकासको शुरुआत जमिनी स्तरका कार्य र सामुदायिक हेरचाहबाट हुन्छ। यस व्यावहारिक पहलले कार्यक्रम स्थल र वरपरको क्षेत्रलाई सफा मात्र बनाएन, तर सहभागीहरूबीच आपसी भाइचारा र साझा उद्देश्यको भावनालाई पनि प्रगाढ बनायो।

सफल सफाई अभियानपछि विधायक थिले छिरी भोटियाले भेलालाई एक दूरदर्शी तयारी बैठकमा परिणत गरे, जसको अन्त्यमा यस क्षेत्रका लागि एक महत्त्वपूर्ण घोषणा गरियो। उनले सिक्किमका बासिन्दाहरूलाई आगामी ‘प्रथम जिल्लास्तरीय स्वयं सहायता समूह प्रदर्शनी तथा क्रेता–विक्रेता भेटघाट कार्यक्रम २०२६’ मा सहभागी हुन हार्दिक र उत्साहपूर्ण निमन्त्रण दिएका छन्। मङ्गल जिल्लाको कबि–निर्दिडा ब्लक अन्तर्गत फेन्सोडको लाबीस्थित बाक्वा स्पटमा आयोजन हुने यो तीन दिने विशेष कार्यक्रम २८ देखि ३० अक्टोबरसम्म सञ्चालन हुनेछ।

यो प्रदर्शनी स्थानीय कारिगर, उद्यमी र स्वयं सहायता समूहहरूका लागि एक परिवर्तनकारी मञ्च बन्ने अपेक्षा गरिएको छ, जसले उनीहरूलाई बजारसँग जोड्न, आफ्नो कामको प्रचार–प्रसार गर्न र आर्थिक अवसर प्राप्त गर्न मद्दत पुऱ्याउनेछ। जिल्ला स्तरमा क्रेता र विक्रेताहरूलाई एकै ठाउँमा ल्याएर यो कार्यक्रमले स्थानीय हस्तकलाको प्रवर्द्धन गर्ने, ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई सुदृढ पार्ने तथा सिक्किमका घरेलु उद्योगहरूको मेरुण्ड मानिने महिला र सामुदायिक समूहहरूलाई सशक्त बनाउने लक्ष्य राखेको छ। यस्ता दूरदर्शी पहलहरूमार्फत कबि–लुङ्चोकले सक्रिय नेतृत्व, पर्यावरणीय चेतना र समावेशी आर्थिक विकासको एक उत्कृष्ट उदाहरण प्रस्तुत गरिरहेको छ।

सतत विकासका लागि ...

साझदारीबाट अर्थपूर्ण लाभ प्राप्त गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्न घरेलु विधायी कार्य आवश्यक पर्दा तिनीहरूको संलग्नता विशेष गरी महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

अन्ततः, हामीले सतत विकासमा ध्यान केन्द्रित गर्न आवश्यक छ। यो भविष्यका पुस्ताहरूका लागि गरिएको प्रतिज्ञा हो जुन हामी पूरा गर्न कटिबद्ध छौं। संयुक्त राष्ट्र सङ्घको सतत विकास लक्ष्य प्रतिवेदन २०२५ ले एउटा गम्भीर परिदृश्य प्रस्तुत गर्दछ: लक्ष्यहरूको केवल ३५ प्रतिशत प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन भइरहेको छ, लगभग ८०० मिलियन मानिसहरू चरम गरिबीमा बाँचिरहेका छन् र २.३ बिलियन मानिसहरूले खाद्य असुरक्षाले सामना गरिरहेका छन्। हरित अर्थतन्त्रतर्फ अघि बढ्दै गर्दा हामीले समावेशी पनि हुनुपर्छ र कुनै पनि जलवायु कार्बनले गरिबी निवारणमा प्रतिकूल प्रभाव पार्दैन वा व्यापारमा प्रतिबन्ध वा अवरोधहरू सिर्जना गर्दैन भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्नुपर्छ।

भारतको विकास यात्रा आर्थिक वृद्धि र वातावरणीय संरक्षणलाई सन्तुलित रूपमा कसरी सँगै अगाडि बढाउन सकिन्छ भन्ने स्पष्ट उदाहरण हो। वर्ष २०१३–१४ र २०२२–२३ को बीचमा २४.८२ करोड़ मानिसहरू गरिबीबाट मुक्त भएका छन्। जल जीवन मिशन कार्यक्रम एक सफल कार्यक्रम रहेको छ। २०१९ मा केवल ३.२३ करोड़ ग्रामीण घरमा धाराबाट पानीको पहुँच थियो, तर यो कार्यक्रमले २०२६ सम्ममा १५.९१ करोड़ घरलाई पानी उपलब्ध गराउने लक्ष्य राखेको छ। यो मिशनको शुरुआत भएदेखि १२.६८ करोड़भन्दा अधिक थप ग्रामीण घरलाई धाराबाट पानीको जडान प्रदान गरिएको छ, जसले ग्रामीण भारतभरि सुरक्षित पिउने पानीको पहुँचमा सुधार ल्याउँछ।

यसका साथै हामीले हरित रूपान्तरणको क्षेत्रमा पनि ऐतिहासिक उपलब्धि हासिल गरेका छौं। भारतको कुल विद्युत क्षमता जुलाई २०२६ मा लगभग ५५२ गिगावाट पुगेछ, जसमा गैर–जीवाश्म स्रोतहरूले ५४ प्रतिशतभन्दा अधिक योगदान पुऱ्याउनेछन्। हामीले यो प्रमुख जलवायु लक्ष्य समय तालिकाभन्दा पाँच वर्ष अगाडि हासिल गरेका छौं। हामीले ऊर्जा संरक्षण (संशोधन, अधिनियम, २०२२ जस्ता परिवर्तनकारी कानून पारित गरेका छौं, जसले सतत विकासको जगलाई अझ बलियो बनाउँछ। मिशन लाइफको माध्यमद्वारा हामी सामूहिक जागरूकताको लागि आह्वान गरिरहेका छौं, किनकि हाम्रो ग्रहको रक्षा गर्न नीतिगत दृष्टिकोण र प्रत्येक नागरिकको सचेत सहभागिता दुवै आवश्यक छ।

हाम्रा देशका संसदहरू केवल विधायी संस्थाहरू मात्र होइनन्, तर जनताको लोकतान्त्रिक आचरणलाई मार्गदर्शन गर्ने शासनको नैतिक संरचनाहरू हुन्। हामी सबै भारतीयहरूको विश्वास गछौं भने १२ औँ ब्रिक्स अगाडि मञ्च एक ऐतिहासिक अवसर हो जहाँ मरि सकेले वैश्विक शासनमा विश्वका प्रत्येक नागरिकको सहभागिताको लागि दृढ़तापूर्वक क्वालत गर्नुपर्छ, उनीहरूको क्षेत्र वा विकासको स्तरलाई ध्यान नदिई। हामी अझ न्यायपूर्ण, समतामूलक र प्रगतिशील अन्तर्राष्ट्रिय व्यवस्था निर्माण गर्न प्रयासरत रहँदा हाम्रो साझा भविष्यको आधारशिलाको रूपमा लचिलोपन, नवीनता, सहयोग र सतत विकासका सिद्धान्तहरूलाई जोशका साथ कायम राख्न प्रतिबद्ध छौं र हाम्रा आफ्नै जनताले हामीमाथि राखेको विश्वासलाई पुष्टि गछौं।

मल्लीका विधायक एनबी प्रधानद्वारा व्यक्तिगत बचतबाट सामुदायिक विकासका लागि ४ लाख रुपियाँ सहयोग

गान्तोक, २५ अक्टोबर: मल्ली निर्वाचन क्षेत्रका विधायक एनबी प्रधानले आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रअन्तर्गतका विभिन्न स्थानमा सामुदायिक विकासका कार्यहरूका लागि आफ्नो व्यक्तिगत बचतबाट ४ लाख रुपियाँ आर्थिक सहयोग प्रदान गरेका छन्।

यस अन्तर्गत, विधायकले सदाम तारेभिर परिसरमा स्वयं सहायता समूहहरूलाई आफ्ना उत्पाद प्रदर्शन गर्न र स्थानीय जीविकोपार्जनलाई प्रवर्द्धन गर्न मश्र उपलब्ध गराउने उद्देश्यले केही छाप्रा निर्माण गरेको थियो। तर, आर्थिक अभावका कारण थप दुईवटा छाप्रा निर्माणको माग पूरा हुन सकेको थिएन। पहिले नै निर्माण गरिएका ती छाप्राहरूको उद्घाटनको समयमा एनबी प्रधानले थप संरचना निर्माणका लागि व्यक्तिगत रूपमा

आर्थिक सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका थिए। उनले दर्शेको यस चाडपर्वको समयमा आफ्नो सोही प्रतिबद्धता पूरा गरेका छन्।

अर्को एक पहलअन्तर्गत, उनले सोही निर्वाचन क्षेत्रमा पर्ने सुम्बुकको बेलबोटे वाडामा भलिबल मैदानको विकास र विस्तारका लागि २ लाख रुपियाँ

सहयोग गरे। यो रकम मल्लीडाँडास्थित उनको निवासमा हस्तान्तरण गरिएको थियो।

यो सहयोग बेलबोटे वाडका करिब ७३ परिवारको प्रशंसनीय पहलपछि प्राप्त भएको हो, जसले यस वर्ष एकजुट भएर गान्धी जयन्ती समारोह र भलिबल प्रतियोगिता आयोजना गरेका थिए। ठाउँको

अभाव र खेल मैदानमा सीमित सुविधाका बावजुद पनि गाउँलेहरूले उल्लेखनीय एकता, उत्साह र सामुदायिक भावना प्रदर्शन गरेका थिए। उनीहरूको सामूहिक प्रयासको कदर गर्दै विधायकले खेल मैदान सुधारका लागि आर्थिक सहयोग प्रदान गरे। यसको मुख्य उद्देश्य युवाहरूलाई खेलकुदमा सहभागी हुने

र आफ्ना प्रतिभाहरू तिखार्ने अझ राम्रो अवसर सिर्जना गर्नु हो।

यी दुवै पहलले सामुदायिक विकासलाई सघाउने, स्थानीय जीविकोपार्जनलाई प्रवर्द्धन गर्ने र जमिनी स्तरका प्रयासहरूलाई बलियो बनाउने एनबी प्रधानको प्रतिबद्धतालाई झल्काउँछन्। दर्शे चाडपर्वको अवसरमा विधायकले व्यक्तिगत लाभभन्दा पनि सिङ्गो समुदायलाई फाइदा पुऱ्याउने परियोजनाहरूलाई सहयोग गर्नुको महत्त्वमाथि जोड दिए।

यी सहयोगहरूले स्वयं सहायता समूहहरूलाई आफ्ना उत्पाद प्रदर्शन गर्न र बजारमा पुर्‍याउन थप ठाउँ उपलब्ध गराई उनीहरूलाई अझ सशक्त बनाउने अपेक्षा गरिएको छ। साथै, बेलबोटे वाडामा सुधारिएको भलिबल मैदानले खेलकुद गतिविधिहरूलाई प्रोत्साहन गर्नुका साथै समुदायको व्यापक सहभागितालाई बढावा दिने विश्वास लिइएको छ। यी पहलहरूले जमिनी स्तरमा विकासलाई अघि बढाउन सामूहिक जिम्मेवारी, सामुदायिक सहभागिता र स्थानीय नेतृत्वको महत्त्वलाई उजागर गर्छन्।

शिवराम मीनाद्वारा सिक्किमस्थित एमआईबी कार्यालयहरूमा विशेष अभियान ६.० र एसएचएस २०२६ अन्तर्गतका गतिविधिहरूको समीक्षा

गान्तोक, २५ अक्टोबर: भारत सरकारको सूचना तथा प्रसारण मन्त्रालयका अवर सचिव (बीपीएण्डएल) शिवराम मीनाले २१ देखि २३ अक्टोबरसम्म सिक्किमको तीन दिवसीय औपचारिक भ्रमण गरे। यस भ्रमणको उद्देश्य राज्यमा मन्त्रालय अन्तर्गतका मिडिया एकाइहरूद्वारा सञ्चालित विशेष अभियान ६.० र स्वच्छता ही सेवा (एसएचएस) २०२६ का गतिविधिहरूको समीक्षा गर्नु थियो।

यस भ्रमणको मुख्य उद्देश्य सिक्किमस्थित सूचना तथा प्रसारण मन्त्रालयका सबै कार्यालयहरूमा सञ्चालित अभियानहरूको प्रगति समीक्षा गर्नु, तिनको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई सुनिश्चित गर्नु र धरातलीय स्तरमा परेको प्रभावको मूल्याङ्कन गर्नु थियो।

आफ्नो भ्रमणकै हिस्साको रूपमा श्री मीनाले २३ अक्टोबर २०२६ मा गान्तोकस्थित पत्र सूचना कार्यालय (पीआईबी) को निरीक्षण गरे। त्यहाँ पुग्दा उनलाई पीआईबी गान्तोकका अधिकारीहरूले न्याना स्वागत जनाए। अधिकारीहरूले उनलाई विशेष अभियान ६.०

अन्तर्गत गरिएका विभिन्न गतिविधिहरू –जस्तै कार्यालयभित्र र बाहिर स्वच्छता अभियान, अभिलेख प्रबन्धन र कार्यालय परिसरको अधिकतम सदुपयोगबारे जानकारी गराए। श्री मीनाले कार्यालय परिसरमा स्वच्छता कायम राख्ने कार्य, अभिलेखहरूको प्रभावकारी प्रबन्धन, स्थानको कुशल उपयोग र विद्युतीय फोहोरको वैज्ञानिक निपटानको दिशामा भएको प्रगतिको समीक्षा गरे। उनले लम्बित रहेका मामिलाहरूको समयमै निपटान तथा यस अभियान अन्तर्गतका सर्वोत्तम कार्यप्रणालीहरूलाई अपनाउनुपर्ने दिशामा पनि जोड दिए।

आफ्नो भ्रमणको दौरान श्री मीनाले आकाशवाणी गान्तोक र दूरदर्शन केन्द्र, गान्तोकको पनि भ्रमण गरे। त्यहाँ उनले कार्यालय परिसर, स्टुडियो र अभिलेख कक्षहरूको निरीक्षण गर्नुका साथै अभियान अन्तर्गतका गतिविधिहरूको समीक्षा गरे। उनले कार्यालय प्रमुख र कर्मचारीहरूसँग अन्तर्क्रिया गर्दै सबै मिडिया एकाइहरूमा सफा, व्यवस्थित तथा कुशल कार्य माहौल सुनिश्चित गर्नुका साथै अभियानको अवधि सकिएपछि पनि सरसफाइको गतिलाई निरन्तरता दिन र स्वच्छतालाई नियमित अभ्यासको रूपमा संस्थागत गर्न जोड दिए। (पीआईबी)

इन्टरसिटी फुटबल क्लब बन्चो दशहरा कप च्याम्पियन

गेजिङ, २५ अक्टोबर: गेजिङ जिल्लाको याङथाङ समष्टिअन्तर्गत लोअर लाङ्गाङमा गत १५ अक्टोबरदेखि शुरु भएको सोमहाङ लिम्बू स्मृति खुल्ला फुटसल तथा दशहरा कपको उपाधि इन्टिटी फुटबल क्लबले जितेको छ। १० दिनसम्म चलेको प्रतियोगिताको आइतवार आयोजित फाइनल खेलसँगै दशहरा कपको समापन भएको हो।

फाइनल खेलमा रेसाम गाउँ र इन्टिनेटी फुटबल क्लबबीच प्रतिस्पर्धा भएको थियो, जसमा निर्धारित समय

सम्म खेल बराबर रहेपछि फ्रिकिकमा इन्टरनेटिले जित हासिल गरेको छ। प्रतियोगिताको अन्तिम दिन आयोजित समापन कार्यक्रममा ग्रामीण विकास विभागका अध्यक्ष नारायण खतिवडा मुख्य अतिथिका रूपमा उपस्थित रहेका थिए। उनको साधमा विभिन्न व्यक्तित्वहरूको पनि उपस्थिति रहेको थियो।

समापन कार्यक्रममा मुख्य अतिथि नारायण खतिवडाका बाहुलीबाट विजेता तथा उपविजेता टोलीलाई ट्रफीसहित नाद पुरस्कार प्रदान गरियो। विजेता दललाई ५०

हजार र उपविजेता दललाई ३० हजार रुपियाँ पुरस्कारको निम्ति आयोजक समितिले राखेको थियो।

दशहरा पर्वको अवसरमा आयोजित यस प्रतियोगिताले स्थानीय खेलाडीहरूलाई आफ्नो खेल प्रतिभा प्रदर्शन गर्ने अवसर प्रदान गर्नुका साथै खेलकुदप्रति युवाहरूको रुचि बढाउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ। यस्ता प्रतियोगिताले स्थानीय स्तरमा फुटसल खेलको विकास तथा खेलाडीहरूबीच आपसी सदभाव र भाइचारालाई प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्य रहेको छ।

सिमेबुडमा दर्शे फुटसल प्रतियोगिताको फाइनलमा मन्त्री छिरिङ टी भोटिया सहभागी

● प्रीतम गुरुङ

थोकसम, २५ अक्टोबर: पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री एवं थोकसम-टाशीडिङ निर्वाचन समष्टिका क्षेत्र विधायक छिरिङ टी भोटियाले आइतवार सिमेबुड गाउँमा आयोजित दर्शे फुटसल प्रतियोगिताको फाइनल समारोहमा मुख्य अतिथिका रूपमा सहभागिता जनाए। युथ बोर्ड सिमेबुडद्वारा आयोजित प्रतियोगिता १६ अक्टोबरबाट शुरु भएको थियो।

पाँच-पाँचजना खेलाडी सम्मिलित फुटसल प्रतियोगितामा कुल २८ वटा टोलीले सहभागिता जनाएका थिए। कार्यक्रम ममा सिक्किम विधानसभाका पूर्व उपाध्यक्ष साङ्गे लेप्चा, मुख्यमन्त्रीका सल्लाहकार जीएम लेप्चा, चोङ्राङ बीएसीका पञ्चायत निरीक्षक बीएस सुब्बा, जिल्ला पञ्चायत सदस्य यदुनाथ छेत्री, ग्राम पञ्चायत सदस्य तथा अन्य स्थानीय गणमान्य व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति रहेको थियो। 'नशामुक्त भारत' अभियानको नारासहित आयोजित

प्रतियोगिताले खेलकुदको प्रवर्द्धन गर्दै युवाहरूलाई स्वस्थ, सकारात्मक तथा रचनात्मक गतिविधिमा सहभागी गराउने उद्देश्य राखेको थियो। कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री छिरिङ टी भोटियाले सिमेबुड गाउँका युवाहरूले गरेको पहलको प्रशंसा गरे। विशेष गरी खेलकुदको माध्यमबाट नशामुक्त समाज निर्माणको सन्देश प्रवाह गर्न युवाहरूले देखाएको सक्रियताको उनले सराहना गरे।

सिलगढीका नौसहित बङ्गालका ७८ खेलाडीले पाए सरकारी नोकरी

सिलगढी, २५ अक्टोबर: खेलकुद क्षेत्रमा उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्ने पश्चिम बङ्गालका ७८ खेलाडीले सरकारी नोकरी पाउने भएका छन्। राज्य सरकारले जारी गरेको सूचना सिलगढीका नौ खेलाडी परेका छन्। सरकारी नोकरी पाउने सिलगढीका खेलाडीहरूमा सलमा

माझी, पलाश पाल, मनोज सरकार, ज्योति विश्वकर्मा, सञ्जीत महन्त, अनुकूल सरकार, जाहिदा खातुन, मम्पी सरकार र सञ्चारी घोष रहेका छन्।

यस अवसरमा सिलगढी उपमहकमा खेलकुद सङ्घले आयोजन गरेको पत्रकार सम्मेलनमा

राज्यका पर्यटन मन्त्री शङ्कर घोष उपस्थित थिए। उनले यस पहलले खेलाडीहरूलाई खेलकुदमा निरन्तर लागि रहन र युवाहरूलाई खेलकुदप्रति आकर्षित हुन प्रोत्साहन मिल्ने बताए। सरकारी जागिरले खेलाडीहरूको भविष्य सुरक्षित बनाउन सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

डुक्पा वेलफेयर एसोसिएशनद्वारा स्व. भेटु डुक्पाप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पित

दार्जीलिङ, २५ अक्टोबर: डुक्पा वेलफेयर एसोसिएशन केन्द्रिय समितिले आफ्ना प्रमुख संरक्षक स्व. भेटु डुक्पाको निधनप्रति शोक व्यक्त गर्दै आइतवार उनको जोरबङ्ग्लो सिङ्ग्लेस्थित निवासमा परिवारलाई समवेदना पत्र प्रदान गरेको छ। गत १० अक्टोबरमा

७२ वर्षको उमेरमा निधन भएका स्व. डुक्पाले आफ्नो जीवनभरि जाति तथा समाजका लागि योगदान पुऱ्याएका थिए। उनको निधनले एसोसिएशनले अभिभावक गुमाएको अध्यक्ष साङ्गे डुक्पाले बताए। अध्यक्ष साङ्गे डुक्पाको

नेतृत्वमा गएको पाँच सदस्यीय टोलीले समवेदना पत्र प्रदान गर्‍यो। उक्त पत्रको वाचन सल्लाहकार पेम्बा छिरिङ डुक्पाले गरे। टोलीमा महासचिव थेण्डुप वाङ्दी डुक्पा, सल्लाहकार शम्भु डुक्पा तथा फिज्चो वाङ्दी डुक्पाको पनि उपस्थिति रहेको थियो।

साहित्यकार जयप्रकाश मानसलाई ‘अमरावती सृजन पुरस्कार २०२६’ प्रदान

गान्तोक, २५ अक्टोबर: हिन्दी साहित्यका वरिष्ठ साहित्यकार जयप्रकाश मानसलाई प्रतिष्ठित ‘अमरावती सृजन पुरस्कार २०२६’ प्रदान गरिएको छ। ‘आपका तिस्ता हिमालय’ मासिक पत्रिका र उत्तर बंग हिन्दी ग्रन्थगारको संयुक्त आयोजनामा गान्तोकनजिक राउते रुम्तेकस्थित एक होटलमा आयोजित भव्य समारोहबीच उनलाई उक्त पुरस्कार प्रदान गरिएको हो। ‘आपका तिस्ता हिमालय’ पत्रिकाले द्वा वर्षिक रूपमा प्रदान गरिने यस पुरस्कारमा नगद राशि, सम्मानपत्र र स्मृतिचिह्न समावेश छन्।

डा. तारावती अग्रवालको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा वरिष्ठ साहित्यकार जयप्रकाश मानस विशिष्ट अतिथिका रूपमा उपस्थित थिए। कार्यक्रममा रामकिशोर मेहता, शैलेन्द्र चौहान, डा. आदित्य विक्रम सिंह, डा. प्रदीप त्रिपाठी, शायर मुमताज तथा पत्रिकाका सम्पादक डा. आरपी सिंहलगायत साहित्यिक व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति थियो। पुरस्कार वितरण समारोहसँगै आयोजित व्याख्यान सत्रमा डा. तारावती अग्रवाल, डा. आदित्य विक्रम सिंह, डा. प्रदीप त्रिपाठी, रामकिशोर मेहता, शैलेन्द्र चौहान र

देवेन्द्रनाथ शुक्लले कविता, साहित्य तथा कलाका विभिन्न पक्षमाथि आफ्ना विचार प्रस्तुत गरे।

पुरस्कार ग्रहणपछि मन्तव्य राख्दै पुरस्कृत साहित्यकार मानसले जीवनका ससाना घटना तथा प्रकृतिका सामान्य पक्षहरूलाई कवितामा रूपान्तरण गर्ने आफ्नो सिर्जनत्मक यात्राबारे चर्चा गरे। उनले जीवनका विविध दर्शन र अनुभूतिलाई कवितामार्फत अभिव्यक्त गर्दै कविताविनाको जीवन अपूर्ण हुने विचार व्यक्त गरे। उनको काव्यात्मक प्रस्तुतिले कार्यक्रममा उपस्थित साहित्यप्रेमीहरूलाई मन्त्रमुग्ध बनाएको थियो। कार्यक्रमको अध्यक्षीय

मन्तव्य राख्दै डा. तारावती अग्रवालले नारी सशक्तिकरण तथा छोरीहरूको सम्मानका लागि दिइने नारालाई सरकारले व्यवहारमा उतार्नुपर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिइन्। उनले हाले जन्त मन्तरमा भएका घटनाहरूको सन्दर्भ उल्लेख गर्दै युवा पुस्ताको व्यवहार र अभिव्यक्तिप्रति सरकारको दृष्टिकोणमाथि प्रश्न उठाइन्। उनका अनुसार आजका किशोरकिशोरीहरूको व्यवहार र संस्कारलाई बुझ्न उनीहरूको हर्काइ, सामाजिक वातावरण तथा त्यसमा राज्यको भूमिकासमेत गम्भीरतापूर्वक समीक्षा गर्न आवश्यक छ।

समारोहको दोस्रो सत्रमा आयोजित कवितावाचन कार्यक्रममा सिक्किमका स्थानीय कविहरू प्रवीण खलिङ, दीपा राई, जीविका अश्रु, अमर बानियाँ ‘लोहोरो’, शिव न्यौपाने, सुजाता पुरोहित र आदित्य सिंहलगायत अतिथि तथा विशिष्ट अतिथि कविहरूले आआफ्ना कविता प्रस्तुत गरे। कार्यक्रम ममा सिक्किमका पूर्वमन्त्री सीबी कार्की, वरिष्ठ अधिवक्ता हेमलाल भण्डारी तथा स्थानीय साहित्यप्रेमीहरूको विशेष उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रमको सञ्चालन डा. आदित्य सिंहले गरेका थिए भने स्मृति कार्कीले धन्यवाद राखिन्।